Η ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

Ε΄ ΕΤΟΣ — ΑΡΙΘ. 70 Δ. ΒΡΑΤΣΑΝΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ - ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1910

ΤΟ ΤΑΪΣΜΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΩΝ

ΤΟ ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΟΝ ΠΑΡΑΣΗΜΟΝ

Ως γνωστόν, ὁ πρῶτος πυρὴν τοῦ Βασιλικοῦ Τάγματος τοῦ Σωτῆρος ἐτέθη ὑπὸ τῆς ἐν Ἄργει Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, τῇ 31 Ἰουλίου τοῦ 1829 ἔτους. Ἀλλὰ κυρίως ἱδρύθη ὑπὸ τοῦ ἀντιβασιλέως, τῇ 20 Μαΐου τοῦ 1833, **ἵνα ἀνακαλῇ τὴν μνήμην τῆς θείᾳ συνάρσει θαυμαστῶς καὶ αἰσίως ἐκπεραιωθείσης Σωτηρίας τῆς Ἑλλάδος**.

Ὡς πρόδρομος τοῦ Ἑλληνικοῦ τούτου Τάγματος, δύναται νὰ θεωρηθῇ τὸ **Ἑπτανησιακὸν Ἱπποτικὸν Τάγμα,** ἂν καὶ ἱδρυθὲν ὑπ' ἄλλας περιστάσεις καὶ συνθήκας, τῇ 12 Αὐγούστου τοῦ 1818 ἔτους νέου. Ἦτο πρώτη φορά, καθ' ἣν, ἰσχυρὰ τοῦ κόσμου δύναμις ἐσκέφθη καὶ ἵδρυσε **Τάγμα** ἱπποτικὸν ἀνῆκον εἰς μαχὸν ἐλεύθερον ἑλληνικὸν Κράτος, κείμενον εἰς μίαν γωνίαν, ἀλλὰ γωνίαν ἐξέχουσαν τῆς Ἑλλάδος, γωνίαν, ἥτις κατὰ τοὺς πονηροὺς χρόνους τῆς δουλείας, ἠδυνήθη νὰ φανῇ ὠφέλιμος εἰς τὸν Ἑλληνισμόν.

Οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς εἶχον θέσει τὰς Νήσους τοῦ Ἰονίου ὑπὸ τὴν ἰσχυρὰν Προστασίαν τῆς Ἀγγλίας τῷ 1814. Τῷ 1817 μᾶς ἐδόθη καὶ τὸ **Σύνταγμα.** Ἀμέσως ἡ Προστάτις Δύναμις, ἠθέλησε τὴν ἵδρυσιν ἑπτανησιακοῦ Τάγματος, ἀποκλειστικῶς ἵνα βραβεύῃ τοὺς Ἑπτανησίους, τοὺς διακρινομένους ἐπὶ **ἱκανότητι, ἀρετῇ καὶ καθήκοντι.** Αὐτὸς οὗτος ἦτο ὁ **κύριος σκοπὸς** τῆς τότε Ἀγγλικῆς κυβερνήσεως. Ἀλλ' ὁ πρῶτος ἥπατος Ἁρμοστὴς τῆς Ἑπτανήσου, ὁ Θωμᾶς Μαϊτλανδ, ὁ καὶ διοικητὴς τῆς Μάλτας, ἐπρότεινεν, ὅπως εἰς τὸ σχετικὸν βασιλικὸν διάταγμα τοῦ Ἰονικοῦ Ἱπποτικοῦ Τάγματος, συμπεριληφθοῦν καὶ οἱ Μαλτέζοι. Ἡ Μελίτη ἀπὸ τοῦ 1800 ἦτο μὲν εἰς τὰς ἀγγλικὰς χεῖρας, ἀλλ' ἡ τυπικὴ προσάρτησις ἐγένετο τῷ 1814. Ἡ γνώμη τοῦ δεσποτικοῦ πρώτου μας Ἁρμοστοῦ, φυσικά, εὗρε μεγάλην ἀντίστασιν, καθότι, ἔλεγον οἱ ἀντιφρονοῦντες, θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα τῆς παρασημοφορίας καὶ οἱ λοιποὶ κάτοικοι τῶν λοιπῶν ἀγγλικῶν ἀποικιῶν. Καὶ περὶ τούτου αὐτὴ ἐκείνη ἡ σκέψις θὰ ἦτο ἀκαταλόγιστος.

Τὸ Ἑπτανησιακὸν Ἱπποτικὸν Τάγμα, εἰς ὅλην τὴν βρεττανικὴν αὐτοκρατορίαν ἀνεφαίνετο ὡς **Μέγα Τάγμα,** συνεπῶς τὸ **Ἰνδικὸν Τάγμα,** παραβαλλόμενον μὲ τὸ Ἰονικόν, ἦτο ἐντελῶς ἐπαρχιακόν. Ἀλλ' ὁ Μαϊτλανδ ἐπέμενεν εἰς τὴν γνώμην του καὶ πρὸς ὑποστήριξιν, εὗρισκε λόγους νὰ ἀντιτάξῃ κατὰ τῶν ἐχόντων τὴν γνώμην τοῦ νὰ μὴ παρασημοφοροῦνται οἱ Μελιταῖοι, παρὰ **μόνον οἱ Ἑπτανήσιοι.** Ὁ Μαϊτλανδ, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἔλεγεν ὅτι, «ἡ Μάλτα εἶναι ἡ μόνη ἀποικία τῆς ἀγγλικῆς αὐτοκρατορίας, πραγματικῶς ἀγγλικῆς κυριαρχίας, ὅτι ζῶμεν ἐν τῷ μέσῳ ἀτμοσφαίρας ἀστέρων καὶ ταινιῶν καὶ μόνον οἱ Μαλτέζοι δὲν παρασημοφοροῦνται, ἐνῷ εἶναι οὗτοι πιστοὶ εἰς τὸν βασιλέα των». Τέλος διὰ τῆς ἐπιμονῆς του κατώρθωσεν ὁ Μαϊτλανδ αὐτὴν τὴν παραχώρησιν τοῦ νὰ συμπεριληφθῶσι καὶ οἱ Μελιταῖοι εἰς τὸ ἑπτανησιακὸν ἱπποτικὸν Τάγμα.

Ἀνεφάνη ἔπειτα τὸ ζήτημα τῶν τάξεων. Μετὰ συζητήσεις ἀπεφασίσθη νὰ διαιρεθῇ εἰς **τρεῖς** τάξεις. Ἀλλὰ νέα ἀνεφάνη συζήτησις, σπουδαιοτέρα ἢ τοῦ ὀνόματος τοῦ τάγματος. Κατ' ἀρχάς, ἐπροτάθη νὰ ὀνομασθῇ τοῦ **Ἁγίου Σπυρίδωνος.** Πάλιν ὁ Μαϊτλανδ ἔφερε δυσκολίας. «Λαμπρά, ἔγραφεν οὗτος, λαμπρὰ διὰ τοὺς Ἰονίους· ἀλλὰ δὲν εἶναι ἅγιος πολιοῦχος καὶ τῆς Μελίτης. Ἂν ἐκλεχθῇ ἅγιος Μελίτης, πάλιν δὲν θὰ εἶναι περιποίησις διὰ τοὺς Κερκυραίους». Προσέθετεν ὁ Μαϊτλανδ, ὅτι ἠδύνατο νὰ ἀνασυστήσῃ τὸ παλαιὸν τάγμα τοῦ **Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ἱερουσαλήμ,** ἄνευ τῆς λέξεως **Ἱερουσαλὴμ** καὶ τῇ προσθήκῃ συμβολικῆς ἐπιγραφῆς, ἀλλ' ἐφοβεῖτο μήπως προσεβάλλετο ἡ Ἑπτανησιακὴ φιλοτιμία. Οὕτω, μετὰ σκέψιν, ἐξέλεξαν δύο ἁγίους μεγάλους εἰς τὸν Χριστιανισμόν, τὸν **Μιχαήλ,** λόγῳ ὅτι εἶναι ὁ ἀρχιστράτηγος τῶν οὐρανίων Σωμάτων καὶ τὸν Ἅγιον **Γεώργιον,** λόγῳ ὅτι εἶναι ὁ πολιοῦχος τῆς Ἀγγλίας.

Ἀκολούθως ἀπεφασίσθη τοῦ νέου τούτου τάγματος τὸ Παράσημον νὰ εἶναι ἐστεμμένος διὰ τῆς βασιλικῆς καὶ αὐτοκρατορικῆς κορόνας **Ἀστήρ,** ἔχων ἑπτὰ ἀκτῖνας, δηλούσας τὰς ἑπτὰ Νήσους καὶ φέρων, ἐντὸς κύκλου, ἐμπροσθεν μὲν τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ, κρατοῦντος πύρινον ξίφος καὶ μαχομένου μὲ τὸν διάβολον, περιβαλλομένην μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς: *Auspicium Melioris Levi* (**Οἰωνὸς καλλιτέρων χρόνων**). ὄπισθεν δὲ τὸν Ἅγιον Γεώργιον πολεμοῦντα μὲ τὸν δράκοντα Κατάλληλος ἡ ἐπιγραφή. Ἡ ἀγγλικὴ προστασία ἔφερε τὴν ἕνωσιν τῶν Νήσων μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου. Ὑπάρχει καλλίτερος ἢ ἀγιώτερος **οἰωνὸς** ἀπὸ τὴν ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν; Ὄχι βεβαίως. Συγχρόνως ἀπεφασίσθη ἡ οἰκοδόμησις τῶν ἀνακτόρων ἐν Κερκύρᾳ, ὡς ἕδρας τοῦ νέου Τάγματος καὶ κατοικίας τοῦ Ὑπάτου Ἁρμοστοῦ, κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ συνταγματάρχου τοῦ ἀγγλικοῦ Μηχανικοῦ *Withmore*. Ἡ οἰκοδόμησις ἤρχισε τῇ 23 Ἀπριλίου τοῦ 1819 καὶ ἐτελείωσε τῷ 1824. Αἱ δὲ δαπάναι τῆς οἰκοδομῆς καὶ ἐπιπλώσεως ἀνῆλθον μέχρι **πέντε ἑκατομμυρίων** δραχμῶν. Τὰ ὡραῖα ταῦτα ἀνάκτορα ἔλαβον τὸ ὄνομα τοῦ **Ἁγ. Μιχαὴλ καὶ Ἁγ. Γεωργίου.** Ἐκ τῶν ἀθουσῶν, ἡ τοῦ θρόνου ἔλαβε τὸ ὄνομα τοῦ **Ἁγ. Μιχαὴλ** καὶ ἐκείνη ἡ προσδιορισμένη διὰ τὴν ἀπονομὴν τῶν παρασήμων μας, ἔλαβε τὸ ὄνομα τοῦ **Ἁγ. Γεωργίου.** Ἐπίσης οἱ δύο πυλῶνες, οἱ ἑνοῦντες τὰς δύο πτέρυγας μετὰ τῶν κυρίως Ἀνακτόρων, ὁ δεξιόθεν καλεῖται τοῦ Ἀρχαγγέλου **Μιχαὴλ** καὶ ὁ ἀριστερόθεν τοῦ **Ἁγ. Γεωργίου.**

Ἡ Ταινία τοῦ νέου τούτου Τάγματος ἀπεφασίσθη νὰ εἶναι κυανῆ κυματοειδὴς ἐκ μετάξης, ἔχουσα ἐν τῷ μέσῳ πλατεῖαν σειρὰν ἐρυθράν. Τὸ τάγμα, ὡς εἴδομεν, ἔπρεπε νὰ ἔχῃ τρεῖς τάξεις, δῆλα δὴ τῶν **Ἱπποτῶν** τῶν **Ταξιαρχῶν** καὶ τῶν **Μεγαλοσταύρων.** Τὸ διάταγμα τῆς ἱδρύσεως ἐγένετο ἐπ' ὀνόματι τοῦ προστάτου βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Γεωργίου τοῦ Γ', ὑπὸ τοῦ Πρίγκιπος Διαδόχου ὡς Ἀντιβασιλέως,—διότι ὁ πατὴρ βασιλεὺς ἕνεκα ψυχικοῦ νοσήματος, εἶχεν ἀπομακρυνθῇ τῆς κυβερνήσεως—καὶ ὑπεγράφη τῇ 12 Αὐγούστου τοῦ 1818 ἔτους. Τὸ νέον τάγμα ἐπισήμως ἔφερε τὸ ὄνομα: *Most distinguished orber of Saint Michael and Saint George*, τοὐτέστι: **Τὰ μάλιστα διακεκριμένον Τάγμα τοῦ ἁγίου Μιχαὴλ καὶ Γεωργίου.** Διατάξεις τινὲς τοῦ βασιλικοῦ τούτου διατάγματος μετεβλήθησαν τῇ 5 Ἀπριλίου τοῦ 1826 καὶ πάλιν διὰ Διατάγματος νέου τῆς 16 Αὐγούστου τοῦ 1832 μετεβλήθησαν κάπως ὑπὸ τοῦ Βασιλέως Γουλιέλμου τοῦ Δ'.

Ὁ προστάτης ἄναξ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ μεταβάλλῃ ἢ νὰ ἀκυρώσῃ διατάξεις τοῦ διατάγματος, διότι ἦτο ὁ **Ἡγεμὼν τοῦ Τάγματος καὶ Κύριος.**

Ὁ ἀρχηγός, δῆλα δὴ ὁ *Grand - Maître* τοῦ Τάγματος ἔπρεπε νὰ εἶναι Πρίγκιψ τῆς Ἀγγλικῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας, ὅστις ἦτο καὶ ὁ προϊστάμενος τῶν Μεγαλοσταύρων καὶ ἔπρεπε νὰ ἔχῃ τὴν φροντίδα περὶ τῆς αὐστηρᾶς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ Τάγματος. Ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ ἦτο ὁ Ὕπατος Ἁρμοστὴς Ἑπτανήσου, ἢ πρόσωπον τῆς ἐμπιστοσύνης, ἔχον τὸν Μεγαλόσταυρον, ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Ἁρμοστοῦ.

Ἐπειδὴ εἰς τὴν ἵδρυσιν τοῦ Τάγματος τούτου ὑπερβολικὰ εἰργάσθη ὁ πρῶτος Ἁρμοστὴς Μαϊτλανδ, ὁ ὁποῖος δὲν ἦτο μόνον ὁ Ἁρμοστὴς τῶν Ἰονίων Νήσων, ἀλλὰ συγχρόνως ἦτο ὁ διοικητὴς τῆς Μάλτας, διὰ τοῦτο πρῶτος ἀρχηγὸς τοῦ Τάγματος, *Grand - Maître*, διωρίσθη ὁ ἴδιος Μαϊτλανδ. Ἀλλ' οὗτος ἀπέθανεν ἐν Μελίτῃ τῇ 17 Ἰανουαρίου τοῦ 1824. Διὸ τῇ 20 Ἰουνίου τοῦ 1825 διωρίσθη *Grand - Maître* ὁ Πρίγκιψ Ἀδόλφος Φριδεριῖκος, Δοὺξ τῆς Κανταβριγίας.

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ 1818 ὁ ἀριθμὸς τῶν **ἱπποτῶν** ἦτο μέχρις **εἴκοσι τεσσάρων,** τῶν **Ταξιαρχῶν** μέχρι τῶν **δώδεκα,** καὶ τῶν **Μεγαλοσταύρων** μέχρι τῶν **ὀκτώ.** Ἀλλὰ τὸ νέον διάταγμα τοῦ 1832 ηὔξησε τὸν ἀριθμόν. Οὕτω τῶν **Ἱπποτῶν** ἦτο μέχρι τῶν **εἴκοσι καὶ πέντε,** τῶν Ταξιαρχῶν μέχρι τῶν **εἴκοσι** καὶ τῶν Μεγαλοσταύρων μέχρι τῶν **δέκα πέντε.**

Κατ' ἀρχὰς τὸ παράσημον τοῦτο ἀπενέμετο μόνον εἰς τοὺς γεννηθέντας ἐν Ἑπτανήσῳ καὶ Μελίτῃ, εἰς Ἄγγλους ὑπηρετοῦντας εἰς μεγάλας θέσεις καὶ ἐμπιστευτικὰς ἐν Ἑπτανήσῳ καὶ Μελίτῃ καὶ εἰς τοὺς διαπρέψαντας εἰς τὸν ἐν Μεσογείῳ ἀγγλικὸν στόλον. Ἔπειτα ἡ τιμὴ ἐδίδετο καὶ εἰς τοὺς ξένους τοὺς ἐξυπηρετήσαντας μεγάλως τὰς Ἰονίους Νήσους καὶ τὴν Μελίτην. Σημειωτέον ὅτι οἱ ἁπλοῖ ἱπῆται ἂν μὲν ἦσαν Ἑπτανήσιοι ἢ Μελιταῖοι ἐκαλοῦντο *Cavalieri*, ἂν δὲ Ἄγγλοι, *Compagnons*.

[Ἕπεται συνέχεια].

ΣΠ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ

ΙΑΠΩΝΙΚΑΙ ΦΥΛΑΚΑΙ

Ἀπὸ μακροῦ χρόνου γίνεται λόγος παρ' ἡμῖν περὶ τῶν φυλακῶν καὶ παρὰ πάντων ὁμολογεῖται ἡ ἀνάγκη τῆς μεταβολῆς τοῦ ἐπικρατοῦντος οἰκτροτάτου συστήματος. Ὅσοι ἐπεσκέφθη μίαν καὶ μόνην τῶν ἐλεεινῶν τρωγλῶν, αἵτινες κατ' εὐφημισμὸν καλοῦνται φυλακαὶ τοῦ Κράτους καὶ εἶδε τὴν ἐπικρατοῦσαν ἐν αὐταῖς ἀθλιότητα, ἐπείσθη ὅτι ἡ ὕπαρξις τῶν ἱδρυμάτων τούτων εἰς τὴν χώραν, ὡς ἔχουσι νῦν, ὄχι μόνον δὲν ἐκπληροῖ τὸν σκοπὸν δι' ὃν ταῦτα προορίσθησαν, ἀλλ' ἀπεναντίας ἄγει ἀκριβῶς εἰς τὸ ἀντίθετον. Διότι αἱ ἑλληνικαὶ φυλακαὶ ἀνεξαιρέτως δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν δὲν εἶνε τόπος καὶ μέσον τοῦ ἐπιδιωκομένου διὰ τῆς ποινῆς ἐξιλασμοῦ καὶ τῆς ἠθικοποιήσεως τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ἀλλὰ καταγώγια δυσῶδη, βόθροι, ἔνθα κατασταλάζει τὸ ἔγκλημα, ἔνθα ἐκτρέφεται ἡ φαυλότης καὶ ἐξ ὧν ἀναδίδεται βλαβερώτατον διὰ τὴν κοινωνίαν ὑλικὸν καὶ ἠθικὸν μόλυσμα.

Ἡ περὶ τῶν φυλακῶν μέριμνα πολλοὺς τῶν παρ' ἡμῖν φιλανθρώπων καὶ τῶν ἐμβριθεστέρων πολιτικῶν καὶ κοινωνιολόγων ἀπησχόλησεν, ἐλέχθησαν δὲ καὶ κατὰ καιροὺς καὶ ἐγράφησαν ἀρκετὰ περὶ τοῦ τρόπου τῆς βελτιώσεως αὐτῶν. Ἀλλὰ πᾶσα ἡ μέριμνα περιωρίσθη μέχρι τοῦδε εἰς τὴν θεωρίαν καὶ ἐνῷ μελετῶνται καὶ συζητοῦνται τὰ διάφορα συστήματα ἐξακολουθεῖ τὸ Κράτος νὰ διατηρῇ, δι' ἀδρᾶς δαπάνης μάλιστα, τὰς διαφόρους μολυσματικὰς ἑστίας, ἐξ ὧν πηγάζει πολλαπλῶς φθοροποιὸς ἐνέργεια.

Ἐν τούτοις ἡ ἰδέα τῆς γενικῆς ἀνορθώσεως ἡ προκύψασα τελευταίως καὶ ἐνδυναμωθεῖσα διὰ τῶν συγχρόνων μεγάλων πολιτικῶν τῆς χώρας ἡμῶν γεγονότων, φυσικὸν ἦτο ν' ἀναζωπυρώσῃ καὶ τὴν περὶ τῶν φυλακῶν σκέψιν, μὲ τὴν νέαν δὲ ταύτην ἐξέγερσιν τῆς προσοχῆς συνεδυάσθη καὶ ἡ ἀναγγελθεῖσα δωρεὰ εὐγενοῦς καὶ φιλοπροόδου συμπολίτου, οὗτινος δὲν ἐγνώσθη τὸ ὄνομα, προσφερομένου νὰ κατεδαφίσῃ ἰδίας δαπάναις τὸ σαθρὸν καὶ δυσῶδες οἰκοδόμημα, τὸ γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα «Φυλακαὶ τοῦ Παλαιοῦ Στρατῶνος», τὸ ἀποτελοῦν στίγμα ἀληθῶς καὶ ὄνειδος διὰ τὸν πολιτισμὸν τῆς πρωτευούσης, καὶ ν' ἀνεγείρῃ ἄλλο εὐπρεπέστερον σωφρονιστικὸν κατάστημα. Τὸ γεγονὸς εἶνε ἀξιοσημείωτον ὡς σημειοῦν μετάβασιν παρήγορον ἀπὸ τοῦ θεωρητικοῦ εἰς τὸ πρακτικὸν στάδιον, διότι εἶνε ἡ πρώτη αὕτη δωρεά, μετὰ τὴν γενομένην τοῦ ἀειμνήστου Ἀνδρέου Συγγροῦ, ἡ προσφερομένη ὑπὲρ φυλακῶν.

Λόγος περὶ φυλακῶν ἐγένετο ἐσχάτως καὶ ἐν τῇ Βουλῇ· ἀλλ' ἵνα καταδειχθῇ ποίας ἰδέας ἔχουσιν ἀχόμη ἐπὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου ζητήματος τινὲς τῶν πολιτευομένων μας, ἠκούσθη βουλευτὴς λέγων εἰρωνικῶς πρὸς συνάδελφόν του ἀγορεύοντα καὶ διεκτραγῳδοῦντα τὴν κατάστασιν τῶν ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς φυλακαῖς καθειργμένων:

— Μήπως θέλετε οἱ φυλακισμένοι νὰ διαιτῶνται εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Μεγάλης Βρετανίας;

Καὶ ὅμως, ναί. Τὰ πεπολιτισμένα ἔθνη ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ἐπρονόησαν ὅπως εἰς τὰ ἱδρύματα τῶν φυλακῶν εἰσαγάγωσι πᾶσαν μεταρρύθμισιν τείνουσαν νὰ καταστήσῃ τὸν ἐν αὐταῖς καταναγκαστικὸν βίον τῶν κρατουμένων καταδίκων ἀπηλλαγμένον πάσης ὑλικῆς ἢ ἠθικῆς βασάνου, ὠφέλιμον δὲ καὶ εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς τὴν Πολιτείαν διὰ τοῦ ἐπιτυχοῦς συνδυασμοῦ τῆς αὐστηρᾶς τάξεως, τῆς ἐργασίας, τῆς ὑγιεινῆς καὶ τῆς καρποφόρου ἠθικῆς διδασκαλίας. Περιττὸν ν' ἀναφέρωμεν ἐν ἐκτάσει καὶ ἐν λεπτομερείᾳ τὰ ὑπάρχοντα εἰς διαφόρους χώρας παντοῖα συστήματα φυλακῶν. Θὰ παραθέσωμεν μόνον τὴν κατωτέρω περίεργον καὶ ἐνδιαφέρουσαν περιγραφὴν τοῦ ὑπάρχοντος ἐν Ἰαπωνίᾳ συστήματος, ἐν τῇ ἀποστάτῃ δηλαδὴ ἐκείνῃ χώρᾳ, ἥτις τελευταία ὅλων ἀσπασθεῖσα τὸν πολιτισμὸν προήχθη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ καινῇ διὰ τῶν καταλληκτικῶν αὐτῆς προόδων τὸν θαυμασμὸν καὶ τὸν φθόνον τῶν ἐυρωπαϊκῶν λαῶν.

Ὀλίγοι ἴσως ὑπάρχουν τρόποι τοῦ διέρχεσθαι τόσον εὐχαρίστως τὸν βίον ὅσον διὰ τῆς διαμονῆς ἐν ταῖς ἰαπωνικαῖς φυλακαῖς· γράφει συντάκτης Ἀγγλικοῦ περιοδικοῦ, ἐξ οὗ παραλαμβάνομεν τὴν περιγραφήν. Οἱ ὑγιέστεροι καὶ εὐρωστότεροι Ἰάπωνες εὑρίσκονται ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Εἰς τὸ παράδοξον τοῦτο συμπέρασμα κατέληξα ἀφοῦ ἐπεσκέφθην τὸ Σουγάμον, μίαν τῶν ἓξ μεγάλων φυλακῶν τῆς Ἰαπωνικῆς Αὐτοκρατορίας. Ὁ ἰάπων ἔγκλημ ατίας εἶνε ὁ ἄριστα καὶ ἀνετώτερον συντηρούμενος καθ' ἅπασαν τὴν Ἀνατολήν. Νομίζει τις ὅτι ἡ ἰαπωνικὴ δικαιοσύνη καθέρωσε βραβεῖα διὰ τὴν ἐγκληματικότητα ἱδρύσασα ἄσυλα οἷον τὸ τοῦ Σουγάμον. Ὁ ἐπισκεπτόμενος τὸ ἵδρυμα τοῦτο, ἀφοῦ διῆλθε μίαν καὶ μόνην νύκτα εἰς ξενοδοχεῖον κατωτέρας τάξεως τοῦ Τόκιο δὲν δύναται νὰ διστάσῃ περὶ τὴν ἐκλογήν.

Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς περιγράψω τὸν παράδεισον τοῦτον τῶν κακοῦργων. Αἱ φυλακαὶ τοῦ Σουγάμου κεῖνται εἰς ἀπόστασιν πέντε περίπου μιλλίων ἀπὸ τοῦ κέντρου τοῦ Τόκιο. Ἀπομεμονωμένη τῆς πυκνῆς μάζης τῶν οἰκιῶν τῆς πόλεως, ὁπόθεν ἀναδίδεται ἡ ὀξεῖα ὀσμὴ ἡ ἰδιάζουσα εἰς πάσας τὰς εὐρωπαϊκὰς πόλεις, αἱ φυλακαὶ παρουσιάζονται εἰς τὸν ἐπισκέπτην ὡς πολυτελές τι νοσοκομεῖον.

Ὁ εἰσερχόμενος εἰς αὐτὰς διὰ τῆς ἀνατολικῆς πύλης βαδίζει δι' ἀμμοστρώτου ἀτραποῦ μεταξὺ δενδροστοιχιῶν καὶ πρασιῶν ἀνθοστολίστων. Φυτὰ χαρίεντα καὶ δένδρα θαλερὰ ἐκτείνονται ἔνθεν καὶ ἔνθεν καὶ εἰς τοὺς κλάδους αὐτῶν τὰ πτηνὰ ἀναμέλπουν μελῳδικοὺς ὕμνους.

Ἡ ἀξία μόνον τοῦ οἰκοπέδου ἐν ᾧ ἀνεγείρονται ἀνέρχεται εἰς ὀκτὼ καὶ πλέον χιλιάδες λιρῶν στερλινῶν, εἰκοσιεννέα δὲ χιλιάδας λιρῶν ἐστοίχισεν ἡ οἰκοδομή. Ὁ ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης λίαν ἀβροφρόνως δι' ἐπιστολῆς του μοὶ ἀνήγγειλεν ὅτι πᾶν μέτρον ἐλήφθη ὅπως ἡ ἐπίσκεψίς μου γείνῃ ἐν πάσῃ ἀνέσει. Δυστυχῶς δὲν ἔλαβε μόνον ὑπ' ὄψιν τὴν ἄγνοιάν μου τῆς ἰαπωνικῆς γλώσσης.

—Ἂν ἤρχεσθε πρὸ ἑνὸς μηνός, μοὶ εἶπεν εἷς τῶν ὁδηγῶν μου, θὰ εὑρίσκετε ἕνα ἐκδότην, ὅστις διέτριψεν ἐδῶ ἐπὶ δύο μῆνας καὶ ἐγνώριζε νὰ λαλῇ πολλὰς γλώσσας.

—Ἦλθεν ἐδῶ ἴσως διὰ ν' ἀναπαυθῇ; ἠρώτησα ἀφῃρημένος.

Ὁ βραχύσωμος διευθυντὴς μοὶ ἀπηύθυνε βλέμμα ἐπιπλήξεως.

—Κατεδικάσθη ἐπὶ ἐξυβρίσει δημοσίων ὑπαλλήλων, μοὶ ἀπήντησε, κατεσκεύαζε δὲ εἰς τὰς φυλακὰς πολὺ ὡραίας μεγάλας καρφίδας τῆς κόμης.

Γνωρίζω πολλοὺς ἐκδότας συμπατριώτας μου, οἵτινες εὐχαρίστως θὰ διέπραττον κάποιον παράπτωμα διὰ νὰ ἐπιτύχουν τόσον τερπνὴν προσωρινὴν διαμονὴν χάριν ἀναψυχῆς.

Εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ Σουγάμου ὑπάρχει θέσις διὰ δισχιλίους καὶ τριακοσίους καταδίκους. Ὅτε τὰς ἐπεσκέφθην, διέμενον ἐν αὐταῖς μόνον χίλιοι ἐνενακόσιοι ἑβδομήκοντα. Τὸ μέγα οἰκοδόμημα σύγκειται ἐκ δύο πτερύγων, ἑκάστη τῶν ὁποίων διαιρεῖται ὑπὸ πέντε ἀκτίνων ἀστεροειδῶς, εἰς τρόπον ὥστε εἷς μόνος φύλαξ εὑρισκόμενος εἰς τὸ κέντρον δύναται νὰ ἐπιβλέπῃ καὶ τὰ τριακόσια κελλία. Ἀλλὰ τί κελλία εἶνε αὐτά! Ἔχουν ὕψος εἴκοσι ποδῶν ἕκαστον, μὲ διπλᾶ παράθυρα. Εἰς τὰ κελλία ταῦτα διαμένουν οἱ κρατούμενοι καθ' ὁμάδας ἀνὰ δώδεκα. Τὸ ἔδαφος σκεπάζεται ὑπὸ μαλακῶν ψαθῶν, ἐφ' ὧν ἀποτίθενται αἱ κλίναι κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ὕπνου. Τὰ πάντα δ' ἐν αὐτοῖς εἶνε ἀμέμπτως καθαρά.

Ὁ ἀρχφύλαξ ἐσταμάτησε πρό τινος θύρας καὶ ἀφοῦ ἐδοκίμασεν εἰς αὐτὴν ὁλόκληρον δωδεκάδα κλειδῶν, κατώρθωσε νὰ τὴν ἀνοίξῃ. Εἰσῆλθον μετά τινος φόβου, ὁ θάλαμος ἦτο ἐντελῶς σκοτεινὸς καὶ θὰ ἦτο προσφορώτατος διὰ τὸ ἔργον ἐρασιτέχνου φωτογράφου. Οὐδεμία ἀκτὶς φωτὸς εἰσέδυεν ἐκεῖ, ἀερίζετο δὲ διὰ συστήματος ἀεραγωγῶν ἐν τῇ ὀροφῇ.

—Ὑπάρχουν τρία εἴδη ιμωρίας διὰ τοὺς ἀπειθεῖς μοὶ εἶπεν ὁ ἀρχιφύλαξ. Τὸ πρῶτον εἶνε ἡ κάθειρξις εἰς κενὸν δωμάτιον. Ὁ τιμωρούμενος εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ στέκῃ καθήμενος ἐπὶ ψάθης, χωρὶς νὰ ὁμιλῇ, οὔτε νὰ κινεῖται ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας. Τὸ δεύτερον εἶνε ἡ κάθειρξις εἰς παρόμοιον δωμάτιον, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἥμισυ σκοτεινόν, τὸ τρίτον δὲ καὶ αὐστηρότερον εἶνε ἡ κάθειρξις εἰς τὸ ὅλως διόλου σκοτεινὸν ἐκεῖνο δωμάτιον, ἡ μεγαλειτέρα δ' ἐν αὐτῷ διάρκεια τῆς διαμονῆς τοῦ καταδίκου δὲν ὑπερβαίνει τὰς πέντε ἡμέρας.

—Δὲν γνωρίζω κανένα κατάδικον ὅστις νὰ ἐπεθύμησε νὰ

ἐπιστρέψη ἐδῶ διὰ δευτέραν φοράν· προσέθηκεν ὁ ἀρχιφύλαξ μὲ ἐκφραστικὸν νεῦμα.

Πλησίον τοῦ θαλάμου τούτου εὑρίσκετο ἕτερον εἰδικὸν κελλίον. Παρατηρήσας διὰ τοῦ φεγγίτου, εἶδα ἐντὸς αὐτοῦ ἕνα ἄνθρωπον ἐπιμελῶς καταγινόμενον περὶ τὴν διόρθωσιν ἁλιευτικοῦ δικτύου. Ἐκ τῆς εὑρισκομένης ἐπὶ τῆς θύρας ἐπιγραφῆς ἐξήγετο ὅτι τὸ ἔργον τοῦ ἀπατεῶνος δὲν εἶνε ἄγνωστον μεταξὺ τῶν ἰαπώνων εὐπατριδῶν· ἀλλ' ἡ κοινωνικὴ αὕτη τάξις χαίρει διάκρισιν καὶ εἰς αὐτὰς τὰς φυλακὰς καὶ οἱ εἰς αὐτὴν ἀνήκοντες κατάδικοι ἀπομονοῦνται, κεχωρισμένοι ἀπὸ τῆς κοινῆς ἀγέλης. Διήλθομεν κατόπιν διὰ τῶν λουτρώνων, οἵτινες εἶνε εὐρύχωροι, μὲ τοὺς λουτῆρας χωσμένους ἐντὸς τοῦ ἐδάφους. Πᾶς κατάδικος λαμβάνει ὑποχρεωτικῶς ἓν θερμὸν λουτρὸν ἀνὰ πᾶσαν τρίτην ἡμέραν. Ἐπεσκέφθημεν τὰ μαγειρεῖα ἔνθα παρεσκευάζετο τὸ μεσημβρινὸν γεῦμα, τὸ ὁποῖον συνίστατο εἰς σοῦπαν ἐξ ὀρύζης, κρέας χοιρινὸν καὶ λαχανικά.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΙΑΠΩΝΙΚΑΣ ΦΥΛΑΚΑΣ

Καὶ οἱ κατάδικοι; Εἰς τὰ λαμπρῶς ἀεριζόμενα καὶ φωτιζόμενα ἐργαστήρια, τὰ κείμενα ὁλόγυρα τοῦ κυρίου οἰκοδομήματος, εἶδα τοὺς ὡραιοτέρους καὶ τοὺς ὑγιεστέρους ἄνδρας ἐξ ὅσων εἶδα μετὰ τρίμηνον ἐν Ἰαπωνίᾳ διαμονήν. Εἰς τὸ πρῶτον ἐργαστήριον εὑρίσκοντο περὶ τοὺς ἑκατὸν ἄνδρες, κατασκευάζοντες σανδάλια ἐκ ψιάθης. Μόνον οἱ μὴ γνωρίζοντες εἰδικήν τινα τέχνην διέμενον εἰς αὐτὸ τὸ διαμέρισμα.

Ὀκλάζοντες καὶ συνεσπειρωμένοι ἐπὶ τῶν ψιαθῶν ἐκίνουν τὴν βελόνην μετ' ἐκτάκτου ταχύτητος. Μόλις εἰσήλθομεν, ἀνήρ τις μικρόσωμος, λευκοφορεμένος, φέρων ξίφος μεγαλήτερον τοῦ σώματός του, ἐπέθηκε τὴν μίαν του χεῖρα ἐπὶ τοῦ στόματος, ἀνηγέρθη ἐπὶ τῆς ἄκρας τῶν ποδῶν καὶ ἐξέφερεν ἓν πρόσταγμα. Πάραυτα οἱ κατάδικοι παρῄτησαν τὴν ἐργασίαν, ἐστάθησαν γονυπετεῖς καὶ ἔμειναν ἀκίνητοι μὲ τὴν κεφαλὴν ὀρθίαν. Δεύτερον πρόσταγμα ἀντήχησε καὶ πᾶσαι αἱ κεφαλαὶ ἔκυψαν ταπεινῶς μέχρις ἐδάφους. Ἡ σκηνὴ αὕτη ἐπανελήφθη εἰς ἕκαστον ἐργαστήριον ἅμα τῇ εἰσόδῳ μας. Μεταξὺ τῶν ἐργαζομένων εἰς τὴν ἐγγλυφὴν καλάμων παρετήρησα ἄλλην τάξιν ἀνθρώπων. Τὸ πρόσωπόν των ἦτο ἐκφραστικώτατον, εἶχον τὸ μέτωπον εὐρὺ καὶ ἐνδεικτικὸν νοημοσύνης, τοὺς ὀφθαλμοὺς ζωηρούς, τὸ στόμα εὔρυθμον. Μόνος εἷς ἐξ αὐτῶν ὡμοίαζε πρὸς τὸν τύπον τῶν εὐρωπαίων ἐγκληματιῶν. Ὑπῆρξεν οὗτος ὁ ἥρως αἱματηροῦ δράματος ζηλοτυπίας, λαβόντος χώραν εἰς οἰκίσκον τινὰ τοῦ Τόκιο. Πρόσωπα τοῦ δράματος ἦσαν μία σύζυγος ἄπιστος, εἷς φίλος ἐπίβουλος καὶ ὁ ἀπατηθεὶς σύζυγος, ὅστις συνέλαβεν ἐπ' αὐτοφώρῳ τοὺς ἐνόχους. Ἐπηκολούθησεν ἐντὸς τοῦ οἰκίσκου πάλη τρομερὰ μέχρι θανάτου, ὡς μόνον μάρτυρα ἔχουσα τὴν γυναῖκα. Ὁ ἄπιστος φίλος ἐφονεύθη. Ὁ ἄσημος Ὀθέλλος δὲν ἀνύψωσε κἂν τὸ βλέμμα κατὰ τὴν διάβασίν μου· ἐχάραττε μετὰ θαυμαστῆς τέχνης ἐπὶ τοῦ καλάμου ἕνα ἄγγελον μὲ τὰς πτέρυγας ἡπλωμένας. Εἰς ἄλλο τι διαμέρισμα οἱ κατάδικοι ὕφαινον στολὰς στρατιωτικάς. Τί ἐργατικοὶ αὐτοὶ οἱ ὑφανταί! Καὶ μὲ πόσην καταπληκτικὴν δεξιότητα εἰργάζοντο!

—Πληρώνονται, διότι ἐργάζονται καλά· μοὶ εἶπεν ὁ φύλαξ.

Μέγα μέρος τοῦ κέρδους παρέχεται αὐτοῖς ἀντὶ μισθοῦ καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν συντηροῦν διὰ τῆς ἀμοιβῆς ταύτης τὰς οἰκογενείας των ἐν σχετικῇ εὐπορίᾳ.

Γέρων τις ἵστατο παρατηρῶν ὕφασμα μόλις πρὸ μικροῦ ὑφανθέν. Ἦτο κλέπτης γηράσας εἰς τὰς φυλακάς, ὅπου εἶχεν ἐκμάθει καὶ τελειοποιηθῆ εἰς τὴν ῥαπτικήν, ἐκτιμώμενος πολὺ διὰ τοῦτο ὑπὸ τῶν ἀνωτέρων του. Εἰς τὸ ἐργαστήριον τῆς γλυπτικῆς ἐπὶ ὀρειχάλκου ἐπιτήδειοι τεχνῖται ἔπλαττον εἰκόνας μεγάλης καλλιτεχνικῆς ἀξίας. Ἀνήρ τις τριακοντούτης περίπου μὲ ὀφθαλμοὺς μέλανας καὶ διαπεραστικοὺς εἰργάζετο σμιλεύων εἴδωλον ὀρειχάλκινον. Ἔμεινα ἐπί τινα λεπτὰ πλησίον του παρατηρῶν διαγραφόμενα τὰ μέλη εἰς τὴν μορφὴν τοῦ εἰδώλου ὑπὸ τὴν δεξιὰν καὶ ὀξεῖαν σμίλην του· ὁ ἐργάτης δὲν ἀνύψωσε κἂν τὴν κεφαλήν, ἐνόησα ὅμως ὅτι μὲ παρετήρει ὑπόδρα ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν.

Τὸ ἐργαστήριον τῶν ποδηλάτων ἦτο τὸ μᾶλλον ἐνδιαφέρον ἐξ ὅλων. Οἱ εἰς τὸ διαμέρισμα τοῦτο ἐργαζόμενοι ἦσαν ὅλως διάφοροι τῶν ἐν τοῖς λοιποῖς ἐργαστηρίοις ὁμοφύλων των. Ἦσαν μεγαλόσωμοι, ῥωμαλέοι, μυώδεις καὶ ἐνέπνεον τὴν ἰδέαν ὅτι ἠδύναντο νὰ χειρισθῶσι καὶ ἓν τηλεβόλον μετὰ τῆς αὐτῆς δεξιότητος μεθ' ἧς ἐχειρίζοντο τὴν σφῦραν. Εἶχον τὸ ἦθος εὐχαριστημένον διότι ἠδύναντο νὰ ἐξακολουθῶσι διάγοντες τὸν ἥσυχον αὐτόθι βίον των μεταξὺ τῶν σιδήρων τοῦ ἐπαγγέλματός των.

Εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ Σουγάμου ἱκανός τις διδάσκαλος διδάσκει τοὺς νεωτέρους ἐκ τῶν καταδίκων τὴν ἀνάγνωσιν, τὴν γραφὴν καὶ τὴν ἀριθμητικήν. Οἱ ὑπερβάντες τὸ εἰκοστὸν ἔτος κατάδικοι διδάσκονται καὶ τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν γεωγραφίαν.

Ἐὰν εἰσέλθῃ εἰς τὰς φυλακὰς κατάδικος δηλῶν ὅτι γινώσκει ὁπωσοῦν τὴν ἀγγλικήν, ἀμέσως ἐξετάζεται ὑπὸ εἰδικοῦ διδασκάλου, παρέχονται δὲ αὐτῷ προθύμως τὰ μέσα πρὸς ἐξακολούθησιν καὶ τελειοποίησιν τῆς σπουδῆς του. Ὅταν δ' ἀποτελεσθῇ ὁμὰς ἐκ τῶν τοιούτων μαθητῶν τῆς ἀγγλικῆς, προσκαλεῖται ἔξωθεν ἐπίτηδες διδάσκαλος, διὰ νὰ παραδίδῃ εἰς αὐτοὺς τακτικὰ μαθήματα.

Εἰς τ' ἀρχεῖα τῶν φυλακῶν τηρεῖται μητρῷον δι' ἕκαστον φυλακισμένον, σημειοῦται ἐν αὐτῷ ἐὰν ὁ κατάδικος εἶνε εὐπειθής, ἐὰν δεικνύῃ στοργὴν πρὸς τοὺς μακρὰν αὐτοῦ ζῶντας συγγενεῖς του, ἐὰν γράφῃ πρὸς αὐτοὺς συχνάκις, ἐὰν προκόπτῃ κατὰ τὰς ἐντὸς τῶν φυλακῶν σπουδάς του κλπ.

Ὡς ἦτο φυσικὸν μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν ἰδανικῶν τούτων φυλακῶν, ἠρώτησα ἂν αὐτὸ τὸ σύστημα συνετέλει εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῆς ἐγκληματικότητος. Οἱ συνοδεύοντές με μοὶ ἀπήντησαν ὅτι δυστυχῶς, ὡς πρὸς τοὺς κλέπτας ἰδίως, οἱ ἑξήκοντα ἐκ τῶν ἀπολυομένων ἐπανήρχοντο εἰς τὰς φυλακάς. Ὡς πρὸς τὰς ἄλλας δὲ κατηγορίας τῶν ἐγκλημάτων, τεσσαράκοντα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἦσαν οἱ ἐγκληματοῦντες καθ' ὑποτροπήν».

ΞΕΝΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ — ΟΙ ΑΝΤΙΖΗΛΟΙ — ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ "ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗΣ"

ΤΑ ΚΑΡΦΙΑ

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

ΧΑΡΙΖΕΤΑΙ ΤΟΥ Δ. ΒΡΑΤΣΑΝΟΥ ΜΕ ΑΔΕΛΦΙΚΗΝ ΑΓΑΠΗ

(Ὁ συμπαθὴς ποιητὴς κ. ΘΡ. ΖΩΙΟΠΟΥΛΟΣ, ὁ πολὺ γνωστὸς εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας καὶ συνεργάτης τῆς «Εἰκονογραφημένης» ἐμφανίζεται ὑπὸ τὸ φιλολογικὸν ψευδώνυμον ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΔΑΦΝΗΣ καὶ ὡς δραματικὸς συγγραφεύς. Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη αὐτοτελὴς δραματικὴ σκηνὴ εἶναι ἓν ἀληθὲς ἀριστουργηματάκι).

ΠΡΟΣΩΠΑ:

ΣΤΕΛΙΟΣ, ΕΛΕΝΗ γυναῖκά του, ΛΕΩΝΙΔΑΣ, ΜΙΑ ΚΑΜΑΡΙΕΡΑ, ΔΥΟ ΚΟΡΙΤΣΙΑ 10-12 χρόνων.

Ἡ σκηνὴ στὴν Ἀθήνα, στὸν καιρό μας.

(Σαλονάκι στὸ σπίτι τοῦ Στέλιου, κομψὰ ἐπιπλωμένο, μὰ σὲ φανερὴ ἀταξία. Φαίνεται πῶς βρίσκεται ἀπὸ πολλὲς ἡμέρες ἀσυγύριστο. Ἡ καρέκλες καὶ ἡ πολυθρόνες ἔξω ἀπὸ τὴ συνειθισμένη τους θέση. Σ' ἕνα κρυστάλλινο ἀνθογυάλι ἕνα μπουκέτο μαραμένες ἀνεμῶνες, ἔχασαν πειὰ ὅλα τους σχεδὸν τὰ φύλλα, ποῦ κοίτονται σκορπισμένα στὸ μάρμαρο τοῦ κομμοδίνου καὶ στὸ πάτωμα, χωρὶς νὰ σκεφθῇ κανεὶς νὰ τὰ σηκώσῃ. Στὸ χαλὶ φαίνονται ἀχνάρια λασπωμένων παπουτσιῶν, δείχνοντας ὅτι πολλοὶ ξένοι ἀπρόσεχτα καὶ βιαστικὰ περάσανε ἐκεῖθενες. Ὁ μπερντὲς ἑνὸς παραθύρου εἶνε λιγάκι ἀνασυρμένος πρὸς τὸ χρυσὸ πόμολο καὶ τὸ πρωϊνὸ φῶς μπαίνει ἀπὸ τὸ ἄνοιγμα, ἁπλώνοντας μιὰ ἄσπρη λουρίδα στὰ σκονισμένα ἔπιπλα.— Ἀπὸ τὴ γειτονικὴ κάμαρα φτάνει τὸ πικρὸ παράπονο ἀπαρηγόρητης γυναίκας. Καὶ σὲ ὅλο τὸ ἀρχοντικὸ σπίτι ἁπλώνεται ἕνα χαμηλόφωνο μουρμούρισμα, ἕνα βιαστικὸ περπάτημα πολλῶν ἀνθρώπων, κακὰ συγκρατημένο. Ἔπειτα, σὲ διαλείμματα σιωπή).

ΣΤΕΛΙΟΣ. *(Εἶναι τριανταπέντε χρονῶν, μὰ ἡ κουρασμένη ὄψη του τὸν δείχνει μεγαλήτερο. Σωριασμένος σὲ μιὰ πολυθρόνα, ἀκούει προσεκτικὰ τὸ μακρυνὸ καὶ πικρότατο κλᾶμα. Κάθε τόσο τὰ μάτια του γεμίζουν δάκρυα. Δαγκώνει τὰ χείλη νευρικὰ γιὰ νὰ μὴν ξεσπάσῃ σὲ λυγμούς. Τὸ κλᾶμα λίγο - λίγο σβύνει).*

ΛΕΩΝΙΔΑΣ *(Τριάντα χρονῶν. Χύνεται στὴ σκηνὴ λαχανιάζοντας, σαστισμένος).* — Ποῦ εἶνε;... Ποῦ εἶνε;... *(Βλέπει τὸ Στέλιο. Ξάφνου στέκεται σὰ νὰ κατάλαβε τί συμβαίνει. Φέρνει τὰ χέρια στὸ πρόσωπο δείχνοντας μεγάλο ψυχικὸ πάλαιμα καὶ μὲ φωνὴ ποῦ ἀγωνίζεται νὰ τὴν κάνῃ σταθερώτερη, χωρὶς νὰ τὸ κατορθώνῃ, ρωτάει τὸ Στέλιο).* — Ποῦ εἶνε ἡ μικρούλα, Στέλιο; Ἀποκρίσου μου! Τί κάνει ἡ Φοῦλα; Τί εἶπε ὁ γιατρός; Θὰ γιατρευτῇ, δὲν εἶνε ἀλήθεια;... Δὲ χάθηκε κάθε ἐλπίδα, Στέλιο;... Μὰ γιατὶ δὲ μοῦ ἀπαντᾷς, βρὲ ἀδελφέ;...

(Μία καμαριέρα μαυροντυμένη περνάει στὸ βάθος τῆς σκηνῆς, κρατῶντας ἕνα μπουκέτο λευκὰ τριαντάφυλλα. Δύο κορίτσια ἀσπροντυμένα, κρατῶντας μεγάλες λαμπάδες τὴν ἀκολουθᾶνε).

ΛΕΩΝΙΔΑΣ *(Βλέποντάς τα).* — Τί κεριὰ εἶνε αὐτά; Τί λουλούδια; Γιατί φοράει μαῦρα ἡ καμαριέρα σας *(Μὲ βαθειὰ ἀγωνία)* Μίλησέ μου, Στέλιο, γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, μίλησέ μου. *(Κυττάζοντάς τον κατάμματα).* Τί; Πέθανε;... Παναγία μου! Πέθανε!... *(Ξεσπάει σὲ θρήνους)* Ἔφτασα πολὺ ἀργά!... Πολὺ ἀργά! *(Σωριάζεται ἀπελπισμένος σὲ μιὰ πολυθρόνα).*

ΣΤΕΛΙΟΣ *(Τὸν κυττάζει καλά. Μιὰ σκέψη μέσα στὸ σκοτάδι τοῦ μυαλοῦ του ψάχει νὰ βρῇ τὸ δρόμο της).* — Ναί, ἔφτασες πολὺ ἀργά, Λεωνίδα. Ἡ δυστυχία μπῆκε ὁρμητικὰ στὸ σπίτι μου... Πέθανε ἡ Φοῦλα!

ΛΕΩΝΙΔΑΣ *(Σὰν ἠχώ).*—Πέθανε ἡ Φοῦλα!... Τί ἀστροπελέκι!... Γιατί νὰ τὸ ρίξῃ ὁ Οὐρανός;

ΣΤΕΛΙΟΣ. — Αὐτὸ στέκουμαι τώρα 'ρωτῶντας κι' ἐγώ. Γιατί νὰν τὸ ρίξῃ;

ΛΕΩΝΙΔΑΣ. — Ἔπρεπε ὅμως νὰ μὲ εἰδοποιήσῃς εὐθὺς ἅμα φανήκανε τὰ πρῶτα σημάδια τοῦ διφτερίτη.

ΣΤΕΛΙΟΣ— Γιατί;... Γιατί νὰ σὲ εἰδοποιήσω;

ΛΕΩΝΙΔΑΣ *(Κομπιάζοντας).* — Γιατί ἤξερες πόσο τὴν ἀγαποῦσα. Ἤξερες πόσο τὸ λάτρευα τὸ χιλιόμορφο ἀγγελοῦδι μὲ τὰ ξανθὰ μαλλιὰ καὶ τὰ γαλάζια μάτια· τὸ ξέρεις, τὸ ξέρεις, Στέλιο.

ΣΤΕΛΙΟΣ. — Ναί, εἶνε ἀλήθεια. Μὰ ἐσὺ δὲν ἤσουνα παρὰ ἕνας φίλος. Τίποτε ἄλλο. Καὶ ἂν ἡ Ἑλένη δὲν σκεφτότανε νὰ σοῦ τηλεγραφήσῃ στὴν Πάτρα, δὲ θὰ μάθενες τὸ θάνατο, παρὰ μεθαύριο ποῦ θὰ λάβαινες τὸ νεκρώσιμο τῆς κηδείας. Εἶχα σκοπὸ νὰ σοῦ στείλω ἕνα.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ *(Διακόβοντάς τον).*—Θὰ ἦτανε φρικαλέο!

ΣΤΕΛΙΟΣ. — Γιατί; Μήπως ἔτσι δὲν εἰδοποιοῦνε οἱ φίλοι τοὺς φίλους στῆς γέννες καὶ στοὺς θανάτους, στοὺς γάμους καὶ στῆς κηδεῖες, στῆς χαρὲς καὶ στῆς λύπες; Ἕνα χαρτὶ μὲ μαῦρο περιθώριο, μὲ λίγες τυπωμένες γραμμὲς ἀπάνου καὶ τὸ χρέος μας ἔγεινε. Ἡ ἀληθινὴ θλίψη καὶ ἡ ἀληθινὴ χαρὰ μὲς στὸ σπίτι μας, πρέπει νὰ μένουνε ἐκεῖ ποῦ μπήκανε.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ.—Πῶς μιλᾶς ἔτσι, Στέλιο; Ξέρεις ἐσὺ πόσο μεγάλη εἶνε ἡ θλίψη μου αὐτὴ τὴ στιγμή;

ΣΤΕΛΙΟΣ.—Ὄχι βέβαια μεγαλήτερη ἀπὸ τὴν δική μας ποῦ εἴδαμε τὴ Φοῦλα νὰ ξεψυχᾷ στὰ χέρια μας.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ *(Μὲ παράπονο).* — Ἐσεῖς τοὐλάχιστον εἴχατε αὐτὴ τὴν παρηγοριά.

ΣΤΕΛΙΟΣ *(Ἀγριεύοντας ἄξαφνα).*—Παρηγοριὰ ποῦ δὲν μποροῦσες νὰ τὴν ἔχῃς ἐσύ! Ποῦ δὲν εἶχες κανένα δικαίωμα σὲ δαύτη!

ΛΕΩΝΙΔΑΣ *(Γυρίζοντας στὸν ἑαυτό του δειλά).*— Δίκηο ἔχεις... Συχώρα με, Στέλιο. Δὲν ξέρω τί λέω... Ὅταν ἔφθασα ἐδῶ δὲν ἐπίστευα νὰ τὴν βρῶ πεθαμένη. Ἔλεγα πῶς θὰ ἦτανε πειὸ βαρυά, μὰ πεθαμένη.... *(ἀναστενάζοντας)* πεθαμένη ποτέ... Συμπάθα, Στέλιο, ἕναν ξένο ποῦ θέλει νὰ μοιρασθῇ τὸν πόνο σας. Ξέρεις πόσο τὴν ἀγαποῦσα...

ΣΤΕΛΙΟΣ. — Ναί, τὸ ξέρω...

ΛΕΩΝΙΔΑΣ *(Βιάζοντας τὸν ἑαυτό του νὰ συγκρατηθῇ).*—Σὲ μιὰ τέτοια περίσταση ἕνας φίλος δὲν πρέπει νὰ λέῃ παρὰ λόγια παρηγοριᾶς.

ΣΤΕΛΙΟΣ *(Ξερά).* — Εὐχαριστῶ!

ΛΕΩΝΙΔΑΣ. — Καὶ τώρα ποῦ εἶνε;

ΣΤΕΛΙΟΣ *(Δείχνει τὴ δεξιὰ πόρτα).*— Σ' ἐκείνη τὴν κάμαρα.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ *(Δειλά).*—Θὰ ἤθελα νὰ τὴν ἰδῶ... μιὰ φορὰ ἀκόμη...

ΣΤΕΛΙΟΣ.— Στὸ κρεββατάκι της κοντὰ κάθεται ἡ μητέρα της καὶ τῆς συντροφεύει τὸν τελευταῖό της ὕπνο. Μιὰ ἀπελπισμένη μητέρα. *(Διακοπή).* Ἡ μικρούλα πεθαμένη βρίσκεται στὴν κάμαρά της... γιὰ λίγο ἀκόμη.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ *(Ζωηρά).* — Θέλω νὰ τὴν ἰδῶ!

ΣΤΕΛΙΟΣ. — Περίμενε. Ἔχεις καιρό. Κάθησε ἐκεῖ, κοντά μου. Καλὰ ἔκανες ποῦ ἦρθες. Ἔνοιωθα τὸν ἑαυτό μου παντέρημο, τώρα μάλιστα ποῦ ἑτοιμάζονται νὰ τὴν πάρουν.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ *(Σηκώνεται ὄρθιος, μὲ νεκρικὴ χλωμάδα στὴν ὄψη).*—Μὰ τότε;

ΣΤΕΛΙΟΣ. — Μὰ γιατί θέλεις νὰ τὴν 'δῇς; Σοῦ εἶπα ὅτι εἶνε ξαπλωμένη στὸ κρεββατάκι καὶ φαίνεται σὰ νὰ κοιμᾶται.. Ἡ Ἑλένη εἶνε σὰν τρελλή. *(Κυττάζοντάς τον κατάμματα).* Ἂν τὴν ἔβλεπες μπορεῖ καὶ νὰ μὴ τὴν ἐγνώριζες. Γι' αὐτὴν ὅλα τὰ περασμένα τώρα ἐπέσανε σὲ μιὰν ἄβυσσο βαθειά, πολὺ βαθειά, ποῦ δὲν θὰ ξανάρθουν ἐπάνω. Καὶ ἡ Ἑλένη εἶνε τώρα μιὰ δυστυχισμένη μανούλα μὲ συντριμμένη καρδιά!

ΛΕΩΝΙΔΑΣ *(Ἑνώνοντας ἱκετευτικὰ τὰ χέρια).*— Στέλιο! Σὲ παρακαλῶ! Ἄφησέ με νὰ ἰδῶ τὴ Φοῦλα... Σὲ παρακαλῶ, Στέλιο!...

ΣΤΕΛΙΟΣ. — Τώρα πειὰ εἶνε περιττό.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ *(Μὴ μπορῶντας νὰ συγκρατηθῇ).*— Μὰ πρέπει νὰ τὴν ἰδῶ ἀκόμη μιὰ φορά, καταλαβαίνεις; Δὲν μπορῶ νὰ τὸ ὑποφέρω!...

ΣΤΕΛΙΟΣ *(Ὄρθιος κι' αὐτός).* — Δὲν μπορεῖς νὰ τὸ ὑποφέρῃς; Καὶ τί εἶσαι σὺ γι' αὐτή; Γιατί βρίσκεσαι σήμερα σπίτι μου; Ποιὸς σοὔδωσε τὸ δικαίωμα νὰ μιλᾷς ἔτσι ἐδῶ μέσα;

ΛΕΩΝΙΔΑΣ *(Φέρνει τὴν ἀπαλάμη στὸ μέτωπο).*— Ὢχ! Δὲν ξέρω... δὲν ξέρω... Τὸ μυαλό μου σκοτίζεται. Ὑπάρχουνε στὴ ζωή μας στιγμὲς ποὺ ὅλα γύρω τραντάζονται καὶ σωριάζονται χάμου, συθέμελα, σὰν ἀπὸ σεισμό. Σήμερα ἴσως εἶνε γιὰ μένα μιὰ ἀπὸ τῆς στιγμὲς αὐτές... Μιλῶ καὶ δὲν ἀκούω τὰ λόγια μου, μὰ στοχάζομαι πῶς θὰ εἶνε λόγια τρελλοῦ... Πίσω ἀπὸ κείνη τὴν πόρτα εἶνε μιὰ μικρή, ποῦ ὅταν ἔζοῦσε τὴν ἐχάϊδευα καὶ τὴν ἐφιλοῦσα καὶ τὴν ἔσφιγγα μὲ λαχτάρα στὸ στῆθος... Πίσω ἀπὸ κείνη τὴν πόρτα εἶναι τώρα μιὰ ἄσπρη κάσσα, ποῦ θὰ δεχτῇ σὲ λίγο τὸ πλασματάκι, ποῦ ἀγάπησα περισσότερο ἀπὸ κάθε τι στὸν κόσμο, ἀπὸ τὴ ζωή μου περισσότερο. Δὲ φθάνει αὐτό;

ΣΤΕΛΙΟΣ. — Ὄχι, δὲ φθάνει... Καὶ δὲ θὰ τὴν ἰδῇς!

ΛΕΩΝΙΔΑΣ *(Μὲ παραφορά).* — Καὶ μὲ ποιὸ δικαίωμα θὰ μ' ἐμποδίσῃς;

ΣΤΕΛΙΟΣ.—Καὶ σὺ μὲ ποιὸ δικαίωμα τὸ ζητᾷς;

ΛΕΩΝΙΔΑΣ *(Νικημένος).*—Μὲ κανένα δικαίωμα, μὲ κανένα... Δὲν ἔχω κανένα δικαίωμα...

ΣΤΕΛΙΟΣ. — Ἄκουσε 'δῶ. Τώρα δὲν μπορῶ νὰ ρωτήσω τὴν Ἑλένη. Σκέπτομαι πῶς δὲ θὰ μποροῦσε νὰ μοῦ ἀπαντήσῃ. Σοῦ ἐτηλεγράφησε νὰ τρέξῃς, καὶ σὺ ἔφτασες ἐδῶ τρελλὸς ἀπὸ τὴ θλίψη, λησμονῶντας ὅλα, ἀποφασισμένος γιὰ ὅλα. Τὸ ξέρω. Σὲ τραγικὲς στιγμές, σὰν αὐτή, κάποιες ἀλήθειες δὲν φοβίζουνε πειά. Ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ ἀγνώστου ἔρχεται κάποτε μιὰ δύναμη ποῦ μᾶς σπρώχνει χωρὶς νὰ τὸ θέλουμε. Καὶ τότε πᾶμε τυφλοί, ἴσια κατὰ τὸν βαθύτερο γκρεμό... Μὰ ἐδῶ μέσα εἶνε τὸ σπίτι μου καὶ σὺ ἕνας ξένος, ἕνας παρείσαχτος, ἕνας ποῦ μπῆκε κρυφὰ καὶ παράνομα *(Μὲ φωνὴ πνιγμένη, σφίγγοντας τῆς γροθιές).* Τί θέλεις ἐσὺ ἐδῶ μέσα; Ἔξω ἀπ' ἐδῶ!...

ΛΕΩΝΙΔΑΣ.—Ἄ, ὄχι γιὰ τὸ Θεό! Δὲν μπορῶ νὰ φύγω. Θὰ μοῦ ἐστοίχιζε τὴ ζωή.

ΣΤΕΛΙΟΣ. — Τὴ ζωή; *(Μὲ πικρὸ χαμόγελο).* Γιὰ σένα ὑπάρχει κάτι τρομερώτερο ἀπὸ τὴ στέρηση τῆς ζωῆς, καὶ τὸ τρομερώτερο αὐτὸ εἶνε νὰ μὴν μπῇς ἐκεῖ μέσα. *(Δείχνει τὴν κάμαρα).* Νά! Αὐτὸ εἶνε ποῦ μὲ κρατάει νὰ μὴ σὲ σκοτώσω σὰν σκυλλί!

ΛΕΩΝΙΔΑΣ. — Μὰ τί ὑποψιάζεσαι, Στέλιο;

ΣΤΕΛΙΟΣ *(Μὲ προσποιητὴ γαλήνη).* — Τίποτα. Ἐσὺ ὁ ἴδιος τὸ εἶπες ἐδῶ καὶ λίγο. Ὑπάρχουνε στὴ ζωή μας στιγμὲς ποῦ μιλοῦμε σὰν τρελλοί. Φαντάσου λοιπὸν πῶς ἔχεις μπροστά σου ἕναν τρελλό. Καὶ εἶμαι στ' ἀλήθεια τρελλός. Προτοῦ φθάσῃς ἐσύ, ἐδῶ μέσα δὲν ἦτανε παρὰ μιὰ μεγάλη θλίψη. *(Μὲ ἐρεθισμό).* Τώρα κάτι ἀποτρόπαιο ἁπλώνεται, κάτι βαρὺ κι' ἀσήκωτο σὰν ταφόπετρα!... Σήμερα τὸ πρωί, χθές, ἀκόμη καὶ τὴ στιγμὴ ποῦ ξεψύχησε ἡ Φοῦλα, ἔννοιωθα τὴν ψυχή μου νὰ ξεσχίζεται, μὰ πλάϊ στὴ θλιμμένη μου γυναῖκα ἀνάπνεα ἕναν ἀέρα παρηγοριᾶς. Τώρα πειὰ ὄχι... Σὺ ἔφθασες ἐδῶ χλωμός, τρεμουλιασμένος, ἀφανισμένος καὶ ἐφώναξες πῶς ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ ἰδῇς τὴν πεθαμένη. Ἐκεῖνο ποῦ δὲν κατάλαβα στὴν ὥρα τῆς χαρᾶς, τῆς εὐτυχίας ποῦ μοῦ ἔδωσε ἡ γέννησή της, τὸ καταλαβαίνω τώρα, τὴν ὥρα τούτη ποῦ ἀξίζει μιὰ ὁλάκαιρη ζωή, τὴν ὥρα τούτη ποῦ ψυχοπαλαίβουμε οἱ δυό μας, κοντὰ σὲ μιὰ κάσσα ποὺ κλείνει γιὰ πάντα... γιὰ πάντα...

ΛΕΩΝΙΔΑΣ *(Πέφτει σὲ μιὰ πολυθρόνα, κρύβοντας τὸ πρόσωπό του μὲ τὰ χέρια).* — Ὠϊμέ!...

ΚΑΜΑΡΙΕΡΑ *(Μπαίνει ἀπὸ τὸ βάθος, κοντοζυγώνει τὸ Στέλιο καὶ τοῦ λέει χαμηλόφωνα).*—Κύριε ἦλθε ἡ νεκροφόρα.

ΣΤΕΛΙΟΣ. — Καλά.

ΚΑΜΑΡΙΕΡΑ *(Σκουπίζει τὰ μάτια μὲ τὴν ποδιά της — Διασταχτικά).* — Κύριε... ξέρετε...

ΣΤΕΛΙΟΣ *(Ἀπότομα).* — Ἔ; Τί ἄλλο;

ΚΑΜΑΡΙΕΡΑ. — Ἦρθε καὶ ὁ γιατρὸς τῆς ἀστυνομίας μὲ ἕνα νωματάρχη. Ἔχουν διαταγή, λένε, νὰ καρφώσουν τὴν κάσσα.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ *(Μὲ ταραχή).* — Γιατί; Γιατί;

ΚΑΜΑΡΙΕΡΑ. — Ἐπειδὴ πέθανε ἀπὸ διφτερίτη. Εἶνε ἀρρώστεια κολλητικιά. Ἔτσι γίνεται πάντοτε, λένε.

ΣΤΕΛΙΟΣ. — Ἂς γείνῃ καὶ τώρα. Πήγαινε!

(Ἡ καμαριέρα φεύγει).

ΛΕΩΝΙΔΑΣ *(Χύνεται κατὰ τὴ δεξιὰ πόρτα).* — Ἄφησέ με νὰ περάσω!

ΣΤΕΛΙΟΣ *(Μπαίνει μπροστὰ καὶ τὸν ἐμποδίζει).* — Ὄχι!

ΛΕΩΝΙΔΑΣ *(Ἀσυγκράτητος πειά).* — Ὕστερα μὲ σκοτώνεις! Δικαίωμά σου εἶνε· δὲ θ' ἀντισταθῶ. Μὰ τώρα ἄφησέ με νὰ περάσω.

ΣΤΕΛΙΟΣ. — Ὄχι!

ΛΕΩΝΙΔΑΣ *(Μὲ θρηνητικὴ φωνή).* — Μὰ τί θέλεις πειὰ ἀπὸ μένα;

ΣΤΕΛΙΟΣ. — Θέλω νὰ μὴν τὴν 'δῇς. Νὰ μὴν τῆς δώσῃς τὸ τελευταῖο φίλημα. Νὰ τί θέλω! *(Ἀδράχνοντάς τον ἀπὸ τὸ μπράτσο, μὲ βαθειὰ φωνή).* Κλέφτη! Κλέφτη! Μπῆκες ἐπίβουλα σπίτι μου καὶ μοὔκλεψες τὴν τιμὴ καὶ τὴν εὐτυχία! Σὲ ἄλλη ὥρα δὲ θἄβγαινες ζωντανὸς ἀπὸ 'δῶ μέσα. Μὰ σήμερα ὄχι. Σήμερα θὰ μείνῃς ἐδῶ, σ' αὐτὴ τὴν κάμαρα, κοντά μου, ἐνῷ ἐκεῖ μέσα καρφώνουν μιὰ κάσσα καὶ τὴν πᾶνε!...

ΛΕΩΝΙΔΑΣ *(Διακόβοντάς τον σὰν τρελλός).* — Τὸ κορίτσι μου... σηκώνουν τὸ κορίτσι μου!...

ΣΤΕΛΙΟΣ *(Ἁρπάζοντάς τον ἀπὸ τὸ λαιμό).* — Σῶπα! Μὴν τὸ λὲς αὐτό... Μὴν τὸ λές!

ΛΕΩΝΙΔΑΣ *(Βάζει δύναμη καὶ ἐλευθερώνεται ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Στέλιου).*—Ναί, τὸ κορίτσι μου!

ΣΤΕΛΙΟΣ. — Σῶπα!

ΛΕΩΝΙΔΑΣ. — Ὄχι, δὲν σωπαίνω! Τὴ στιγμὴ αὐτὴ ὑψώνεται κάτι ἀνώτερο ἀπὸ κάθε νόμο καὶ κάθε ἠθική! Τὴ στιγμὴ αὐτὴ δυὸ ἄνθρωποι στέκονται ὁ ἕνας ἀγνάντια στὸν ἄλλο, δυὸ ἄνθρωποι φουσκωμένοι ἀπὸ τὴν ἔχθρα. Ἀνάφελο τὸ ψέμμα γιὰ αὐτοὺς καὶ τὸ πρόσχημα. Ἡ Φούλα εἶνε κορίτσι μου καὶ θέλω νὰ τὴν ἰδῶ. Μπορεῖς νὰ μὲ σκοτώσῃς, ἀλλὰ σὲ τέτοιο ἄγριο μαρτύριο νὰ μὲ βάνῃς δὲν μπορεῖς!...

ΣΤΕΛΙΟΣ. — Καὶ μιλᾷς σὺ γιὰ μαρτύριο; Σὺ ποῦ ἤρθες ἐδῶ νὰ μοῦ ρίξῃς στὸ πρόσωπο τὸ ἀτιμότερο ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα, τὸ δικαίωμα ποῦ ἔχει ὁ ἐραστὴς σὲ μιὰ παντρεμμένη γυναῖκα; Μιὰ γυναῖκα ποῦ σοῦ παραδόθηκε μὲ ὅλη τὴ λαχτάρα τῆς ἀγάπης, μεθυσμένη ἀπὸ τὰ λόγια σου, ξελογιασμένη, μὴν ἀκούοντας παρὰ τὴ πλανεύτρα φωνὴ τῶν αἰσθήσεων. Σὺ μοῦ μιλᾷς γιὰ μαρτύριο! Νὰ ἐδῶ μέσα, *(Χτυπάει τὸ στῆθός του)* ἐδῶ μέσα εἶνε τὸ μαρτύριο τὸ ἀληθινό, χίλιες φορὲς τρανώτερο ἀπὸ τὸ δικό σου. Εἶμαι ἐγὼ ὁ δυστυχισμένος ἄνθρωπος, ποὺ δὲν ξέρω ἂν πρέπῃ νὰ κλάψω ἢ νὰ καταραστῶ τὸ νεκρό πλασματάκι ποῦ φεύγει ἀπὸ τὸ σπίτι μου. Καὶ χίλιες φορὲς προτιμότερη ἡ βεβαιότητα ὅτι ἡ μικροῦλα αὐτὴ δὲν ἦταν δική μου, ἀπὸ τὴ σκληρὴ ἀμφιβολία ποῦ μοῦ βαρυσυννέφιαζε τὸ μυαλὸ καὶ μοῦμτηγε τὰ νύχια στὴν καρδιά!... Μὰ ἐπειδὴ φωνάζεις πῶς εἶνε δικαίωμά σου νὰ τὴν ἰδῇς, δὲ θὰ τὴν ἰδῇς!...

ΛΕΩΝΙΔΑΣ *(Ὁρμᾶει κατ' ἐπάνω του).* — Ἀ! κακοῦργε!

ΣΤΕΛΙΟΣ *(Σπρώχνοντάς του).* — Εἶμαι δυνατότερός σου, τὸ ξέρεις. Μπορῶ νὰ σὲ πατήσω σὰν ἀράχνη!

ΛΕΩΝΙΔΑΣ. — Φονηᾶ! Γιατί δὲ μὲ σκοτώνεις;

ΣΤΕΛΙΟΣ *(Μποσκλείνει τὴν πόρτα καὶ κυττάζει).* — Ἡ κάσσα εἶνε κοντά στὸ κρεββάτι... Νά... Δυὸ ἄνθρωποι σηκώνουν σιγὰ - σιγὰ τὸ λείψανο. Τὸ βάζουν στὴν κάσσα... Τώρα βάζουν τὸ σκέπασμα. Ἕνας πέρνει τὰ καρφιὰ καὶ τὸ σφυρί...

(Ἀκούγεται ὁ κρότος τοῦ σφυριοῦ ποῦ καρφώνει τὴν κάσσα).

ΛΕΩΝΙΔΑΣ.—Στέλιο, σπλαχνίσου με! Ἔλεος! Μὲς στὴν καρδιά μου μπήγονται τὰ καρφιὰ αὐτά... Τὸ μυαλό μοῦ τρυπανίζουν!.... Βάσανο μεγαλείτερο σὲ ἀνθρώπου ψυχὴ δὲν ἐδόθηκε, Στέλιο! Ἄφησέ με νὰ περάσω, ἄφησέ με!...

ΣΤΕΛΙΟΣ. — Ὄχι, ὄχι!

ΛΕΩΝΙΔΑΣ *(Φέρνει τὰ χέρια στὸ κεφάλι).* — Θεέ μου!

ΣΤΕΛΙΟΣ. — Σὲ λιγάκι ἔρημη ἡ κάμαρα καὶ ἡ Φούλα παρμένη γιὰ πάντα... γιὰ πάντα... *(Οἱ κρότοι παύουν).* Νά! Ἐτελείωσε!...

ΛΕΩΝΙΔΑΣ. — Μὰ ἐγὼ θὰ φωνάξω, θὰ σχισθῶ. Κάποιος θὰ μ' ἀκούσῃ. *(Κάνει νὰ τρέξῃ στὴν πόρτα ποῦ εἶνε στὸ βάθος).*

ΣΤΕΛΙΟΣ *(Τὸν ἀναγκάζει νὰ καθήσῃ καὶ τὸν κρατάει ἀπὸ τοὺς ὤμους νικημένο, καρφωμένο στὴν καρέκλα).*—Σῶπα! *(Σάγιον ἀκούγεται ἀπὸ μέσα τὸ σπαραχτικὸ κλᾶμα τῆς Ἑλένης).* Ἄκου, ἐτελείωσε!

(Ἡ Ἑλένη φανερώνεται στὴν πόρτα μὲ τὰ χέρια στὰ μαλλιά, σὰν τρελλή. Βλέπει τοὺς δυὸ ἄντρες ποῦ παλεύουν ἀγριεμένοι, ἀναμμένοι ἀπὸ τὸ μῖσος, τὰ καταλαβαίνει ὅλα, καὶ ὀρθὴ στὸ βάθος στέκεται ἄλαλη κυττάζοντάς τους. Φαίνεται σὰν πετρωμένη ἀπὸ τὸν τρόμο).

ΛΕΩΝΙΔΑΣ. — Ἄφησέ με!

ΣΤΕΛΙΟΣ. — Ὄχι!

ΛΕΩΝΙΔΑΣ. — Φονηᾶ!

ΣΤΕΛΙΟΣ. — Κλέφτη!

Αὐλαία.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΔΑΦΝΗΣ

Η ΚΟΚΚΙΝΗ ΠΑΝΟΥΚΛΑ

(BARONNE DE ZUYLEN DE NYEVELT)

ΣΚΗΝΗ Ι.

(Χορὸς εἰς ἕνα μοναστῆρι ὅπου ὁ πρίγκιψ Προσπερὸ ἐγκατέστησε τὴν αὐλή του. Αὐλικοὶ πηγαινοέρχονται εἰς τὴν σάλλαν τοῦ βάθους. Καμμία ἐπικοινωνία μὲ τὸν ἔξω κόσμον. Τὰ παράθυρα εἶναι ἑρμητικῶς κλεισμένα. Ἀριστερὰ ἕνα ἀνελοτὸν κόκκινο. Ἕδρα μοναστηρίου. Ὅμιλος αὐλικῶν συνδιαλεγομένων ἰδιαιτέρως).

Η ΚΟΜΗΣΣΑ ΖΕΜΜΑ. — Αὐτὴ ἡ μάσκα εἶναι ἔκτακτη.

Α' ΑΥΛΙΚΟΣ.—Ἀλήθεια· ἔκτακτη, ὀλίγον ὑπερβολική, ὀλίγον πρόστυχη ἴσως... Ἀλλὰ δὲν μποροῦμε ν' ἀρνηθοῦμε εἰς τὸν πρίγκιπα Προσπερὸ κάποια πρωτοτυπία, κάποια ἰδιορρυθμία, καὶ κάτι τι τὸ παράτολμον εἰς τὴν σύλληψιν, πράγματα σπάνια δι' ἕνα πρίγκιπα.

Β' ΑΥΛΙΚΟΣ. — Μόνος του — δὲν εἶν' ἔτσι; — ὠργάνωσε μέχρι λεπτομερειῶν τὴν ἑορτήν.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ ΖΕΜΜΑ.—Μπορεῖ κανεὶς νὰ πῇ: Συρροὴ ὀνείρων... Ὑπάρχουν ὄνειρα γλυκά, ὄνειρα παράδοξα, ὄνειρα τρομερά. Περνοῦν, ξαναπερνοῦν σὰν νυκτερινὰ δράματα εἰς ἕνα κεφάλι σασπισμένο. Ἡ μουσικὴ τοὺς προσδίδει κάτι τὸ ὑπερφυσικόν. Ἐμψυχοῦνται εἰς τὴν φορὰν τῶν στροφῶν, ἀρμενίζουν, σταματοῦν. Ἀλήθεια· δὲν εἶναι συρροὴ ὀνείρων;

Γ' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Τί ὡραία ποῦ εἶν' ἀπόψε ἡ δούκισσα Φορτουνάτα!

Η ΚΟΜΗΣΣΑ ΖΕΜΜΑ.—Λέγουν ὅτι θὰ τὴν στεφανωθῇ προσεχῶς ὁ Πρίγκιψ.

Α' ΑΥΛΙΚΟΣ.—Λέγουν τόσα!

Δ' ΑΥΛΙΚΟΣ.—Ἡ δούκισσα Φορτουνάτα εἶναι ὑπέροχος καρπὸς δοξασμένης γενεᾶς. Διαγεύδει φανερὰ τὴν παράδοσιν ποῦ θέλει ὅλας τὰς διαδόχους ἀσχήμους.

Β' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Δὲν τὴν εἶδα ἀκόμη διόλου στὴν σάλλα ποῦ χορεύουν. Εἶναι τόσος κόσμος! Πῶς εἶναι μεταμφιεσμένη;

ΚΟΜΗΣΣΑ ΖΕΜΜΑ.— Εἶναι Ἥρα καὶ φορεῖ μιὰ ρόμπα ποῦ λαμποκοπᾷ καὶ τὸ βελοῦδο της ἔχει ὅλην τὴν ὀμορφιὰ τοῦ πτερώματος τοῦ παγωνιοῦ.

Γ' ΑΥΛΙΚΟΣ.—Ὁ πρίγκιψ Προσπερὸ θὰ τῆς ἔδωκε τὸ γοῦστο τοῦ κοστουμοῦ.

ΣΚΗΝΗ ΙΙ.

Οἱ ἴδιοι. Προστίθεται πέμπτος αὐλικὸς εἰς τὸν ὅμιλον, μ' ἕνα ποτῆρι στὸ χέρι, μεταμφιεσμένος εἰς Βάκχον. Γελᾷ δυνατά.

Ε' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Χὰ χὰ χά. Μοῦ φαίνεται πῶς πῆρα λίγο στὰ σοβαρὰ τὸν ρόλο μου.

ΚΟΜΗΣΣΑ ΖΕΜΜΑ.—Φαίνεται πῶς ὅλοι τὴν πάθαμε, φίλε μου.

Β' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Τί δύσθυμη ποῦ εἶναι!

Α' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Κάποιος ἔρως δύσερως ἀναμφιβόλως.

ΚΟΜΗΣΣΑ ΖΕΜΜΑ.—Ἡ μᾶλλον...

Β' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Γιὰ τὸ Θεὸ σωπᾶτε. Δὲν ἔχει «ἢ μᾶλλον...»

(Ἡ Μαρκέζα ρίπτει ἐν ἀφηρημένον βλέμμα εἰς τὴν σάλλαν).

Α' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Μπαίνει στὴ σάλλα τοῦ χοροῦ.

ΚΟΜΗΣΣΑ ΖΕΜΜΑ.—Ἡ Μαρκέζα Βιολαντὲ εἶναι ὡραία.

Γ' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Θὰ ἦτο ὡραιοτέρα ἂν κατεδέχετο νὰ γελάσῃ λίγο σὰν γυναῖκα ποῦ τὴν διασκεδάζουν τὰ γλέντια.

ΚΟΜΗΣΣΑ ΖΕΜΜΑ. — Εἶναι πάντα ρεμβώδης, πάντα μελαγχολική.

Β' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Καὶ ὅμως εἶναι νέα.

Α' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Εἶναι πάντα ρομαντικὴ ὅπως ἀπόψε; Τότε ἔχει ξετρελλαθῆ ἀσφαλῶς μὲ κανένα ἀκόλουθον ἢ μὲ κανένα ἄρχοντα.

Β' ΑΥΛΙΚΟΣ.—Ἔ ἔ ἔ. Ἐρωτευμένη, ἀγαπωμένη.... θὰ ἦτο ὀλιγώτερον σκυθρωπή.

ΚΟΜΗΣΣΑ ΖΕΜΜΑ. — Ποιὸς ξέρει; Ὁ ποιητὴς Λούκι, ὁ εὐνοούμενος τοῦ πρίγκιπος Προσπερό, δὲν ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ ἔρως ἔστω καὶ μὲ ἀνταπόκρισιν, εἶναι ἕνα ὕψασμα πόνων;

Γ' ΑΥΛΙΚΟΣ.—Ὡς πρὸς ἐμὲ βλέπω τὸν ἔρωτα μὲ χρώματα ὀλιγώτερον πένθιμα.

Β' ΑΥΛΙΚΟΣ.—Ἡ γνώμη σας εἶναι καὶ ἰδική μου. Ὅπως καὶ σεῖς δὲν ἀνοίγω τὴν πόρτα μου εἰς τὸν ἔρωτα, παρὰ ὅταν μοῦ κτυπᾷ μειδιῶν.

(Τὸ μεγάλο ἐβένινο ρολόϊ κτυπᾷ ἕνδεκα. Εἶναι τόσο βαρὺς ὁ ἦχός του, ὥστε ἀπὸ τὸν πρῶτον κτύπον οἱ αὐλικοὶ παύουν νὰ συνομιλοῦν μεταξύ των. Καὶ ἡ ὥρα κτυπᾷ μέσα σὲ μιὰ βαθειὰ σιωπή. Οἱ αὐλικοὶ καὶ ἡ κοντέσσα Ζεμμὰ εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν τελευταίων κτυπημάτων ἀλληλοκυττάζονται ὀλίγον ὀχροί).

Ε' ΑΥΛΙΚΟΣ.—Ὁ πρίγκιψ Προσπερὸ διακρίνεται γιὰ τὰ κρασιὰ ὁ ἀκόλαστος. Καὶ γενναιόδωρος ὅπως εἶναι δὲν τὰ θέλει γιὰ τὸν ἑαυτό του. Τὰ κύπελλα εἶναι διαρκῶς ξεχειλισμένα. Ἐδοκίμασα ἀρκετὰ τὴν γενναιοδωρίαν του.

Β' ΑΥΛΙΚΟΣ. — Δὲν χωρεῖ ἀμφιβολία, φίλατε.

Ε' ΑΥΛΙΚΟΣ.—Καὶ τώρα... Δὲν εἶμαι διόλου, πιστεύσατέ με, μεθυσμένος, ἀλλ' εἶμαι εὐθυμότερος μόνον τοῦ συνήθους.

(Ἀπομακρύνεται παραπαίων)

ΚΟΜΗΣΣΑ ΖΕΜΜΑ. (Φωνάζουσα πρὸς αὐτόν).— Καλὴ τύχη!

ΣΚΗΝΗ ΙΙΙ.

Οἱ ἴδιοι. Εἰς τὸ βάθος ἡ Μαρκέζα Βιολαντὲ εἰσερχομένη μὲ βραδυ βῆμα.

Γ' ΑΥΛΙΚΟΣ (πρὸς τοὺς ἄλλους). Νὰ ἡ Μαρκέζα Βιολαντέ.

Α' ΑΥΛΙΚΟΣ (μὲ συγκάνησιν).— Γιατί διεκόπησαν αἱ συνομιλίαι;

Β' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Δὲν ξεύρω.

ΚΟΜΗΣΣΑ ΖΕΜΜΑ.—Ἐξ αἰτίας τοῦ ἐβενίνου ὡρολογίου.

Γ' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Βέβαια. Κτυπᾷ πενθιμότερα ἀπὸ τὴν νεκρικὴ καμπάνα.

Β' ΑΥΛΙΚΟΣ (ὀρμητικά).— Νεκρικὴ καμπάνα! Μὴ προφέρετε αὐτὴ τὴ λέξι ἐδῶ μέσα!

ΚΟΜΗΣΣΑ ΖΕΜΜΑ.—Εἶναι ἀνεξήγητον, πῶς, ἐνῷ εἶναι τόσον θορυβώδης ἡ κίνησις τοῦ πλήθους, ὁ πρῶτος κτύπος τῆς ὥρας ποῦ ἀνήγγειλε τὸ ἐβένινο ρολόϊ, κυριαρχεῖ τοῦ ὅλου θορύβου.

(Ἡ μουσικὴ ξαναρχίζει ἐν μέσῳ γελώτων).

Α' ΑΥΛΙΚΟΣ (ρίπτων ἐν βλέμμα διὰ τῆς ἀνοικτῆς θύρας τῆς μεγάλης αἰθούσης).— Οἱ μουσικοὶ κυττάζονται γελῶντες. Σὰν νὰ ὀρκίζονται νὰ μὴ ξαναπροχωρήσουν εἰς τὸν παράλογον αὐτὸν φόβον.

ΚΟΜΗΣΣΑ ΖΕΜΜΑ.— Δὲν θὰ τοὺς ἐμποδίσῃ αὐτὸ νὰ ξαναστματήσουν χωρὶς νὰ θέλουν, μόλις ἀρχίσῃ τὸ ἐβένινο ρολόϊ νὰ κτυπᾷ τὴν ἄλλη ὥρα.

Α' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Μὰ τί παράδοξον πρᾶγμα! Οἱ πειὸ ἀδιάφοροι χορευταὶ ὀχρίασαν. Ὅλοι ἔμειναν ἔνεοι.

Γ' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Καὶ οἱ μᾶλλον ἡλικιωμένοι θεαταὶ ἔτριβαν τὸ μέτωπον, ὅπως ὅταν ἔχῃ κανεὶς μιὰ συγκεχυμένη σκέψη.

Β' ΑΥΛΙΚΟΣ.—Ἀληθινὰ αὐτὸ τὸ ρολόϊ εἶναι ἀπαίσιο.

ΚΟΜΗΣΣΑ ΖΕΜΜΑ.—Ἡ Μαρκέζα ξανάρχεται.

Α' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Πάντα σκυθρωπή.

Β' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Καὶ πάντα μόνη.

ΣΚΗΝΗ IV.

Οἱ ἴδιοι καὶ ἡ Μαρκέζα Βιολαντέ.

ΚΟΜΗΣΣΑ ΖΕΜΜΑ (πρὸς τὴν Μαρκέζα). —Δέσποινα, φαίνεσθε πολὺ ἀνήσυχος. Δὲν σᾶς εὐχαριστεῖ ὁ χορὸς μήπως;

Η ΜΑΡΚΕΖΑ.—Συλλογίζομαι αὐτὸ ποῦ συμβαίνει ἔξω.

Γ' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Γιὰ τὸν Θεὸ Δέσποινα, μὴ σκέπτεσθε διόλου ὅτι συμβαίνει ἔξω!

Η ΜΑΡΚΕΖΑ.—Μὰ εἶναι ἀδύνατον.

Γ' ΑΥΛΙΚΟΣ.—Μὴ ὁμιλῆτε γι' αὐτὸ διόλου.

Η ΜΑΡΚΕΖΑ.—Ἀπὸ τὴν στιγμὴ ποῦ ἦλθα ἐδῶ, εἰς αὐτὸ τὸ μοναστῆρι τὸ ὁποῖον ὁ πρίγκιψ Προσπερὸ ἔκαμε καὶ αὐλὴν καὶ φρουρίον του μαζῆ, δὲν σκέπτομαι παρὰ τὰ φρικτὰ πράγματα ποῦ διαδραματίζονται ἐκεῖ πέρα.

Α' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Μὰ τί νὰ κάμωμε; Δὲν μποροῦμε τίποτε.

ΚΟΜΗΣΣΑ ΖΕΜΜΑ.— Πράγματι τίποτε δὲν μποροῦμε νὰ κάμωμε.

Η ΜΑΡΚΕΖΑ.— Οἱ δρόμοι ἐκεῖ πέρα, εἶναι ἀποθῆκαι σαρκῶν πανολοβλήτων. Δὲν ἐνταφιάζουν πειὰ τοὺς νεκρούς. Τοὺς ἀφνοῦν νὰ σαπίζουν ὅπου πέσῃ καθένας, μὲ τὸ πρόσωπον πρὸς τὸν οὐρανόν, μόλις τοὺς προσβάλῃ ἡ Κόκκινη Πανοῦκλα.

ΚΟΜΗΣΣΑ ΖΕΜΜΑ (μὲ χαμηλὴν φωνήν).—Ἡ Κόκκινη Πανοῦκλα!

Η ΜΑΡΚΕΖΑ.—Ἕνας διαβάτης ποῦ βλέπει ἕνα φίλο του, σταματᾷ νὰ τοῦ ὁμιλήσῃ. Μόλις ἀνταλλάσσουν ὀλίγας λέξεις καὶ ὁ χαρούμενος φίλος κλονίζεται. Καὶ ὅλον τὸ πρόσωπόν του χύνει ἕνα ἱδρῶτα ἀπὸ αἷμα.

Β' ΑΥΛΙΚΟΣ.—Ἱδρῶτα ἀπὸ αἷμα!

Γ' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Μάλιστα. Ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποῦ ἐμφανίζεται αὐτὴ ἡ ἀλλόκοτη καὶ φοβερὴ ἀρρώστια, ἕνας ἱδρὼς ἀπὸ αἷμα χύνεται ἀπὸ ὅλον τὸ σῶμα καὶ τὸ πρόσωπον. Δι' αὐτὸ ὠνόμασαν Κόκκινη Πανοῦκλα τὸν λιμόν, ποῦ μαστίζει τόσο φοβερὰ τὴν χώραν τοῦ πρίγκιπος Προσπερό.

ΚΟΜΗΣΣΑ ΖΕΜΜΑ.—Ὁ μισὸς κόσμος ἔπεσε.

Α' ΑΥΛΙΚΟΣ.—Ἐδῶ ὅμως δὲν ἔχουμε φόβο. Ἐδῶ δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς φθάσῃ ὁ κίνδυνος.

Η ΜΑΡΚΕΖΑ.— Ποῦ τὸ ξέρετε;

Β' ΑΥΛΙΚΟΣ.—Ὁ πρίγκιψ Προσπερὸ ἔλαβε κάθε προφύλαξιν. Ἐξέλεξε, διὰ τὸ ὑγιεινὸν τοῦ ἀέρος καὶ τῆς ποσινης ἐξοχῆς, αὐτὸ τὸ μοναστῆρι ὅπου κατεφύγαμε ὅλοι μ' αὐτόν.

Γ' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Καὶ ἀφοῦ εἴμεθα μακρὰν παντὸς κινδύνου ἂς εὐφρανθῶμεν. Ἡ ἑορτὴ εἶναι ὑπέροχος. Ἡ μάσκες εἶναι ἰδιότροπες, γελοῖες, ὡραῖες ἢ ἄσχημες.

Α' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Καὶ εἴμεθα νέοι καὶ γεμάτοι ἀπὸ ζωή.

Β' ΑΥΛΙΚΟΣ.—Ἡ νύκτα εἶναι μικρή, πολὺ μικρή. Ἂς τὴν μακρύνωμεν ἕως τὴν σκυθρωπὴ αὐγή.

Γ' ΑΥΛΙΚΟΣ.—Ἡ νύκτα εἶναι πάντα μικρὴ ὅταν πρόκειται περὶ ἔρωτος.

(Ἡ μουσικὴ γίνεται πειὸ βαθειά. Στεναγμοὶ παρατεταμένοι ἀκούονται ἀπ' ἔξω).

Η ΜΑΡΚΕΖΑ (τρέχοντας πρὸς τὸ παράθυρον).—Γυναῖκες ἀναστενάζουν κάτω. Πρέπει νὰ τοὺς δώσωμε βοήθεια. Πρέπει! Ἀκοῦτε;

(Προσπαθεῖ πράγματι ν' ἀνοίξῃ τὸ παράθυρον).

Η ΜΑΡΚΕΖΑ (μὲ φωνή).—Ὦ! Τὸ παράθυρο εἶναι καρφωμένο!

ΚΟΜΗΣΣΑ ΖΕΜΜΑ.— Ξεύρετε, ὁ πρίγκιψ Προσπερὸ διέταξε νὰ καρφώσουν τὰ παράθυρα, διὰ νὰ μὴ βλέπομε τὰ θλιβερὰ θεάματα.

Η ΜΑΡΚΕΖΑ.—Τότε θὰ καταίβω ν' ἀνοίξω μόνη μου τὴν πόρτα.

Β' ΑΥΛΙΚΟΣ.—Ὁ πρίγκιψ Προσπερὸ κατεσκεύασε πόρτες στερεὲς ἀπὸ χαλκόν, ὥστε κανεὶς νὰ μὴν μπορῇ νὰ βγῇ ἀπὸ τὸ μοναστῆρι, χωρὶς τὴν σεβαστὴν ἄδειάν του.

Η ΜΑΡΚΕΖΑ. — Μὰ εἶναι φρικτόν!

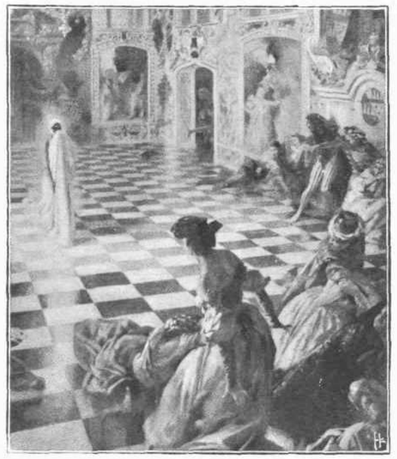

ΜΙΑ ΜΑΣΚΑ ΕΜΒΗΚΕΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΑΛΛΑ

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.—Ὁ Πρίγκιψ, μὲ τὴν μεγάλην του φρόνησιν, εἶχε προβλέψει ὅτι ἀπὸ ὀλκτον ἀπερίσκεπτον μπορούσαμε νὰ ἀνοίξωμε τὴν πόρτα ἴσως εἰς κανένα ἀπ' ἔξω.

Η ΜΑΡΚΕΖΑ.—Ἐν ὀνόματι τοῦ ἀνθρωπίνου ὀλκτου ἀφῆστέ με νὰ βοηθήσω αὐτὲς τὶς γυναῖκες!

Β' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Εἶναι τρέλλα, Δέσποινα. Σκεφθῆτε ὅτι ἠμπορεῖ νὰ φέρουν εἰς τὰς πτυχὰς τῶν ἐνδυμάτων των τὴν Κόκκινη Πανοῦκλα, εἰς τὰ χέρια των, εἰς τὰ μαλλιά των...

Γ' ΑΥΛΙΚΟΣ.—Ἔρχονται ἀπὸ τὸν τόπον τοῦ θανάτου!

Η ΜΑΡΚΕΖΑ.—Πεθαίνουν ἀπὸ τὴν πεῖνα, ἀπὸ τὸ κρύο καὶ τὸν φόβο!

Α' ΑΥΛΙΚΟΣ.—Φταῖμε' μεῖς τάχα;

Β' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Τὸ πρώτιστον τῶν καθηκόντων εἶναι τὸ πρὸς ἡμᾶς αὐτούς.

Γ' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Πρέπει ν' ἀποφύγωμε τὴν μόλυνσιν πρὸ παντός.

Η ΜΑΡΚΕΖΑ. — Μὰ μοῦ προξενεῖτε φρίκην. Εἴσθε ἐξ ἴσου ἄγριοι καὶ ἄνανδροι ὅσον ὁ Αὐθέντης σας πρίγκιψ Προσπερό.

ΚΟΜΗΣΣΑ ΖΕΜΜΑ. — Δέσποινα! Εἶναι βαρεῖς οἱ λόγοι αὐτοί.

Α' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Δὲν συμμεριζόμεθα διόλου αὐτὰς τὰς ὕβρεις.

Η ΜΑΡΚΕΖΑ.— Σᾶς τὸ εἶπα. Μοῦ προξενεῖτε φρίκην. Ἀλλὰ πρὸ παντὸς οἴκτον. Προσέξατε: Ἐμπαρώσατε καλὰ τὶς πόρτες, ἐκαρφώσατε τὰ παράθυρα, ἀλλὰ δὲν θὰ ἐμποδίσετε τὴν Κόκκινη Πανοῦκλα νὰ εἰσδύσῃ μεταξύ σας, ὅταν ἡ μοιραία στιγμὴ σημάνῃ εἰς τὸ ἐβένινο αὐτὸ ρολόϊ.

(Ἀπομακρύνεται καὶ χάνεται εἰς τὴν σάλλαν τοῦ χοροῦ).

Β' ΑΥΛΙΚΟΣ.— Θὰ τρελλάθηκε ἡ Μαρκέζα Βιολαντέ.

Γ' ΑΥΛΙΚΟΣ (μὲ κάποιαν ἐπιφύλαξιν).— Μήπως τάχα ὅλες ἡ γυναῖκες δὲν εἶναι ποιὰ λίγο, ποιὰ πολύ;

ΚΟΜΗΣΣΑ ΖΕΜΜΑ.— Ἡ τρέλλα της εἶναι δυσοίωνος. Ὡμίλησε μὲ τόση πειθώ, ὥστε ἐξεπλάγην καὶ ἐκύτταξα τὴν πόρτα, σὰν νὰ ἐπρόκειτο στάληθνὰ νὰ παρουσιασθῇ ἡ Κόκκινη Πανοῦκλα.

ΣΚΗΝΗ V.

Οἱ αὐτοί. Ἡ Δουκέσσα Φορτουνάτα, ὁ κόμης Λεονάρντο. Ἡ Δουκέσσα Φορτουνάτα εἶναι ὀλίγον ὠχρά.

Η ΔΟΥΚΕΣΣΑ ΦΟΡΤΟΥΝΑΤΑ.—Ὁ Θεὸς μαζῆ σας, ἄρχοντες.

ΟΛΟΙ (Μὲ βαθείας αὐλικὰς ὑποκλίσεις).— Καὶ μαζῆ σας Δουκέσσα.

Η ΔΟΥΚΕΣΣΑ.—Ἡ ζέστη εἶναι βαρειά, δὲν νομίζετε; Αἰσθάνθηκα πῶς δὲν ἤμουν καλὰ μέσα στὴ σάλλα ποῦ χορεύουν. Πολὺς θόρυβος, πολλὰ φῶτα. Καὶ ἦλθα ἐδῶ νὰ εὕρω λίγη δροσιά.

Ο ΚΟΜΗΣ ΛΕΟΝΑΡΝΤΟ.— Μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς κάμω ἀέρα Δουκέσσα;

Η ΔΟΥΚΕΣΣΑ.—Ἐλεύθερα, Ἄρχον. Ἡ ζέστη μὲ ἐξήντλησεν.

(Ὁ κόμης Λεονάρντο πέρνει ἀπὸ τὰ χέρια της τὴν ἐβεντάγια καὶ τὴν ἀερίζει. Ἡ Δουκέσσα ἀφίνεται νὰ πέσῃ εἰς ἕνα ἐσκαμπό, ὑπὸ τὸ ἐρυθρὸν ὑαλωτόν, τοῦ ὁποίου ἡ κόκκινη ἀνταύγεια ματώνει τὸ πρόσωπόν της. Ὁμιλεῖ πολὺ χαμηλὰ εἰς τὸν Λεονάρντο).

["Επεται τὸ τέλος].

ΤΟ ΚΑΛΛΥΝΤΗΡΙΟΝ ΣΑΣ ΚΥΡΙΑΙ ΜΟΥ

Σᾶς ὑπεσχέθην εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος νὰ σᾶς δώσω συμβουλὰς καὶ ὁδηγίας περὶ λουτρῶν, Κυρίαι μου. Γνωρίζομεν ὅλαι ὅτι παίζουν μεγάλον ρόλον εἰς τὸ ζήτημα τῆς καλλονῆς μας τὰ λουτρά, ἀλλὰ δὲν γνωρίζομεν ὅλαι τὴν χρῆσιν αὐτῶν. Ἀνάγκη λοιπὸν διὰ νὰ μάθητε πῶς ἐνεργοῦν ἀποτελεσματικῶς καὶ πῶς πρέπει νὰ γίνωνται τὰ λουτρά, νὰ σᾶς εἴπω μερικὰ ἐπιστημονικὰ πράγματα.

Εἴδομεν εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος τί ἐστὶ δέρμα. Περιέχει ἕνα σωρὸν ἀγγείων αἱμοφόρων, τὰ ὁποῖα χρησιμεύουν μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ διατηροῦν μίαν σταθερὰν θερμοκρασίαν εἰς τὸ σῶμα ἐξωτερικῶς. Ἔχει ἄρ' ἑτέρου τὸ δέρμα καὶ τοὺς ἱδρογόνους ἀδένας, οἵτινες ἐκχύνουν τὸν ἱδρῶτα, ὑγρὸν συνιστάμενον ἐξ ὕδατος, ὀξέων τινῶν, χλωριούχου νατρίου (μαγειρικοῦ ἅλατος) ἐν περισσείᾳ, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὑφάλμυρον αὐτοῦ, προϊόντων τινῶν τοῦ ἀφετερισμοῦ καὶ ὀλίγου λίπους, χρησιμεῦον δὲ διὰ νὰ διατηρῇ διὰ τῆς ἐξατμίσεώς του τὸ δέρμα δροσερόν. Καὶ εἴδομεν ἀκόμη ὅτι διὰ νὰ γίνωνται κανονικαὶ αἱ λειτουργίαι αὗται χρειάζονται πλύσεις τοῦ δέρματος τακτικαὶ καὶ μεθοδικαί, ἃς ἐκάλεσαν λουτρά. Πράγματι τὸ δέρμα ἐμποτιζόμενον μαλακύνεται καὶ γίνεται λεῖον καὶ ἁπαλὸν διὰ τοῦ ὕδατος. Ἀφ' ἑτέρου διεγείρεται ἡ ἐνέργεια τῶν πόρων αὐτοῦ, καθαρίζεται ἡ ἐπιφάνειά του ἀπὸ κάθε ἐπιδερμικὴν ἀκαθαρσίαν καὶ ὑπόλειμμα, διευκολύνεται δὲ καὶ ἡ ἀπέκκρισις τοῦ ὑγροῦ τῶν ἀδένων τούτων.

Εἶναι ἀπαραίτητον τοὐλάχιστον καθ' ἑβδομάδα ἓν λουτρὸν καθαριότητος, μὲ θερμοκρασίαν 25 βαθμῶν κατὰ τὸ θέρος καὶ 30 κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ μὲ διάρκειαν 20 ἕως 30 λεπτῶν τῆς ὥρας. Διὰ τῆς ἐν τῷ ὕδατι παραμονῆς, ἡ ἐπιδερμὶς διαβρέχεται καὶ ἐμποτίζεται, οὕτω δὲ μαλακυνομένη ἀποσπᾶται τοῦ δέρματος καὶ πίπτει παρασύρουσα τὰς ἀκαθαρσίας, ἃς φέρει ἐν ἑαυτῇ.

Κάπου κάπου εἶναι ἀνάγκη νὰ προκαλῆται καὶ μία γενικὴ ἐφίδρωσις τοῦ σώματος ἵνα οὕτω καθαρίζωνται οἱ ἱδρογόνοι ἀδένες. Ἡ ἐφίδρωσις αὕτη προκαλεῖται διὰ Τουρκικῶν λεγομένων λουτρῶν, θερμοκρασίας μεταξὺ 40 καὶ 50 βαθμῶν.

Διὰ τὰ γλοιώδη καὶ λιπαρὰ δέρματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν ὑπὲρ φύσιν τὴν λειτουργίαν τῶν σμηγματογόνων ἀδένων, ἐνδείκνυνται τὰ ἀλκαλικὰ λουτρά. Ἡ παρασκευὴ ἑνὸς τοιούτου λουτροῦ εἶναι ἁπλουστάτη. Προσθέτετε εἰς τὸ ὕδωρ τοῦ λουτροῦ σας 80 - 100 δράμ. σόδας. Τοὐναντίον διὰ τὰ ξηρὰ καὶ στεγνὰ δέρματα χρειάζεται λουτρὸν μὲ πίτυρα ἢ ἄμυλον. Τέσσαρες ὀκάδες πιτύρων χρειάζονται δι' ἓν λουτρόν. Ὡς πρὸς τὰ ἀμυλοῦχα δέον νὰ διαλύσετε τὸ ἄμυλον ἐντὸς ὀλίγου χλιαροῦ ὕδατος καὶ κατόπιν ἐντὸς θερμοτάτου ὕδατος, εἶτα δὲ νὰ χύσετε τὸ ὅλον ἐντὸς τοῦ ὕδατος τοῦ λουτροῦ. Διὰ τὰ πολὺ τραχέα, τὰ ἄγρια δέρματα, ἐνδείκνυται ἡ γλυκερίνη. Ρίπτετε 150 δράμια γλυκερίνης εἰς τὸ λουτρόν σας. Ἂν ἔχετε εὐερεθιστον τὸ νευρικὸν σύστημά σας, ρίπτετε ποσότητά τινα φιλύρας (τίλιον) ἢ χαμαιμήλων ἐντὸς τοῦ λουτροῦ σας. Ἂν δὲ πάλιν τὸ δέρμα σας φέρῃ μικρὰ ἐξανθήματα, μικρὰς ἀκμάς, ἢ λειχῆνας, δέον νὰ ρίψετε ἐντὸς τοῦ ὕδατος 30 ἕως 40 δράμια πολυθειοῦχον καλλίου (Polysulfure de potassium).

Εἶναι ὅμως ἀπαραίτητοι μετὰ τὰ λουτρὰ αἱ ἐντριβαὶ καὶ τὸ μάλαγμα (massage). Δι' αὐτῶν καθαρίζεται τὸ δέρμα, ἀφαιρουμένου μηχανικῶς παντὸς ὑπολείμματος ἐπιδερμικοῦ, ἐρεθίζεται δὲ καὶ ἡ λειτουργία τοῦ δέρματος καὶ ἐπιτείνεται οὕτω σημαντικῶς ἡ θρέψις του.

Ἂν πάλιν ἱδρώνετε πολὺ καὶ ὁ ἱδρὼς εἶναι ὀδμηρός, τότε εἶναι ἀνάγκη νὰ κάμετε λουτρὰ ἀρωματικά. Δὲν ἔχετε παρὰ εἰς τὸ ὕδωρ τοῦ λουτροῦ σας νὰ ρίψετε ὀλίγην ποσότητα βάμματος βενζόης ἢ Κολώνιας.

Θερμὰ κυριολεκτικῶς λουτρὰ ἢ ἀτμόλουτρα βλάπτουν τὸ δέρμα καὶ χαλαρώνουν τὴν στερρὰν σύστασίν του, καθὼς ἐπίσης βλάπτει καὶ ἡ κατάχρησις τῶν θαλασσίων λουτρῶν. Εὐεργετικωτάτη ὅμως εἶναι ἡ γλυκερίνη, ἡ προσθήκη τῆς ὁποίας ἐντὸς τοῦ ὕδατος τοῦ λουτροῦ, συντελεῖ εἰς τὸ νὰ καθίσταται τὸ δέρμα μαλακόν, χωρὶς αὐτὸ καὶ ἡ σὰρξ νὰ χάνουν τὴν στερρὰν σύστασίν των.

Ὡς πρὸς τὰ γαλακτόλουτρα, τὰ ὁποῖα μεταχειρίζονται πολλαὶ κυρίαι τῆς ἀνωτέρας τάξεως, ἡ Ἐπιστήμη μᾶς διαβεβαιοῖ ὅτι, μ' ὅλην τὴν φήμην ποῦ ἔχουν ἐκ παλαιοτέρας ἐποχῆς, οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχουν καὶ οὐδὲν ἀποτέλεσμα ἐπιφέρουν. Πρέπει νὰ πιστευθῇ γενικῶς ὅτι, οὐδεὶς ἐπιστήμων τὰ συμβουλεύει, ἂν δὲ ὡς εἶναι γνωστόν, γυναῖκες ἄλλης ἐποχῆς, διάσημοι διὰ τὴν καλλονήν των, ἢ διὰ τὴν ἐπιρροήν, ἣν ἔσχον ἐπὶ τῶν τυχῶν λαῶν τινων, μετεχειρίσθησαν λουτρὰ γάλακτος, χυμοῦ φράουλας, σαμπάνιας κλπ. εἶτε κυρίαι τινὲς σήμερον μεταχειρίζονται τοιαῦτα λουτρά, ἂς ἀποδοθῇ ἢ εἰς ταῦτα ἐμμονή των εἰς ἀπέλπιδα προσπάθειαν νὰ διατηρήσουν τὸ μετὰ τῆς νεότητός των ἀτερχόμενον σφρίγος τοῦ δέρματος, πάντοτε ὅμως προσπάθειαν ματαίαν.

*

Ἂς ἴδωμεν τώρα καὶ τοὺς σάπωνας. Τί εἶναι ὁ σάπων; Σύνθεσις χημικὴ λιπαρῶν ὀξέων, ὀλεΐκοῦ, μαργαρικοῦ, στεαρικοῦ μὲ μεταλλικὰς ἑνώσεις, Διττανθρακικὸν Κάλλιον καὶ Διττανθρακικὸν Νάτριον. Διαιροῦνται δὲ οἱ σάπωνες εἰς σκληροὺς ἢ λευκοὺς καὶ εἰς μαλακοὺς ἢ μέλανας. Ὁ σκληρὸς σάπων ἔχει ὡς βάσιν τὴν σόδαν, τὸν μεταχειριζόμεθα δὲ διὰ τὴν κοινὴν χρῆσιν, διὰ τὸ πλύσιμον τοῦ προσώπου καὶ τῶν χειρῶν. Τύπος σκληροῦ σάπωνος εἶναι ὁ τῆς Μασσαλίας, ὁ ὁποῖος συνίσταται ἐξ ἐλαίου ἐλαιῶν ἢ ἐκ μαργαρικοῦ ἐλαίου περιέχοντος τὸ πέμπτον τοῦ βάρους τοῦ ἀνθρακικοῦ νατρίου. Εἶναι σάπων ἐλαφρός, δι' ὃ καὶ κατάλληλος διὰ τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας. Διὰ τὴν κατασκευήν του μεταχειρίζονται στέαρ βόειον ἢ πρόβειον, ἔλαιον τοῦ coco καὶ διάφορα ἀρωματικὰ αἰθέρια ἔλαια. Ὁ σάπων οὗτος εἶναι ἀδιαφανής.

Πρέπει ὅμως νὰ προσέχετε πολὺ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ σάπωνος καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν χημικὴν σύστασιν αὐτοῦ. Τῶν μυροπωλείων οἱ σάπωνες περιέχουσι περίσσειαν σόδας, ἥτις βλάπτει τὰς χεῖρας. Γνωρίζονται οὗτοι ἀπὸ τὸν πολὺν ἀφρόν. Δὲν εἶναι τοῦτο πλεονέκτημα, οὔτε τὸ πολὺ ἄρωμα, οὔτε καὶ ἡ διαφάνεια, ἥτις ἐπιτυγχάνεται διὰ διαλύσεως τῆς οὐσίας τοῦ σάπωνος, μετὰ τὴν ἐπιμελῆ ἀποξήρανσίν της ἐντὸς πνεύματος οἰνοπνεύματος, λίαν θερμοῦ.

Ἡ συχνὴ χρῆσις σάπωνος κοινῆς ποιότητος, ἰδίᾳ περιέχοντος συστατικὰ ὀξέα, ἐρεθίζει καὶ ἀλλοιοῖ τὴν ὑφὴν τῆς ἐπιδερμίδος, ἥτις σὺν τῷ χρόνῳ μαραίνεται καὶ νεκροῦται κατὰ τόπους. Ρυτιδοῦται οὕτω τὸ πρόσωπον ἢ αἱ χεῖρες. Ἔχετε ὑπ' ὄψει πάντοτε ὅτι εἶναι ἀγνότεροι οἱ λευκοὶ σάπωνες ἀπὸ τοὺς χρωματιστούς.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν σαπώνων τούτων ὑπάρχουν καὶ οἱ ἰατρικοὶ σάπωνες, τὰ συστατικὰ τῶν ὁποίων ἀπορροφῶνται ὑπὸ τοῦ δέρματος, καθ' ὃν τρόπον εἴδομεν. Τοιοῦτοι σάπωνες εἶναι ὁ τῆς Πίσσης (Savon au goudron) τοῦ Ναφθόλ, τοῦ Σουμπλιμέ, τοῦ Ἰχθυόλ, τοῦ Θείου, τοῦ Βορικοῦ ὀξέως κλπ. Προσοχὴ δὲ εἰς τὰ ἄλλα σαπούνια καὶ ἀποφεύγετε τὴν χρῆσιν διὰ τὸ δέρμα σας τοῦ πρασίνου ἢ μαύρου σάπωνος. Αὐτὸς ἔχει ὡς βάσιν τὴν πότασσαν καὶ κατασκευάζεται μὲ ἔλαια κατωτέρας ποιότητος, λινέλαιον ἢ καναβέλαιον, χρωματιζόμενος διὰ θειϊκοῦ σιδήρου ἢ χαλκοῦ. Ἐπειδὴ περιέχει ὅλην τὴν πότασσαν, ἧς ἐγένετο χρῆσις διὰ τὴν σαπωνοποίησιν, εἶναι ἐξόχως ἀλκαλικὸς καὶ ἐρεθίζει τὸ δέρμα προκαλῶν ραγάδας καὶ ἐξανθήματα.

Αὐτὰ πρὸς τὸ παρόν. Εἰς τὸ προσεχὲς θὰ σᾶς εἴπω ὀλίγα περὶ τῆς διατηρήσεως τῆς ροδίνης χροιᾶς εἰς τὸ πρόσωπον, περὶ ἀποφυγῆς τῶν ρυτίδων, περὶ διατηρήσεως τῶν ὡραίων χειρῶν, περὶ διατηρήσεως τῆς στερρότητος καὶ ζωηρότητος τῆς σαρκὸς κλ.

Η ΕΜΠΙΣΤΟΣ ΣΑΣ

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ "ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗς,, ΠΑΡΗΓΟΡΙΑ ΞΕΝΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

* *

ΕΝΑΣ ΑΝΔΡΕΙΟΣ

Εἰς μᾶς λεύγας ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς πόλεως οἱ Παρισινοὶ ἔχουν τὰς Βιγκέννας. Εἶναι ἀπὸ τὰ ἱστορικὰ προάστεια, ποῦ ἔπαιξαν μεγάλον ρόλον εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Γαλλίας. Ἐπὶ Ναπολέοντος ἀκόμη ἔχουν μίαν ὡραίαν σελίδα αἱ Βιγκέννα, ἀφιερωμένην εἰς τὸν στρατηγὸν Ντωμεσνίλ.

Ὁ στρατηγὸς ἦτον ἕνας τραχύς, ὑψηλός, εὔσωμος, μὲ ἕνα χαλκοειδὲς χρῶμα, μὲ μαῦρα μαλλιά, ἔξυπνος, ἡρωϊκός. Εἰς ἡλικίαν τριάκοντα τριῶν ἐτῶν, τῷ 1809, ἠρίθμει εἰς τὸ ἐνεργητικόν του 22 ἐκστρατείας, 23 πληγάς, 8 σημαίας ἐχθρικάς, τέσσαρας αἰχμαλώτους στρατηγούς. Εἰς τὸ Οὐάγκραμ μία ὀβὶς τοῦ ἔπηρε τὴν ἀριστερὰν κνήμην καὶ ὁ Ντωμεσνὶλ φθάνει εἰς τὸ Παρίσι δι' ἀνάρρωσιν, ἀργός, μὴ γνωρίζων τί νὰ κάμῃ καὶ σύρων τὴν ξυλίνην κνήμην του εἰς τὰς ὁδούς.

Συνήντησε τότε μίαν δεκαεπταετίδα νεάνιδα θυγατέρα τοῦ Γκαρᾶ, διευθυντοῦ τῆς Γαλλικῆς Τραπέζης, ὡραίαν, κομψήν, καὶ τὴν ἠγάπησε τρελλά. Ἡ κόρη συνεπάθησε καὶ αὐτὴ πρὸς τὸν γενναῖον τραυματίαν, ἀλλ' ἐκεῖνος, σὰν ἀληθινὸ παλληκάρι, δὲν εἶχε τὸ θάρρος νὰ τῆς ἐκμυστηευθῇ. Ὁ αὐτοκράτωρ ἔμαθε τὰ πράγματα, παρενέβη καὶ τὸ 1812 ηὐλογεῖτο ὁ γάμος των. Εἰς τὸν συστρατιώτην του ὁ Ναπολέων ἔδωκε τὴν διοίκησιν τῶν Βιγκεννῶν, 25,000 φρ. ὡς δίαιταν, 3,000 φρ. εἰσόδημα ἐκ τοῦ ἰδιαιτέρου ταμείου του, 16,000 φρ. εἰσόδημα ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ Κράτους, 4,000 ἐκ τῆς Ἰλλυριάς καὶ 2,000 ἐκ τοῦ Μιλάνου.

Μετὰ δύο ἔτη ὅμως, τὸν Μάρτιον τοῦ 1814, οἱ ἐχθροὶ ἐπολιόρκουν τὸ Παρίσι. Ὁ Ντωμεσνὶλ ὀχυροῦται εἰς τὸ ἀρχαῖον φρούριόν του, τὸ «χαμόσπητο», ὅπως ἔλεγε ὁ Blücher. Δὲν εἶχε διὰ φρουρὰν παρὰ τριακοσίους ἀπομάχους. Τέλος οἱ Παρίσιοι ἠνοιξαν τὰς πύλας των εἰς τοὺς συμμάχους. Ἡ πρωτεύουσα μὲ ὅλον τὸ ὑλικὸν πολέμου θὰ παραδοθῇ εἰς τοὺς ἐχθρούς. Ὁ στρατηγὸς τὸ ἔμαθε. Τὴν νύκτα τῆς συνθήκης ἡ κρεμαστὴ γέφυρα τοῦ φρουρίου καταβιβάζεται ἀθορύβως, ὑπὸ τὸν γοτθικὸν θόλον διαγράφεται ἡ σιλλουέτα τοῦ ὑψηλοῦ παραστήματος τοῦ στρατηγοῦ μὲ τὴν ξυλίνην κνήμην, προχωρεῖ ἐπάνω εἰς ἕνα ἄλογον καὶ ὀπισθέν του βαδίζουν εἰς φάλαγγα διακόσιοι πεντήκοντα ἀπόμαχοι. Τὰ φαντάσματα αὐτὰ προχωροῦν, γλυστροῦν μεταξὺ τῶν πρωσσικῶν στρατευμάτων, τὰ ὁποῖα κοιμῶνται καὶ φθάνουν μέχρι τῶν ὑψωμάτων τῆς Μομμάρτης, διαρπάζοντα κατὰ τὴν διέλευσίν των τὸ ὑλικὸν ποῦ εὕρισκον, πυρομαχικά, ὅπλους, πυροβόλα, βληροφόρους, χωρὶς ἕνα πυροβολισμόν—τόσον βαθειὰ ἐκοιμῶντο οἱ νικηταὶ — καὶ ὁδηγεῖ τὴν πολεμικὴν αὐτὴν λείαν ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν τειχῶν Καρόλου τοῦ V.

Ἡ καταπληκτικὴ αὐτὴ ἐνέργεια ἐξηρέθισε τοὺς ξένους καὶ ἐντὸς τῆς ἡμέρας ὁ Ντωμεσνὶλ ἐκλήθη νὰ παραδώσῃ τὴν θέσιν του ἄνευ ὅρων. Ἀλλ' ὁ αὐστριακὸς συνταγματάρχης ἐγένετο δεκτὸς κάκιστα.

— Δώσατέ μου τὸ ποδάρι μου, τοῦ εἶπεν ὁ στρατηγός, καὶ θὰ σᾶς δώσω τὰς Βιγκέννας.

Καὶ ἐπειδὴ ὁ ἄλλος ἐπέμενεν ἀπειλῶν βομβαρδισμόν.

— Ἐλᾶτε· τοῦ εἶπε. Νὰ μὰ ἀποθήκη μὲ χίλια ὀκτακόσια χιλιόλιτρα πυρίτιδος. Θὰ πετάξουμε ὅλοι στὸν ἀέρα. Ἀλλ' ἂν σᾶς συναντήσω ψηλὰ δὲν σᾶς ὑπόσχομαι ὅτι θὰ περάσω ἀπὸ κοντά σας χωρὶς νὰ σᾶς γρατσουγίσω.

Ὁ αὐστριακὸς ἔφυγεν. Αἱ ἡμέραι παρήρχοντο καὶ αἱ ἑβδομάδες καὶ οἱ μῆνες. Ὁ Βασιλεὺς ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον του, ἀλλ' ὁ Ντωμεσνὶλ ἐκράτει τὰς Βιγκέννας καὶ ἡ κυβέρνησις προσεποιεῖτο ὅτι δὲν ἀνησύχει.

Ἀντικατεστάθη τότε ἐν τῇ διοικήσει ὑπὸ τοῦ μαρκησίου Ντὲ Πουϊβέρ, εὐγενοῦς, θερμοῦ βασιλόφρονος, μόλις διὰ τέσσαρας μῆνας. Τὴν 20 Μαρτίου 1815 τὸ Παρίσι περιήρχετο πάλιν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ναπολέοντος. Ὁ Πουϊβὲρ συνήθροισε τοὺς τετρακοσίους ἀπομάχους τῆς φρουρᾶς, τοὺς προσεφώνησε καὶ τοὺς ἐξώρκισε νὰ ἀποθάνουν ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως.

— Ζήτω ὁ αὐτοκράτωρ! ἐφώναξαν οἱ ἀπόμαχοι.

Ὁ Πουϊβὲρ συνεκάλεσε τὸ συμβούλιόν του, παρέδωκε τὸ φρούριον εἰς τὸν «Ἄρπαγα» καὶ ἐξηφανίσθη. Μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ὁ Ντωμεσνὶλ ἐπανέρχεται εἰς τὴν θέσιν του καὶ ἑτοιμάζει τὸ φρούριόν του διὰ τὴν κατὰ τῶν μετ' ὀλίγον ἐπιδραμόντων ἐκ νέου Πρώσσων ἄμυνάν του. Ὁ Blücher ἀποκόπτει τοὺς ὑδραγωγοὺς τοῦ φρουρίου καὶ ὁ Ντωμεσνὶλ παρατάσσει τοὺς ἀπομάχους του ἐκτὸς τοῦ φρουρίου ἐναντίον τῶν Πρώσσων. Τὴν αὐτὴν ἑσπέραν ἀποκατεστάθη ἡ ὑδρονομικὴ ὑπηρεσία.

Καὶ ὁ καιρὸς παρήρχετο. Ὁ Λουδοβίκος XVIII ἐβασίλευεν εἰς τὸ Κεραμεικόν. Ἕναας ἀπεσταλμένος διωλίσθησε μέχρι τοῦ στρατηγοῦ καὶ τῷ προσέφερεν ἐν ἑκατομμύριον ἐὰν ἔστεργεν εἰς συνθηκολογίαν. Καὶ μόνον τὸν Νοέμβριον κατεβίβασε τὴν γέφυραν καὶ ἀπέδωκε εἰς τὸν Βασιλέα τὸ φρούριον, ὅτε τὸν διεδέχθη καὶ πάλιν ὁ Πουϊβέρ.

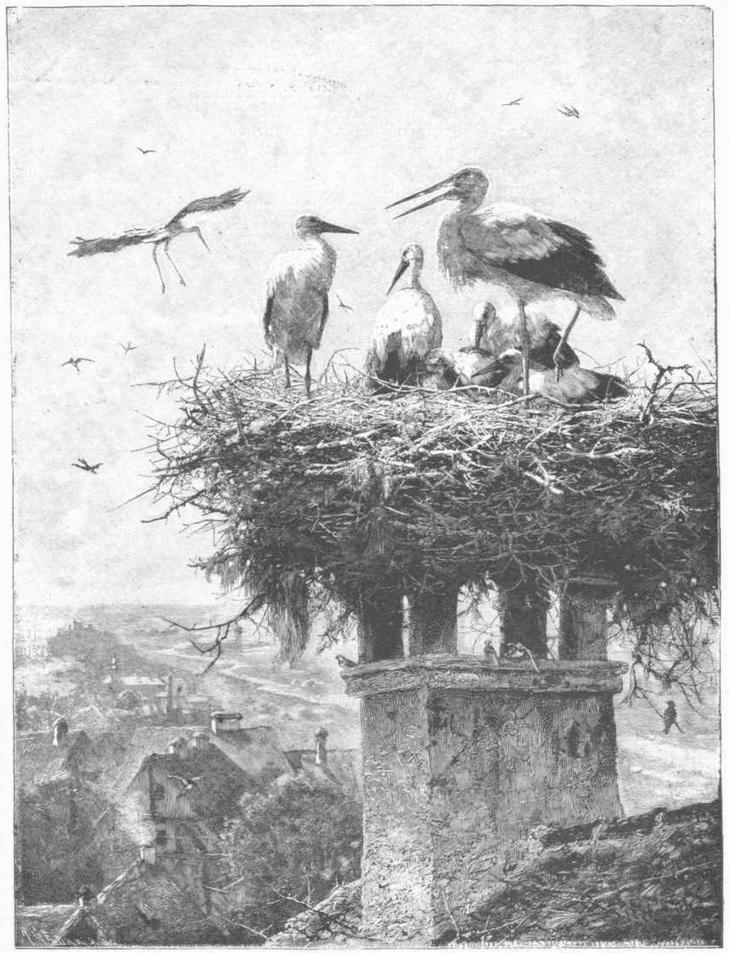

ΞΕΝΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ ΦΩΛΕΑ ΠΕΛΑΡΓΩΝ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ "ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗς,,

ΑΙ ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΜΑΣ: Η ΣΥΡΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ ΤΗΣ ΣΥΡΟΥ

Πόσα χρόνια εἶχα νὰ ἰδῶ τὴν Σύρα! Ἐμεγάλωσα ἐκεῖ, ἔμαθα τὰ πρῶτα γράμματα καὶ ἐπήγαινα τώρα μεγάλος πλέον, ἔπειτα ἀπὸ τριάντα ὁλόκληρα χρόνια. Τί ἀνυπομονησία ὡς ποῦ νὰ φθάσω! Μέσα στὴν φαντασία μου ἁπλώνεται ὅλη ἡ Σῦρος, ὅπως ἦτο τότε, ζωντανή, μὲ τὰ δρομάκια της τὰ λιθόστρωτα, μὲ τὰ σκαλάκια της, μὲ ὅλην της τὴν ζωήν.

Εἶνε πρωΐ. Ὁ «Πηνειὸς» εἰσπλέει εἰς τὸν λιμένα. Νὰ τὸ φανάρι καὶ ὁ μῶλος. Ἐδῶ δεξιὰ τὸ τελωνεῖον. Ἀριστερὰ τὰ Λαζαρέττα. Μέσα εἰς τὸ βάθος οἱ δύο κῶνοι, οἱ μεγάλοι καὶ κατάφορτοι ἀπὸ τὰ σπητάκια ποῦ λευκάζουν καὶ φαίνονται σᾶν νὰ θέλουν νὰ φθάσουν σκαλώνοντας ἐπάνω εἰς τὴν κορυφήν. Διὰ μιᾶς ἐξυπνᾷ μέσα μου ἡ ἀνάμνησις τῆς παρωχημένης ἐκείνης ἐποχῆς — ἀνεπιστρεπτεί, φεῦ! — καὶ μὲ τὴν φαντασίαν μου γυρίζω πίσω τριάντα χρόνια.

Ἡ πρώτη μου σκέψις ἦτο μόλις ἐπήδησα ἔξω νὰ τρέξω ἐπάνω εἰς τὴν Φραγκόκλησια, νὰ ἰδῶ τὸ σπῆτι μας. Ἐβάδιζα γρήγορα γρήγορα, χωρὶς νὰ αἰσθανθῶ τὴν ἀνάγκην νὰ ἐρωτήσω κανένα. Ὁ δρόμος ἐξετυλίγετο ἐμπρός μου καὶ τὸν ἀνεγνώριζα, τὸν ἐνθυμούμην σᾶν νὰ εἶχα περάσῃ ἀπὸ βραδύς. Τίποτε δὲν εἶχε ἀλλάξει. Ἀνέβηκα τὰ σκαλάκια καὶ ἀντίκρυσα τὴν ἐκκλησίαν τῶν Δυτικῶν. Ἐπροχώρησα ὀλίγον ἀκόμη διὰ νὰ εὕρω τὸ παλαιὸν Δημαρχεῖον, τὸ παλαιὸν Κακουργιοδικεῖον, τὸ σπῆτι μας.... Τίποτε. Ὅπως ἡ Μπλοντίνα εἰς τὸ «Μαγεμένο Δάσος» εὑρῆκα ἄλλα πράγματα. Ἕνα τεράστιον μέγαρον ὑψοῦται ἐκεῖ ὅπου ἦτο πρὶν τὸ Δημαρχεῖον καὶ τὸ Κακουργιοδικεῖον. Ὀρθοῦται ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐκεῖ. Παρέκει, ἐκεῖ ὁποῦ ἦτο τὸ σπῆτι μας, τοῦ Καράλη, ὀρθοῦται ἕνα πελώριον μοναστῆρι καθολικῶν καλογραιῶν. Ὁλόκληρον τὸ κομμάτι ἐκεῖνο ἔχει ἀλλάξει. Ἐκτὸς τῆς παλαιᾶς Ἐθνικῆς Τραπέζης, τίποτε ἄλλο δὲν σώζεται. Τὸ σπῆτι τοῦ Ἀργυράκη ἀγνώριστον, τοῦ Ζωγραφάκη ἐξηφανίσθη, τῶν Καπαραίων ἐπίσης. Ἀντ' αὐτῶν περίκομψα μέγαρα προβάλλουν τώρα.

Ἔτρεξα κατόπιν ἐπάνω εἰς τὸν Ἅγιον Νικόλαον, εἰς ἕνα στενάκι ὁποῦ ἦτο τὸ σχολεῖον τῆς Κας Πολίτου, τὸ σχολεῖον μου. Τὸ ἀνεγνώρισα καὶ αὐτὸ καθὼς καὶ τὸ πρῶτον μου διδακτήριον, μέσα εἰς ἕνα ἀδιέξοδον, ποῦ ἦτο ἄλλοτε τὸ Ταχυδρομεῖον καὶ τὸ Κατάστημα ἀδελφῶν Πρίντεζη, τὸ σχολεῖον Ταραντίνου. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὴν Πλατεῖαν, τὴν ἱστορικὴν Πλατεῖαν. Εἰς τὸ μέσον ὀρθοῦνται τὰ Καταστήματα, Δημαρχεῖον, Δικαστήρια κ.λ.π. Ἐδῶ ἔχω νὰ παρατηρήσω κάποιαν ὀπισθοδρόμησιν, ἀντὶ προόδου. Πρὸ τριάκοντα ἐτῶν ὑπὸ τὴν Λέσχην «Ἑλλὰς» ὑπῆρχε πρώτης τάξεως Ζαχαροπλαστεῖον - Καφενεῖον τῶν ἀδελφῶν Χούμη. Σωτηρίφ ἔτει 1910 δὲν ὑπάρχει περὶ τὴν πλατεῖαν ἕνα καφενεῖον τῆς προκοπῆς. Δηλαδὴ ὑπάρχει, ὑπὸ τὴν λέσχην πάντοτε, τὸ καφενεῖον Γιαννίρη, εἰς τὸ ὁποῖον κατ' ἀνάγκην συγκεντρώνονται οἱ Συριανοί, διὰ τὸ μὴ εἶναι ἄλλο ἀνθρωπινότερον.

Ο ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΣΥΡΟΥ, ΤΗΝΟΥ, ΑΝΔΡΟΥ Κ. ΛΕΒΕΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ὑποφέρει ἡ Σῦρος ἀπὸ ἔλλειψιν καταστημάτων. Ἐνῷ ἔχει μίαν πρώτης τάξεως κοινωνίαν, ζηλευτῶν χαρισμάτων, στερεῖται ξενοδοχείων ὕπνου, στερεῖται ζαχαροπλαστείων, στερεῖται κουρείων τῆς προκοπῆς.

*

Ἀπὸ Θεοῦ ἄρχεσθαι. Εὐτυχὴς ἡ Σῦρος μὲ τὸν ἱεράρχην της. Ποιὸς Ἀθηναῖος δὲν εἶχε γνωρίσει καὶ δὲν ἐνθυμεῖται τὸν Ἀρχιμανδρίτην τοῦ Στόλου καὶ Καθηγητὴν τῶν Βασιλοπαίδων κ. Ἀθανάσιον Λεβεντόπουλον, μὲ τὴν σπανίαν μόρφωσιν, μὲ τὴν ἐπιβάλλουσαν καὶ αὐστηρὰν μορφήν του, μὲ τὸ παράστημά του, μὲ τὸ ἦθός του τὸ σεμνόν. Τώρα εἶναι Ἐπίσκοπος Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου. Τιμὴ διὰ τὴν Σῦρον ὁ Ἱεράρχης, τιμὴ διὰ τὸν Ἐπίσκοπον τὸ ποίμνιον. Πολυτελεστάτη δὲ καὶ μεγαλοπρεπὴς ἡ Ἐπισκοπή.

*

Ἡ δευτέρα ἐπίσκεψίς μου ἦτο πρὸς τὸν Δημοτικὸν Ἄρχοντα. Ὁ κ. Ν. Παπαδάμ, Δήμαρχος Σύρου, λαοπρόβλητος, βιομήχανος ἀρχαῖος, πολυμελοῦς οἰκογενείας ἀρχηγός, εἶναι ὁ ἰδεώδης τύπος τοῦ Δημάρχου, μεριμνῶν περὶ τῶν τοῦ Δήμου μὲ νοικοκυρίστικον ἐνδιαφέρον, ὅπως μεριμνᾷ διὰ τὸ βυρσοδεψεῖον του, διὰ τὸ ἀρχοντικόν του, διὰ τὰ παιδιά του.

*

Τὴν Λέσχην «Ἑλλὰς» θὰ τὴν ἐζήλευον πολλαὶ πόλεις. Πανάρχαιον ἵδρυμα δρᾶσαν καὶ δρῶν ἐπωφελῶς. Εἶναι ἐγκατεστημένον εἰς μεγαλοπρεπέστατον οἰκοδόμημα τοῦ Δήμου, ἐπίτηδες κτισθέν, ἔχει δὲ ὡραίαν καὶ πλουσίαν ἐπίπλωσιν καὶ αὐστηρότατον κανονισμόν. Ἐκεῖ κανεὶς θὰ συναντήσῃ τὸ ἀπόγευμα καὶ τὸ βράδυ ὅλους τοὺς τὰ πρῶτα φέροντας τῆς Σύρου. Δικασταί, Δημόσιοι ὑπάλληλοι, Διευθυνταὶ τραπεζῶν, ἐφοπλισταί, πολιτευόμενοι, Ἀρχαί, ὅλοι ἐκεῖ συχνάζουν. Ὀνομαστοὶ δὲ καὶ ξακουσμένοι οἱ χοροὶ τῆς Λέσχης καὶ αἱ συγκεντρώσεις της.

*

Ὁ πολὺς κόσμος δὲν ξεύρει τίποτε ἄλλο εἰς τὴν Σῦρον ἀπὸ τὰ λουκούμια της καὶ νομίζει ὅτι αὐτὰ εἶναι ἡ μόνη βιομηχανία της. Ἡ Σῦρος ἤκμασεν ἄλλοτε διὰ τὸ ἐμπόριόν της, τότε ποῦ ἦτο, ὅπως τώρα ὁ Πειραιεύς, ἡ πρώτη σκάλα τῆς Εὐρώπης πρὸς τὴν Ἀνατολήν. Ἐκ τούτου καὶ τὸ ὄνομά της «Ἑρμούπολις». Καθ' ἑκάστην σχεδὸν εἶχε συγκοινωνίαν ἡ Σῦρος μὲ τὴν Εὐρώπην καὶ μὲ τὴν Θεσσαλονίκην καὶ μὲ τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ μὲ τὴν Σμύρνην καὶ μὲ τὴν Αἴγυπτον καὶ μὲ τὴν Ρωσσίαν. Αὐτὴ ἡ ἐπικοινωνία τῆς νήσου μὲ τὴν Εὐρώπην πρὸ πάντων, τὴν εἶχεν ἐκπολιτίσει καὶ τὴν εἶχεν ἀναγάγει εἰς περίοπτον σημεῖον καὶ ἀπὸ τότε διατηρεῖ ἡ κοινωνία τῆς νήσου τὴν σφραγῖδα τῆς

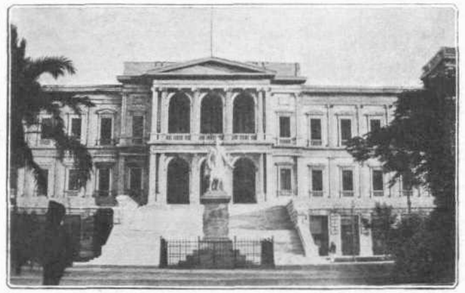

ΤΟ ΜΕΓΑΡΟΝ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

εὐγενείας περὶ τὰ ἤθη καὶ τῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς μορφώσεως. Πράγματι ἡ κοινωνία τῆς Σύρου ἀριθμεῖ τὰ ἐπιλεκτότερα μέλη τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκογενείας.

Εἶχεν ἡ Σῦρος ἄλλοτε καὶ βιομηχανίαν, σπαργανώδη, ἐννοεῖται, ἡ ὁποία σὺν τῷ χρόνῳ θὰ προώδευεν. Ὅταν ὅμως ἐπῆλθε ἡ μεταβολὴ τῆς συγκοινωνίας ἔπεσεν ἡ Σῦρος, παρήκμασε τὸ ἐμπόριόν της καὶ ἡ βιομηχανία της ἔπαθεν ἕνα εἶδος μαρασμοῦ. Ἐν τούτοις διαβλέπει κανεὶς σήμερον κάποιαν δύναμιν μέσα της, τὴν δύναμιν ἐκείνην ἡ ὁποία κάνει τὴν ξηραμένην κληματόβεργα νὰ ἀναβλαστήσῃ καὶ νὰ γίνῃ σφριγηλότατον καὶ γόνιμον κλῆμα, μόλις τὴν φυτεύσῃ ἕνα χέρι καὶ τὴν περιποιηθῇ.

Ἡ Σῦρος ἀναδημιουργεῖται. Ἐσθύσεν ὡς ἐμπορικὴ πόλις διὰ νὰ ἀναλάμψῃ ὡς βιομηχανική. Πλὴν τῶν ἀρχαίων βιομηχανικῶν καταστημάτων της, κυρίως τῶν βυρσοδεψείων της, ἀνοίγουν ἕνα ἕνα τὰ παλαιά, ποῦ εἶχον πτωχεύσει, ποῦ εἶχον σταματήσει, παθόντα ἀπὸ ἀσφυξίαν, ἰδρύονται δὲ καὶ νέα σχεδὸν καθ' ἑκάστην.

Κ. ΚΑΛΗΜΕΡΗΣ
Διευθυντὴς τῆς ἐν Σύρῳ Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Ν. ΠΑΠΑΔΑΜ
Δήμαρχος Σύρου — Βιομήχανος.

ΕΜ. ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Βουλευτὴς Κυκλάδων — Βιομήχανος.

Οὕτω λειτουργοῦν ἀπὸ ἀμνημονεύτων σχεδὸν χρόνων τὰ μεγάλα βυρσοδεψεῖα Τσιροπινᾶ, Λαδοπούλου, ἐπίσης τὸ πανάρχαιον βυρσοδεψεῖον Παπαδάμ, τοῦ Δημάρχου Σύρου, ἀτμόμυλοι, κλωστήρια, μηχανικὰ ἀρτοποιεῖα, μηχανουργεῖα καὶ ἄλλα ἐργοστάσια. Ἱδρύεται δὲ τώρα καὶ ἄλλο τεράστιον καὶ τελειόνει ὁσονούπω, τῶν κ. κ. Βαρδάκα καὶ Σας. Ὑπάρχει πολὺ ἐπιχειρηματικὸν πνεῦμα ἐν Σύρῳ καὶ πολὺ χρῆμα, ὥστε δύναται ἡ νῆσος πολλὰ νὰ κάμῃ μὲ τόσην ζωτικότητα ποῦ ἔχει, ἀρκεῖ νὰ θελήσῃ.

Μόνον ἐσχάτως ἕνεκα τῆς γενικῆς κρίσεως ὑπέστη ζημίας ἡ Σῦρος σημαντικάς. Πολλὰ κεφάλαια εἶχον διατεθῆ διὰ τὴν ἀτμίρη ναυτιλίαν καὶ ἐν διαστήματι ὀλίγων ἐτῶν ἐξητμίσθησαν σαράντα περίπου ἑκατομμύρια Συριανῶν κεφαλαιούχων. Καὶ ὅμως ἡ Σῦρος δὲν ἐκλονίσθη.

*

Μὲ μίαν βόλταν εἰς τὰ γραφεῖα των ἔλαβα τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω τὸν κ. Τσιροπινᾶν, βιομήχανον καὶ πολιτευτήν, τὸν κ. Ἐμ. Λαδόπουλον, ἐπίσης τὸν σεβαστὸν δήμαρχον καὶ βιομήχανον κ. Παπαδάμ, τοὺς κ.κ. Σπουργίτην καὶ Ζέην διευθυντὰς τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν, τὸν κ. Ἀρ. Λαδόπουλον. Εἰς τὴν Λέσχην πάλιν ἐγνώρισα τὸν κ. Ν. Σῖμον, ἀρχαῖον Ὑγειονομικὸν ὑπάλληλον, ἀπολαύοντα μεγίστης ὑπολήψεως, τὸν κ. Βάτην ἐφοπλιστήν, τὸν κ. Τρ. Παπαδὰμ υἱὸν τοῦ Δημάρχου καὶ βουλευτὴν σήμερον. Εὑρῆκα ἀκόμη ὡς λιμενάρχην τὸν κ. Ἰω. Καφετζόπουλον, εὐπαίδευτον οἰκονομ. ἀξιωματικὸν καὶ δικαστὰς δύο σπανίους νέους, τὸν κ. Γ. Διαμάντην τὸν γνωστὸν φιλόλογον καὶ συνεργάτην τῆς «Εἰκονογραφημένης» καὶ τὸν κ. Ε. Παπαδόπουλον.

*

Εἰς τὴν Σῦρον εὑρίσκεται καὶ ἡ ἀκρόπολις τοῦ Ψαριανισμοῦ. Μία συνοικία ὁλόκληρος εἶναι ἀποικία καὶ ἰδιοκτησία ἀκόμη τῶν Ψαριανῶν καὶ καλεῖται Ψαριανά. Μὴ νομίζετε ὅτι θὰ ἰδῆτε μόνον σπιτάκια ἢ ἀγροικίας. Θὰ ἰδῆτε μέγαρα καὶ σπήτια κομψά, μὲ βεράντες καὶ κορρυντὸρ καὶ ἠλεκτρικοὺς κώδωνας καὶ ἠλεκτρικὰ φῶτα ποῦ θὰ χάσετε τὸν νοῦν σας. Θὰ τρίβετε δὲ τὰ μάτια σας ἐπὶ τῇ θέᾳ καὶ τῶν κατοικιῶν τῶν μικροτέρων μὲ τὴν καθαριότητα, τὴν ξακουσμένην πάστρα τῶν *Ψαριανῶν*.

Ἔχουν δὲ θέσιν καὶ περιωπὴν οἱ περισσότεροι. Ὁ Καλημέρης ἔξαφνα, ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, εἶναι μία προσωπικότης, ἕνα πρόσωπον ἐπιβολῆς, ὄχι μόνον λόγῳ τῆς θέσεώς του, ἀλλὰ καὶ τοῦ χαρακτῆρός του, καὶ τῆς πείρας του, καὶ τῶν αἰσθημάτων του καὶ τῶν γνώσεών του. Μὲ αὐτὰ τὰ χαρίσματά του εἶναι ἡ ψυχὴ πάσης ἐπιχειρήσεως, πάσης κινήσεως, πάσης συντροφιᾶς, πάσης τέλος ἐκδρομῆς. Καὶ ἔτσι καὶ τοῦ τόπου τὰ συμφέροντα ἐξυπηρετεῖ καὶ τὰ τοῦ ἱδρύματος ὅπερ ἀντιπροσωπεύει. Ἀνεκτίμητος δὲ καὶ ἀτέρμων εἰς ἐλεημοσύνας, βοηθήματα, φιλανθρωπίαν ἡ ἐρίτιμος σύζυγός του κυρία Ἐλ. Κ. Καλημέρη. Καὶ ἔρχονται ἔπειτα οἱ Φιλήνηδες τῆς ἱστορικῆς οἰκογενείας τῶν Ψαρῶν, ὅπως καὶ ὁ Καλημέρης, ὁ Νικ. Φιλήνης, ἐμποροπλοίαρχος - ἐφοπλιστής, ὁ Νικ. Φιλήνης ἀπὸ τοὺς πρώτους, ἂν μὴ ὁ πρῶτος δικηγόρος τῆς Σύρου, ὁ Δ. Φιλήνης εὐυπόληπτος νοικοκύρης καὶ αὐτός, ὁ Νικ. Κοτζιᾶς, ναυλομεσίτης, μὲ τὸ πρῶτον καὶ ἀρχαιότερον γραφεῖον ναυλομεσιτικὸν συνδεόμενον μὲ ὅλα τὰ ἐφοπλιστικὰ κέντρα τοῦ κόσμου καὶ ἀντιπροσωπεῦον τοὺς μεγαλητέρους ναυλωτικοὺς οἴκους τῆς Ρωσσίας, Ρουμανίας, Ὀδησσοῦ, Νοβορρωσσίσκ, Ροστόβ, Ταϊγανίου, Λονδίνου, Βραΐλας κλπ. οἷοι εἶναι ὁ τῶν Mac-Nabb Rougier & Cº, Θεοδωρίδου, κ.λπ. ὁ Γ. Κοτζιᾶς ἐφοπλιστὴς καὶ καπετάνιος ἐπίσης, ὁ Ἀχιλ. Καλαφάτης, ὁ Γ. Καλαφάτης, ὁ Δ. Καλημέρης, ὁ Μιλτ. Μοναρχίδης, ὁ Κων. Ζαννῆς, ὁ Μίχαρος, καπετάνοι καὶ ἐφοπλισταί, ὁ Μαγνησιώτης, ὁ Κομνηνὸς Ζαννῆς διασεκριμένος δικηγόρος καὶ κατόπιν σωρεία ἐντίμων ἐργατικῶν, μὲ κέντρον τὸ καφενεῖον Κομνηνοῦ καὶ μὲ ἐκκλησίαν ἰδικήν των, τὴν Κοίμησιν, ἀρχαιοτάτην, κτισθεῖσαν καὶ πλουτιζομένην καὶ συντηρουμένην ὑπὸ τῶν Ψαριανῶν, μὲ παπάδες καὶ ψάλτας Ψαριανούς.

(Ἕπεται συνέχεια)

Ο ΙΔΙΟΣ

ΤΟ ΜΕΓΑΡΟΝ ΤΗΣ ΛΕΣΧΗΣ Η "ΕΛΛΑΣ,,

* *

* *Ἡ πεῖρα εἶνε τρόπαιον ἀποτελούμενον ἐκ τῶν ὀστέων, τὰ ὁποῖα μᾶς ἐπλήγωσαν εἰς τὴν ζωήν μας.*

* *Τότε μόνον ἐπαληθεύει μία ἰδέα, ὅταν κανεὶς θυσιάζεται δι' αὐτήν.*

ΚΥΝΗΓΙ ΖΑΡΚΑΔΙΩΝ

ΑΙ ΠΟΛΕΙΣ ΠΟΥ ΚΑΜΝΟΥΝ ΤΟΝ ΚΑΠΝΟΝ ΛΙΡΑ

[Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον τεῦχος]

Ἀφθονον ψάρι καὶ θαλασσινὰ ἐν γένει ἔχει ἡ Καβάλλα. Γαρίδες ἐκτάκτου γευστικότητος καὶ διαφόρου μαγειρικῆς. Βραστὲς σαλάτα, τηγανιτὲς μὲ αὐγά, σκέτες, πλακὶ μὲ χόρτα διάφορα. Σουπιὲς καὶ κταπόδια ἐν ἀφθονίᾳ μέσα εἰς τὸν λιμένα, εἰς μίαν ἀτέρμονα ἀμμουδιά. Μύδια, ἀχινοὺς καὶ πεταλίδες ἐπίσης. Εἰς τὸν κάβο τοῦ φρουρίου ὑπάρχουν πεταλίδες βάρους 70 - 80 δραμίων. Ψάρεμα δὲ ἐπιστημονικόν, μὲ ψαράδες καθηγητὰς ἀληθινούς, μεταξὺ τῶν ὁποίων κοινῶς ὁμολογεῖται ὡς πρύτανις ὁ κ. Ἡρακλῆς Φέσσας, ὁ ὁποῖος ταυτοχρόνως εἶναι καὶ κυνηγὸς ἄριστος. Ἄλλοι μαῖτρ — πάντοτε ὅμως ἐρασιτέχναι — εἶναι ὁ κ. Μιχ. Τόκκος, ὁ ἀριστοτέχνης ἐν Καβάλλᾳ τυπογράφος, φωτογράφος, βιβλιοδέτης, ὁ κ. Θ. Σπόντης, πράκτωρ τοῦ Λόϋδ καὶ διευθυντὴς τοῦ ἐκεῖ αὐστριακοῦ ταχυδρομείου κ.λ.

Γίνεται προετοιμασία ἀληθοῦς ἐκστρατείας ὁσάκις πρόκειται νὰ ἐκδράμουν οἱ κυνηγοὶ τῆς Καβάλλας δι' ἀγριοχοίρους ἢ ζαρκάδια. Διαβούλια καὶ συσκέψεις ἐπὶ ἡμέρας, ἑτοιμασίαι, ναύλωσις βάρκας ἡ ὁποία τοὺς διαπεραιώνει εἰς τὰ ἀντικρυνὰ βουνά, ὅπου κατ' ἀνακοίνωσιν χωρικῶν ἐφάνησαν ἀγριόχοιροι ἢ ζαρκάδια. Τὰ βουνὰ τῆς Δρέσνας εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν **γουρουνότοπος.** Ἀλλ' ἡ ἀφήγησις ἑνὸς κυνηγίου τοιούτου ἀξίζει ἰδιαιτέραν περιγραφήν.

Εἶδα καὶ ἕνα τουρκικὸν γάμον μίαν ἡμέραν. Γραφικώτατος. Ἡ συνοδεία ἡ γαμήλιος ἤρχετο ἀπὸ τὸ Πράβι, χωρίον ἀπέχον τῆς Καβάλλας $2\frac{1}{2}$ ὥρας. Προηγοῦντο 30 - 40 ἔφιπποι Ὀθωμανοὶ μὲ πολυχρώμους ἐνδυμασίας καὶ ἄλλοι ἐπὶ ἡμιόνων καὶ ὄνων, πρῶτος δὲ πάντων ἔφιππος καὶ πάνοπλος ὁ γαμβρός. Ἔπειτα μία ἑνωμοτία ζουρνάδων καὶ **νταβουλιῶν** — κατὰ τὴν ἐγχώριον ἔκφρασιν — κατόπιν τὸ ἁμάξι τῆς νύμφης, τὸ ὁποῖον διακρίνεται μακρόθεν, διότι αἱ θυρίδες του εἶναι κλεισταὶ μὲ πολύχρωμα μεταξωτὰ πανιά. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοῦ ἁμαξιοῦ τῆς νύφης ἄλλοι ἔφιπποι, συγγενεῖς της, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, καὶ ἔπειτα ἄλλα ἁμάξια ἄπειρα. Ἡ νύμφη ἔχει καὶ τὰ βλέφαρα κλειστά. Τῆς τὰ ἀλείφουν μὲ κόλλα καὶ ἐπιθέτουν ἐπ' αὐτῶν παγιέτες (πούλιες). Τοιοντοτρόπως δὲν δύναται νὰ ἀνοίξῃ τὰ μάτια της καὶ ὁδηγεῖται ἀπὸ τὴν κατοικίαν τῶν γονέων της εἰς τὴν ἰδικήν της μὲ κλειστὰ τὰ μάτια. Καὶ τέλος τῆς τὰ ἀνοίγει ὁ γαμβρὸς καὶ μόνον τότε διὰ πρώτην φορὰν βλέπει τὸν σύντροφον τοῦ βίου της.

*

Ἡ Καβάλλα εἶναι προνομοῦχος τόπος καὶ οἱ κάτοικοί της δὲν ἐπλήρωνον τὸν κεφαλικὸν φόρον. Τὸν ἀναλογοῦντα φόρον ἐπλήρωνεν ὁ Χεδίβης τῆς Αἰγύπτου. Σημειωτέον ὅτι ἡ ἀντιβασιλεύουσα ἐν Αἰγύπτῳ οἰκογένεια κατάγεται ἐκ Καβάλλας. Ἡ παράδοσις ἀναφέρει ὅτι ὁ περίφημος Μοχάμετ Ἀλῆ Μπάσα ἢ τουρκιστὶ ὁ Μεχμὲτ Ἀλῆ πασσᾶς γεννηθεὶς ἐν Καβάλλᾳ, ἦτο λεμβοῦχος, ὅταν δὲ κατὰ τὸ 1812 οἱ Τοῦρκοι ἐπολέμουν ἐν Ἀφρικῇ, κατῆλθεν ὡς ἁπλοῦς στρατιώτης καὶ ἐπολέμησε. Προαχθεὶς ἐπολέμησε καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, εἶτα προήχθη εἰς ἀξιωματικὸν καὶ τέλος ἔγινε καὶ Πασσᾶς καὶ Ἀντιβασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου. Σώζεται μάλιστα καὶ ἡ οἰκία του ἐν Καβάλλᾳ, ἡ δὲ Θᾶσσος, ἀπὸ τὴν ὁποίαν κατήγετο ἡ ἑλληνὶς τροφός του, προσληφθεῖσα νὰ τὸν θηλάσῃ ἅμα ἀπέθανεν ἡ μήτηρ του, ἦτο κτῆμα τῆς οἰκογενείας του καὶ μόλις πρὸ ὀλίγου οἱ ἐπ' αὐτῆς Ἕλληνες ἐζήτησαν νὰ ὑπαχθοῦν εἰς τὴν τουρκικὴν διοίκησιν.

Μέγας καὶ τρανὸς κατόπιν ὁ Μοχάμετ Ἀλῆ δὲν ἐλησμόνησε τὴν γενέτειραν γῆν καὶ ἐπισκεφθεὶς τὴν Καβάλλαν ἔκτισε τὸ περίφημον Ἰμαρέτ, ἐπάνω εἰς τὸν Μαχαλᾶν. Τὸ Ἰμαρὲτ κατὰ τοὺς Ὀθωμανοὺς εἶναι ἱεροσπουδαστήριον, κατὰ τὴν σημερινὴν λογικὴν εἶναι τεμπὲλ χανὲ ἢ εἰς τὴν γλῶσσάν μας τεμπελχανό.

Φανταισθῆτε ἕνα τεράστιον οἰκοδόμημα ἐπάνω εἰς τὸ φρούριον ρυθμοῦ ἀραβικοῦ μὲ στοὰς καὶ θόλους καὶ κουμπέδες καὶ μὲ τὸ σχετικὸν τζαμὶ μέσα καὶ μὲ τὸν ἀπαραίτητον νιπτῆρα. Μία μεγάλη κουζίνα καὶ στρατιὰ μαγείρων δὲν κάνουν τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ πρωὶ ἕως τὸ βράδυ παρὰ νὰ ἑτοιμάζουν πιλὰφ τσορμπᾶ. Γύρω γύρω εἰς τὴν κουζίναν τεράστια καζάνια ἐπάνω εἰς φουρνέλλα πελώρια καὶ οἱ μάγειροι μὲ γιγάντες κουτάλες μὲ λαβὰς δύο μέτρων ἀνακατεύουν τὸ ρύζι. Ὅποιος πάει ἐκεῖ καὶ οἱανδήποτε ὥραν θὰ πάρῃ τὴν μερίδα του, μερίδα λέοντος, γευστικωτάτου πιλαφιοῦ καὶ μίαν λαγάνα, χωρὶς νὰ πληρώσῃ τίποτε, διὰ νὰ φάγῃ καὶ νὰ εἰπῇ τὸ «Θεὸς σχωρέσ' τον». Καὶ ἔναι γεμάτη ἡ αὐλὴ ἀπὸ ἀπόρους καὶ ἀέργους καὶ κληρικοὺς σιτιζομένους

ἐκεῖ, ἀδιακρίτως φυλῆς, φύλου, θρησκεύματος. Ἀκόμη καὶ πολλοὶ ἐκ Καβάλλας στέλλουν ἐνίοτε καὶ πέρνουν πιλάφι ἐκεῖθεν, διότι παρασκευάζεται καθ' ὅλους τοὺς κανόνας τῆς τουρκικῆς κουζίνας. Σήμερον συντηρεῖται τὸ Ἰμαρὲτ ἀπὸ τοὺς τόκους μεγάλου κληροδοτήματος, ὅπερ ὁ Μωχάμετ Ἀλῆ κατέλιπε πρὸς τοῦτο, στέλλονται δ' ἐξ Αἰγύπτου καθ' ἑβδομάδα διὰ τὴν λειτουργίαν του ὀγδοήκοντα τσουβάλια ἀρούζης *Rangoon* τῶν Ἰνδιῶν — ἡ καλητέρα μάρκα — καὶ κατὰ μῆνα χρηματόδεμα χιλίων ἀγγλικῶν λιρῶν. Τὴν Πέμπτην καὶ Κυριακὴν δίδεται ἐκλεκτότερον ἀκόμη πιλάφ, μὲ κρέας, ρεβίθια καὶ φασόλια παρασκευαζόμενον. Καὶ εἶναι ὡραῖον τὸ θέαμα χιλιάδων ἀνθρώπων ἀπὸ τὰ γύρω χωριὰ ἐκστρατευόντων γιὰ τὸν **τσορμπᾶ,** ὅπως λέγουν τὸ σιτηρέσιον.

Ὡραία εἶναι καὶ ἡ σκηνὴ τοῦ νιπτῆρος πρὸ τῆς μεσημβρινῆς προσευχῆς.

Ὅταν τὸ μεσημέρι ἀνέλθῃ ὁ χόντζας εἰς τὸν ἐξώστην τοῦ μιναρὲ καὶ μὲ τὴν φωνήν του τὴν ἔντονον ψάλῃ τὸ «Λάιλ Ἀλλὰχ Μωχαμέτ σοὺ ἰ λὰχ» ἤτοι «ἕνας εἶναι ὁ Θεὸς καὶ ὁ Μωάμεθ ὁ προφήτης του» θὰ τρέξουν ὅλοι εἰς τὸν νιπτῆρα νὰ πλυθοῦν καλὰ καλά, ἔπειτα θὰ εἰσέλθουν εἰς τὸ τζαμί, θὰ καθήσουν εἰς ἕνα ἀπὸ τοὺς τετραγώνους **σιτζαντέδες** ποῦ σκεπάζουν τὸ δάπεδον, θὰ προσευχηθοῦν καὶ ἔπειτα θὰ φάγουν.

*

Ἔφυγα μὲ βροχὴν ραγδαίαν ἀπὸ τὴν Καβάλλαν. Κουκουλωμένος μέσα εἰς τὸ πολυτελὲς ταχυδρομικὸν λαντώ, ἔβλεπα τὸ θαυμάσιον καὶ ἀγρίως μεγαλοπρεπὲς πανόραμα ποῦ ἐξετυλίσσετο ἐκεῖ κάτω, ἐκεῖ ἐπάνω, γύρω μου, παντοῦ. Σιγὰ σιγὰ ἀνέβαινε τὸ τρῦπιον ἁμάξι τῆς κορδέλλες τοῦ ἀπασίου βουνοῦ τῆς Καβάλλας, τοῦ πετρώδους, τοῦ στυγνοῦ, τοῦ δυσβάτου, τοῦ μηδὲ φύλλον ἀγριολούλουδου τρέφοντος. Τὸ νερὸ τὸ ραγδαῖον καταιβάζει ποτάμια κάτω. Πέρα ἐκεῖ ἡ Καβάλλα χάνεται μέσα σὲ πυκνὴ καταχνιὰ καὶ ἡ θάλασσα μαυρίζει. Ἐπάνω εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ λευκαὶ τολύπαι σκεπάζουν καὶ σύνεφα μαῦρα ἀπὸ πάνω μας καὶ ἀστραπαὶ ἄγριαι αὐλακώνουν τὸ διάστημα καὶ βαρὺς ἀκούεται ὁ τρόμος τῆς βροντῆς καὶ τοῦ κεραυνοῦ ὁ τάραχος. Ὁ συνοδός μου φίλτατος ἰατρὸς κ. Φέσσας συμβουλεύει νὰ ἐπιστρέψωμεν διὰ τὸν φόβον τῶν νεροῦν ποῦ ἐνδέχεται νὰ καταιβάσῃ. Ἀλλὰ μία λωρὶς γαλανοῦ διαφαίνεται μέσα ἀπὸ τὰ σύννεφα καὶ ἡ ἐλπὶς βελτιώσεως τοῦ καιροῦ μᾶς ἐγκαρδιώνει εἰς ἐξακολούθησιν. Πράγματι μετ' ὀλίγον φθάνομεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ καὶ ἡ βροχὴ σταματᾷ. Τώρα κατεροχόμεθα καὶ ἁπλώνεται ἐμπρός μας ἡ περίφημος πεδιὰς τῶν Φιλίππων. Ἐδῶ ἀπόσπασμα στρατιωτῶν καταδίκων εἰς ἔργα, ἐκ τῶν πιστῶν τοῦ Χαμὶ σωμάτων, διορθώνουν τὸν δρόμον καὶ τραγουδοῦν οἱ ἄκακοι, ἐκεῖ ἀρότιδες καλλιεργοῦν καπνόν, μεταφυτεύουσαι τὰς ρίζας ἀπὸ τὰ φυτώρια, ἀλλοῦ ποτίζουν τὰ φυτώρια καὶ ἀλλοῦ πιάνουν δουλειά. Καὶ βλέπεις τῆς ρωμηοπούλες,

ΚΥΝΗΓΟΙ ΤΗΣ ΚΑΒΑΛΛΑΣ ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ

κοριτσάκια δώδεκα δεκατριῶν χρόνων νὰ πηγαίνουν στὸ χωράφι, μιὰ καὶ δυὸ ὥρας δρόμον, ὁλομόναχα, χωρὶς κανεὶς νὰ τολμᾷ νὰ τὰ πειράξῃ. Καὶ πέρα ὁ κάμπος, μία ἀχανὴς καπνοφυτεία. Ἀλήθεια, μοῦ ἔκαμε μεγάλην ἐντύπωσιν ἡ εἰς τὴν ὕπαιθρον χώραν ἀσφάλεια.

*

Νὰ τὸ Ντεκιὶ Τάς, ἡ κυλισμένη πέτρα, ἕνας ὀγκόλιθος λαξευμένος εἰς περίεργον σχῆμα, κτισμένος δὲ μεταξὺ δύο πτερύγων ἑνὸς πανδοχείου. Μία ἐπιγραφὴ λατινικὴ ἐξηγεῖ ὅτι εἶναι λίθος ἐπιτύμβιος τοῦ Ρωμαίου στρατηγοῦ Βιβίου. Εἴμεθα πλέον εἰς τὸ θέατρον τοῦ μεγάλου αἱματοκυλίσματος. Παρέκει ἕνα ποτάμι κυλίει τὰ νερά του, τὸ Μπουνάρμπασι. Τί εἶδε καὶ αὐτό! Τὸ τελευταῖόν του θέαμα ἦσαν ἑπτὰ πτώματα βουλγάρων τοῦ κομιτάτου, ἑπτὰ παληοσκύλων, τὰ ὁποῖα μὲ τὸ τομάρι των ἐπλήρωσαν ἁμαρτίας τῶν ἐντίμων ὑποκειμένων τῆς Σόφιας.

Προβάλλει τώρα μιὰ κορυφὴ βουνοῦ καὶ ἐπάνω ἐρείπια φρουρίου ἀρχαίου, τῆς ἀκροπόλεως τοῦ Φιλίππου καὶ ἀπέναντι, κάτω εἰς τὴν πεδιάδα ἐρειπωμένος κάποιος μεγαλοπρεπὴς πυλών. Ἴχνη τειχῶν διήκουσιν ἐπάνω εἰς τὸ πρανὲς τοῦ βουνοῦ ἕως τὴν κορυφήν. Εὑρισκόμεθα εἰς τὴν ἀρχαίαν πρωτεύουσαν τοῦ Φιλίππου, εἰς τὸ δοξασμένον ἔδαφος, εἰς τὴν κοιτίδα τῆς φυλῆς μας. Πέραν ἐκεῖ ἡ Βάλτα, ἔκτασις βαλτώδης, τελματώδης, κατακλυσθεῖσα ἀπὸ τὰ νερὰ τῶν γύρω βουνῶν, εἶδος Κωπαΐδος, διὰ τὴν ἀποξήρανσιν τῆς ὁποίας ἐπῆρε προνόμιον ὁ κ. Γ. Πρωτόπαπας, ὁ μέγας ἐπιχειρηματίας τῆς Καβάλλας. Τί θὰ σπείρῃ ἐκεῖ καὶ τί παχειὰ γῆ ποῦ θὰ εἶναι! Ὅλοι τὸν μακαρίζουν. Λέγουν ἀκόμη ὅτι ἐκεῖ εἰς τὸν βάλτον ἐκεῖνον καὶ ὑπὸ τὴν ἰλὺν εἶναι κατακεκλυσμένη ἡ ἀρχαία πρωτεύουσα τῆς Μακεδονίας. Ὅπου νὰ σκαλίσῃς ἐκεῖ γύρω μὲ τὸ νύχι σου εὑρίσκεις νομίσματα τοῦ Φιλίππου καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου.

Ὅταν ἔστησα τὴν μηχανήν μου διὰ νὰ φωτογραφήσω τὰ ἐρείπια, ἀπὸ ἕνα ὅμιλον καλλιεργητῶν ἀπεσπάσθη ἕνας τουρκαλᾶς σαρικλῆς ἐπάνω εἰς τὸν γάϊδαρόν του καὶ μ' ἐπλησίασε. Πρὸς στιγμὴν ἐνόμισα ὅτι θὰ ἠμπόδιζε τὴν φωτογράφησιν, ἀλλ' ἐκεῖνος παρεκάλεσε τουρκιστὶ τὸν κ. Φέσσαν νὰ τοῦ ἐπιτραπῇ νὰ σταθῇ παρὰ τὰ ἐρείπια.

*

Καὶ δρόμον πάλιν πρὸς τὸ Δοξᾶτον. Ἕνα χωριουδάκι μὲ ἀρκετοὺς Ἕλληνας. Εἰς τὴν εἴσοδον μᾶς ἐπερίμενεν εἰδοποιηθεὶς ὁ ἰατρὸς κ. Παπαλούδης, ἕνας πρώτης τάξεως ἐπιστήμων καὶ Ἕλλην. Ὡδηγήθην εἰς τῶν προκρίτων τὰς οἰκίας, εἰς τοῦ κ. Σπ. Τζίμου, κτηματίου καπνοπαραγωγοῦ καὶ εἰς τοῦ κ. Διον. Χατζηβασιλείου, ἐπίσης καπνοπαραγωγοῦ. Οἰκογένειαι πατριαρχικαὶ καὶ αἱ δύο ἐξελισσόμεναι μὲ τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις. Νὰ ἰδῆτε τὴν ἑλληνοποῦλα τοῦ κ. Σπυρ. Τζίμου καὶ νὰ θαυμάσετε τὴν μόρφωσίν της τὴν ἑλληνοπρεπῆ.

(Ἕπεται συνέχεια) Δβ.

ΤΑ ΕΡΕΙΠΙΑ ΤΩΝ ΦΙΛΙΠΠΩΝ

* *

* Βραδέως ἀπόκτα φίλους, ἀλλ' ἡ φιλία σου ἂς μένῃ σταθερὰ καὶ διαρκής.

* Ἀληθεῖς φίλοι δοκιμάζονται εἰς τὰς δυστυχίας τῶν φίλων των.

ΕΝΑΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΕΙΣ ΤΟ ΙΚΡΙΩΜΑ

ΛΕΓΟΥΝ ὅτι ὁ Λουδοβῖκος Ι϶΄ κλεισμένος μέσα εἰς τὸν Ναόν, ὅπου δὲν ἔκαμνε τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἀναγινώσκῃ, ἰδιαιτέρως ἐνδιεφέρετο διὰ τὴν διήγησιν τῶν ἀτυχιῶν καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Καρόλου Α΄ τῆς Ἀγγλίας. Εὕρισκε κάποιαν ὁμοιότητα μεταξὺ τῆς τύχης τοῦ ἐκθρονισθέντος Στούαρτ καὶ τῆς ἰδικῆς του. Εἰς κάθε βῆμα εὕρισκε τὴν ὁμοιότητα αὐτήν. Καὶ ἀκόμη ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι κατὰ τὰς τελευταίας στιγμάς του εἶχεν ὡς ὑπόδειγμα τὸν βασιλέα ἐκεῖνον, ὅστις ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρα ἔτη πρὸ αὐτοῦ, εἶχε προηγηθεῖ ἐπὶ τοῦ ἰκριώματος.

Τὴν 30 Ἰανουαρίου 1649 εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ ἀνακτόρου τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου ὁ Κάρολος Στούαρτ ἠγέρθη τὴν τετάρτην πρωϊνὴν ὥραν. Εἰς ἕνα στρῶμα ἁπλωμένον ἐπὶ τοῦ παρκέτου ἐκοιμᾶτο ἀταράχως ὁ κύριος Θωμᾶς Ἕρμπερτ, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε διὰ τὸν κύριόν του ὅ,τι ὁ Κλερὺ ἀργότερα διὰ τὸν Λουδοβῖκον Ι϶΄, ὁ ἔμπιστος καὶ τελευταῖος φίλος. Ὁ Ἕρμπερτ ἐσημείωσε μὲ ἀκρίβειαν καὶ εὐσυνειδησίαν ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ τὰ τοῦ βασιλικοῦ θανάτου.

Ὁ Κάρολος ἐξύπνησε τὸν ὑπηρέτην του. Μία λάμπα ἔκαιε εἰς τὸν κοιτῶνα, ἑνοῦσα τὴν πένθιμον ἀνταύγειάν της μὲ τὴν τῶν δαυλῶν, ποῦ ἠγωνίων εἰς τὴν ἑστίαν. Ἐνῷ ὁ Ἕρμπερτ σιωπηλῶς ἀνεζωπύρωνε τὸ πῦρ, ὁ Βασιλεὺς κατηυθύνθη πρὸς τὸ παράθυρον καὶ ἐτράβηξε τὰ παραπετάσματα. Ἔξω σκοτεινὴ νύξ, μία νὺξ Ἰανουαρίου ὑγρὰ καὶ ψυχρά, χωρὶς ἄστρα εἰς τὸν οὐρανόν. Ὁ Κάρολος ἐπρόσεξε τὴν σκοτεινιὰν αὐτήν, κατόπιν ἐφόρεσε ἕνα κοιτωνίτην καὶ ἐγονάτισε κοντὰ εἰς τὴν θερμάστραν. Ἔμεινε προσευχόμενος ἐκεῖ μίαν ὥραν. Ἔξαφνα τείνων τὸ οὖς ἤκουσε μακρὰν πρὸς τὸ μέρος τοῦ Οὐάϊτ Χὼλλ κτύπους σφύρας ἐπὶ σανίδων. Οἱ ξυλουργοὶ τῆς περιοχῆς ἡτοίμαζον ἐκεῖ κάτω τὸ ἰκρίωμα.

Ὁ Κάρολος Α΄ ἦτο συμβολιστής. Ἐζήτει ἐπιμόνως εἰς θρησκευτικὰ βιβλία δόγματα καὶ προφητείας σχετικὰς μὲ τὴν θέσιν του. Ἡ προφητεία τοῦ Ἐζεκιὴλ τοῦ εἶχε κάμει μεγάλην ἐντύπωσιν: «Θὰ ὑψώσω τὸν χαμηλὰ εὑρισκόμενον καὶ θὰ ταπεινώσω τὸν ὑψηλὰ ἱστάμενον... Ἰδοὺ τὸ ξῖφος! Ἠκονίσθη καὶ ἐστιλβώθη διὰ νὰ δοθῇ εἰς τὴν χεῖρα τοῦ φονεύοντος». Εἶχεν εὕρει ἐπίσης εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Σαμουὴλ τὸ ἑξῆς ἐδάφιον: «Πρέπει νὰ ἀποδιώκεται ὁ ἄνθρωπος ὁ θέλων νὰ βασιλεύσῃ ἐπὶ ἄλλων...» Εἰς αὐτὰ ἐνόμιζεν ὅτι ἀνεγίνωσκε τὴν διαταγὴν τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὑπέκυπτεν ἀγογγύστως καὶ δὲν ἐνδιεφέρετο πλέον παρὰ περὶ τοῦ πῶς ν' ἀποθάνῃ ἐν πίστει, ἀξιοπρεπείᾳ καὶ χάριτι, σὰν ἄνθρωπος πίστεως καὶ θάρρους.

Ὅταν τέλος πάντων ἐσήμανεν ἡ πέμπτη πρωινὴ ὁ βασιλεὺς ἐτελείωσε τὴν δέησίν του.

— Θέλω, εἶπε, σήμερον νὰ καλλωπισθῶ σὰν μελλόνυμφος. Κτένισέ με Ἕρμπερτ καὶ σιγύρισέ με καλήτερα ἀπὸ ἄλλοτε.

Ἐξέλεξε μόνος ἀπὸ τὴν ἱματιοθήκην του ἓν περιστερνίδιον καὶ μίαν κυλότταν ἀπὸ μαῦρον βελοῦδον. Ἀλλ' ἐνῷ ἐνεδύετο τοῦ ἦλθεν ἡ σκέψις:

— Ἕρμπερτ, εἶπε, μοῦ χρειάζεται ἄλλο ἕνα ὑποκάμισον, διότι αὐτὴν τὴν ἐποχὴν θὰ μὲ πιάσῃ τρεμοῦλα ἀπὸ τὸ κρύο καὶ ὁ κόσμος θὰ νομίσῃ ὅτι τρέμω ἀπὸ τὸν φόβον μου.

Κατόπιν ἐφόρεσε μεταξωτὲς κάλτσες, κομψὰς χειρίδας, ἕνα κολλάρο καὶ ὑποδήματα μὲ χρυσᾶς πόρπας. Ἐνῷ δὲ ἐπλησίαζε νὰ τελειώσῃ τὸν καλλωπισμόν του, ὁ ἐπίσκοπος Ζοῦξον παρουσιάσθη. Ὁ κατάδικος τὸν ἐδέχθη προσηνῶς. Παρουσίᾳ του παρέδωκεν εἰς τὸν Θωμᾶν Ἕρμπερτ μίαν Βίβλον προωρισμένην διὰ τὸν Πρίγκιπα τῆς Οὐαλλίας, ἓν ἀργυροῦν ἡλιακὸν ὡρολόγιον διὰ τὸν Δοῦκα τῆς Ὑόρκης, διάφορα ἄλλα ἀναμνηστικὰ δῶρα, τὰ ὁποῖα ἐκληροδότει εἰς τὸν Δοῦκα τοῦ Γκλόσεστερ, εἰς τὸν Κόμητα τοῦ Λίνσλεϋ καὶ εἰς τὴν Δούκισσαν τοῦ Ρισσμόντ. Κατόπιν παρεκάλεσε τὸν ἐπίσκοπον νὰ τοῦ ἀναγνώσῃ τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ὁ ἱεράρχης ἀνοίξας τὸ βιβλίον ἤρχισε:

— Τὸν ἐκακοποίησαν ἐμπαθῶς καὶ ἐσταύρωσαν τὸν Βασιλέα των...

Μ' ἕνα κίνημα ὁ Κάρολος τὸν ἐσταμάτησε. Ἐνόμισε ὅτι ὁ ἐπίσκοπος εἶχεν ἐκλέξει τὸ κείμενον ἐκεῖνο διὰ νὰ τοῦ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν, ἀλλ' ὁ Ζοῦξον τοῦ παρετήρησε ὅτι ἦτο τὸ Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας. Τότε ὁ Βασιλεὺς ἀπεκαλύφθη καὶ περιέπεσεν εἰς βαθεῖαν σκέψιν. Μετὰ μακρὰν σιγὴν ἠγέρθη ἐκ τοῦ θρονίου ὅπου ἐκάθητο.

— Τώρα, εἶπε, μποροῦν νὰ ἔλθουν οἱ κακοῦργοι. Εἶμαι ὑπομονητικὸς καὶ θὰ εἶμαι ἐπιεικὴς δι' αὐτούς.

Ὅ,τι ἐκπλήττει τινα ἀπὸ τὰς πλήρεις μεγαλείου καὶ ὀδύνης καὶ ἀγωνίας λεπτομερείας ταύτας εἶναι ἡ ἑκουσία παράτασις τῆς ἀγωνίας ταύτης. Ἔπρεπε πρὸ τοῦ ἀναποφεύκτου θανάτου ἡ μόνη ἐπιθυμία τοῦ καταδίκου νὰ εἶναι ὅπως συντελεσθῇ ταχύτερον τὸ μοιραῖον. «Κάμετε γρήγωρα!» διέταξε ὁ Δοὺξ τοῦ Ὀρλεὰν εἰς τὸν δήμιον. Ἐδῶ τίποτε τοιοῦτον. Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ὁ Κάρολος Α΄ ηὐχαριστεῖτο γευόμενος τὴν τρομερὰν αὐτὴν ἀναμονήν. Καμμία ἀντέγκλησις κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἀδιαλείπτων ἑτοιμασιῶν. Κάθε ἄλλο. Παρέτεινε μόνος τὸ μαρτύριον καὶ ἐφαίνετο ἤρεμος καὶ ἀδιάφορος, ὡς ἐὰν τὸ ἰκρίωμα ἠγείρετο διὰ κάποιον ἄλλον.

Ὁ Ζοῦξον τὸν συνεβούλευσε νὰ λάβῃ ὀλίγην τροφήν. Κατ' ἀρχὰς ἠρνήθη, ἀλλὰ κατόπιν ἔφαγε ἡσύχως τεμάχιον ἄρτου, ἔπιε δὲ καὶ ποτήριον Γαλλικοῦ οἴνου. Ἐσκέφθη κατόπιν ὅτι τὰ μαλλιά του ἐπιμελῶς βοστρυχωμένα καὶ ἀρωματισμένα θὰ ἠμπόδιζον τὸν δήμιον καὶ ἐζήτησε τὸν νυκτικόν σκοῦφόν του.

Ὅταν τέλος εἰσῆλθεν ὁ ἀρχηγὸς τῶν πελεκυφόρων ἀναγγέλλων ἐν συγκινήσει ὅτι, ἦλθεν ἡ ὥρα διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὸ Οὐάϊτ Χώλλ, ὁ Κάρολος εἶπε:

— Καλά, κύριε, σᾶς ἀκολουθῶ. Ἔσφιξε τὴν χεῖρα τοῦ ἐπισκόπου καὶ τοῦ εἶπε:

— Πηγαίνομεν.

Τὴν αὐτὴν κίνησιν ἔκαμε καὶ τὰ ἴδια λόγια εἶπε βραδύτερον ὁ Λουδοβῖκος Ι϶΄ καταλείπων τὸν πύργον τοῦ Ναοῦ.

Μεταξὺ δύο στίχων στρατιωτῶν παρατεταγμένων ἀπὸ τοὺς κήπους τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου μέχρι τοῦ πάρκου τοῦ Οὐάϊτ Χώλλ, ὁ κατάδικος ἐβάδισε μὲ βῆμα περιπάτου ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν πελεκυφόρων. Ἀνῆλθε μετὰ κόπου τὴν κλίμακα τοῦ ἀνακτόρου καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν παλαιὸν κοιτῶνα του. Ἐκεῖ νέα στάσις. Εἶναι δέκα ἡ ὥρα καὶ μερικὰ λεπτά. Ἡ ἐκτέλεσις ἔχει ὁρισθεῖ διὰ τὴν μεσημβρίαν. Ὁ Βασιλεὺς κάθηται εἰς ἓν θρονίον καὶ περιμένει χωρὶς νὰ ἐκδηλώσῃ ἀνυπομονησίαν. Ἐπὶ τέλους τοῦ εἶπον ὅτι ὅλα εἶναι ἕτοιμα. Ἠγέρθη τότε, διέσχισε μὲ τὴν κεφαλὴν ὑψηλὰ καὶ μὲ ἐλαφρὸν βάδισμα μίαν στοὰν καὶ τὴν αἴθουσαν τῶν γευμάτων. Ἕνα παράθυρόν της, μετεσκευασμένον εἰς θύραν ἐπίτηδες, ὡδήγει εἰς ἓν τεράστιον ἰκρίωμα, ἐξ ὁλοκλήρου σκεπασμένον ἀπὸ μαύρην τσόχαν. Εἰς ἕνα μαῦρον ἐπίσης τάπητα ὁ κορμὸς τοῦ δένδρου[1] ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀνεπαύετο ὁ πέλεκυς καὶ παραπλεύρως, ὄρθιος, ὁ δήμιος μὲ μίαν μάσκα ἀπὸ βελοῦδον.

Ἡ θέα των ἦτο τρομερὰ καὶ κάθε κίνησις ὀπισθοδρομήσεως ἐδικαιολογεῖτο. Τίποτε ἐν τούτοις. Ὁ Βασιλεὺς ἐπροχώρησεν ὑπέροχος εἰς κομψότητα καὶ εἰς ὑπερηφάνειαν. Παρετήρησε τὸ πλῆθος, τὰ συντάγματα τοῦ ἱππικοῦ καὶ πεζικοῦ, τὰ ὁποῖα τὸ συνεκράτουν εἰς ἀπόστασιν, καὶ μὲ τόνον φιλόφρονα, ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς πλησιέστερον ἱσταμένους, ἐξεφώνησε λόγον δικαιολογῶν τὴν διαγωγὴν ἣν ἔδειξε καθ' ὃν χρόνον ἦτο Βασιλεύς, ἐκθέτων τὰς προσπαθείας του, χωρὶς παρεκβάσεις, βεβαιῶν ὅτι δὲν μνησικακεῖ καὶ ζητῶν συγγνώμην διὰ τὴν συντομίαν τῆς προσφωνήσεώς του, ὅλα αὐτὰ δὲ εἰς ἓν εἶδος συνδιαλέξεως, σοβαρά, ἀλλ' ἁπλούστατα.

Ἐνῷ ὡμίλει ἕνας ἀξιωματικὸς διὰ νὰ τὸν ἀκούσῃ ἐπλησίασε κατὰ ἓν βῆμα. Ὁ Κάρολος ἐστράφη πρὸς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε εὐγενῶς.

— Προσέξατε τὸν πέλεκυν. Μὴν τὸν ἐγγίζετε. Θὰ στομώσῃ καὶ θὰ μὲ βασανίσῃ πολύ.

Κατόπιν ἐξηκολούθησε τὸν λόγον του καὶ ἐπλησίασε πρὸς τὸν δήμιον.

— Θὰ κάμω λίγο τὴν προσευχήν μου καὶ ὅταν θὰ ἁπλώσω τὰ χέρια μου... Ἀλλ' ὄχι γρηγωρότερα!

Ὁ Δήμιος χωρὶς νὰ ὁμιλήσῃ ἔδειξεν ὅτι ἐνόησε. Τότε ὁ κατάδικος ἐξεπόρπησε τὸν μανδύαν του καὶ ἀφῄρεσε τὸ περιδέραιον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ ὁλονὲν ἑτοιμαζόμενος συνδιελέγετο μὲ τὸν ἐπίσκοπον, ὁ ὁποῖος δὲν τὸν ἐγκατέλιπε. Ἔπειτα ἔλαβε τὸν νυκτικὸν ἐκ μετάξης σκοῦφον του, ἔβαλε μέσα μὲ προσοχὴν τὰ ἀρωματισμένα μαλλιά του, τὰ ἐστερέωσε καλὰ καὶ ἐπέτρεψε εἰς τὸν δήμιον νὰ τὸν βοηθήσῃ. Ἐπλησίασε κατόπιν τὸν ἐπίσκοπον καὶ συνδιελέχθη ὀλίγον καὶ τέλος ἐπλησίασε εἰς τὸν κορμόν.

— Εἶναι στερεός; ἠρώτησε.

— Μάλιστα, Μεγαλειότατε· ἀπήντησεν ὁ προσωπιδοφόρος.

— Ὅταν θὰ ἁπλώσω τὰ χέρια μου. Δὲν εἶν' ἔτσι; ἐπανέλαβεν ὁ βασιλεὺς σχεδιάζων τὴν κίνησιν ποῦ θὰ ἔκαμνε μετ' ὀλίγον. Ὅταν θὰ ἁπλώσω τὰ χέρια. Τότε...

Ἐγονάτισε, ἀκούμβησε τὸ κεφάλι ἐπάνω εἰς τὸν κόκκινον κορμόν, τεντώνων τὸν λαιμόν. Ἐδέετο εὐλαβῶς. Ὁ Δήμιος κλίνων ἔβαλε μέσα εἰς τὸν σκοῦφον μερικὰ μαλλιὰ ποῦ ἐξέφευγαν καὶ θὰ τὸν ἠμπόδιζαν. Εἰς τὸ ἄγγιγμα αὐτὸ ὁ Βασιλεὺς τοῦ εἶπε βιαστικά.

— Περίμενε τὸ σημεῖον.

— Περιμένω, Μεγαλειότατε.

Ἀκόμη μία παράτασις, τρομερὰ ἀληθῶς. Κάθε λεπτὸν ἐφαίνετο σὰν ὥρα. Ὁ Κάρολος ἐξηκολούθει προσευχόμενος μὲ τὸν λαιμὸν τεντωμένον. Ἔξαφνα ἥπλωσε τὰ χέρια. Κάτι τι ἤστραψε εἰς τὸ διάστημα, ἕνας δοῦπος, καὶ ἕνα κεφάλι ἐκυλίσθη κάτω.

Ὁ Δήμιος τὸ ἐπῆρε καὶ τὸ ἔδειξεν εἰς τὸν κόσμον.

Ὁ Δήμιος τὸ ἐπῆρε καὶ τὸ ἔδειξεν εἰς τὸν κόσμον.

1 Κορμὸς δένδρου, ὅμοιος μὲ τὸν κορμὸν τὸν ὁποῖον μεταχειρίζονται παρ' ἡμῖν οἱ κρεωπῶλαι, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔκοπτον τὴν κεφαλήν.

ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ ΚΑΙ ΑΠ' ΟΛΑ

ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΟΛΩΝ Ο ΑΓΩΝ

Ἀνηγγείλαμεν, ὑπεσχέθημεν καὶ ἑτοιμάζομεν ὁλονὲν τὴν δεκαπενθήμερον ἔκδοσιν τῆς «Εἰκονογραφημένης». Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι οἱ φίλοι τοῦ Περιοδικοῦ ἐκτιμῶσι τὸ ἐγχείρημά μας. Εἰς αὐτοὺς λοιπὸν ἀπευθυνόμεθα καὶ ἀπὸ αὐτοὺς μόνον περιμένομεν νὰ μᾶς βοηθήσουν, νὰ μᾶς ἀντιληφθοῦν ἀγωνιζομένους τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων ἀγῶνα, καὶ νὰ μεριμνήσουν περὶ εὐρυτέρας διαδόσεως τοῦ Περιοδικοῦ, παροτρύνοντες εἰς ἐγγραφὴν τοὺς γνωρίμους των καὶ ὑποδεικνύοντες τὸ καθῆκόν των εἰς τοὺς καθυστεροῦντας τὴν συνδρομήν των.

Ἡ «Εἰκονογραφημένη» ὀφείλει τὴν ὕπαρξίν της καὶ τὴν πρόοδόν της εἰς τοὺς φίλους της καὶ ἀπὸ αὐτοὺς περιμένει πάλιν νὰ τὴν ἐνισχύσουν εἰς τὴν νέαν ἐξέλιξίν της. Διότι δυστυχῶς ἀπὸ τὸν πολὺν κόσμον δὲν ἔχει τίποτε νὰ περιμένῃ. Ὁ κόσμος αὐτὸς ἀδιαφόρως καὶ ἀστοργότατα τὴν βλέπει ἐκδιδομένην. Ἐγράψαμεν εἰς ὅλους τοὺς καθυστεροῦντας καὶ τοὺς παρεκαλέσαμεν νὰ μᾶς ἐμβάσουν τὰ ὀφειλόμενα καὶ οὐκ ἦν φωνή, οὐδὲ ἀκρόασις. Πολλοὶ οἱ ἐγκαίρως πληρώσαντες τὴν συνδρομήν των, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ οἱ καθυστεροῦντες. Τελειώνει δὲ τὸ ἕκτον ἐκδοτικὸν ἔτος μὲ τὸ τεῦχος τοῦ Ὀκτωβρίου, ὁπότε πρέπει νὰ ἀρχίσουν τὰ ἐμβάσματα διὰ τὸ ἕβδομον ἐκδοτικὸν ἔτος. Εἶναι δυνατὸν ἀπὸ ἀνθρώπους μὴ πληρώσαντας ἀκόμη τὸ λῆγον νῦν ἔτος, νὰ ζητήσητε νὰ σᾶς πληρώσουν μετὰ δύο μῆνας καὶ ἄλλο ἔτος; Καὶ ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς ἔχομεν αὐτά, ἀφ' ἑτέρου ἔχομεν τοὺς καθὼς πρέπει, οἱ ὁποῖοι αἰσχρότατα καταχρῶνται τῆς ἐμπιστοσύνης μας. Αὐτὰ δὲν εἶνε, ἐννοεῖται, ἀρκετὰ διὰ νὰ μᾶς ἀποτρέψουν τοῦ σκοποῦ μας ἢ διὰ νὰ μᾶς ἀποθαρρύνουν. Ἔχομεν πάντοτε ὑπ' ὄψει ὅτι θὰ παλαίσωμεν κατὰ παντοίων δυσχερειῶν. Ἀλλὰ νὰ μᾶς ἐγκαρδιώνουν κάπως εἰς τὸν ἀγῶνά μας αὐτὸν καὶ ὅσοι παρακολουθοῦν μὲ στοργικὸν ὄμμα τὸ ἔργον μας.

✱

Η ΕΚΛΟΓΗ ΜΑΣ

Συνεχίζων ὁ ἡμέτερος διευθυντὴς κ. Δ. Βρατσάνος τὸ μακρὸν πολιτικὸν στάδιον τῆς ἀρχαίας οἰκογενείας του, ἥτις ἐπολιτεύετο εἰς τὰ Παλαιὰ Ψαρὰ ἀπὸ τοῦ 1650 καὶ ἡ ὁποία κατὰ τὴν ἑκατόμβην τῆς ἡρωϊκῆς νήσου ἐπλήρωσε τὸν φόρον τοῦ αἵματος, διὰ τοῦ θανάτου τοῦ προέδρου τῆς Βουλῆς τῶν Ψαρῶν Δημητρίου Βρατσάνου καὶ τοῦ υἱοῦ του Ἀντωνίου Βρατσάνου, ὅστις καὶ τὸ πῦρ ἔθεσεν εἰς τὴν πυριταποθήκην τοῦ φρουρίου, ἐξετέθη εἰς τὰ Νέα Ψαρὰ ὡς ὑποψήφιος πληρεξούσιος διὰ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ Συντάγματος. Σημειωτέον ὅτι καὶ κατὰ τὸ 1862 ὅτε ἐψηφίσθη τὸ ἀναθεωρηθησόμενον σήμερον Σύνταγμα τὰ Ψαρὰ τὰ ἀντεπροσώπευσεν ὁ Δ. Βρατσάνος, θεῖος ἐκ πατρὸς τοῦ Διευθυντοῦ μας.

Ἐπὶ τετρακοσίων μιᾶς ψήφων — τόσοι ἐψήφισαν — ὁ ἡμέτερος Διευθυντὴς ἔλαβεν εἰς τὸ Ναὶ 206 καὶ εἰς τὸ Ὄχι 193. Ἀλλὰ 206 καὶ 193 δὲν κάνουν 401, κάνουν 399. Λείπουν λοιπὸν 2 ψῆφοι. Αὐτὸ εἶναι πρωτοφανὲς εἰς τὰ χρονικὰ τῶν ἐκλογῶν, αἵτινες μᾶς ἔχουν συνειθίσει πάντοτε, χάρις εἰς τὴν ταχυδακτυλουργικὴν δεινότητα μερικῶν ὑποψηφίων, εἰς περισσεύματα ψήφων, αἵτινες ἀφαιροῦνται ἀπὸ τὸ ναί. Προφανῶς τὰ δύο ἐλλείποντα σφαιρίδια ἔπεσαν ὀλισθήσαντα ἐκ τῆς κάλπης ἐξ ἀδεξιότητος ἐκλογέων.

Ἔχομεν ὅμως ἐξ ἄλλου νοθείας οὐκ ὀλίγας. Ἑτεροδημόται, ἐγγεγραμμένοι εἰς τοὺς δήμους Ἀθηναίων, Πειραιῶς καὶ Βάθειας, ἐφωδιασμένοι δὲ μὲ βιβλιάρια, ἐψήφισαν εἰς Ψαρὰ καὶ κατόπιν εἰς Πειραιᾶ καὶ Ἀθήνας καὶ Βάθειαν. Ἀνέρχονται δὲ οὗτοι εἰς 9 Βαθειώτας, 4 Πειραιεῖς καὶ 3 Ἀθηναίους, τοὺς ὁποίους ἔφεραν οἱ τοῦ ἀντιθέτου συνδυασμοῦ νὰ καταψηφίσουν τὸν ἡμέτερον Διευθυντήν, ἀντιπροσωπεύοντα τὸ ἰσχυρὸν κόμμα, οὗ ἡγεῖτο ὁ ἀδελφός του ἀντιπλοίαρχος κ. Ἰω. Βρατσάνος, ὅστις σήμερον δὲν δύναται νὰ πολιτευθῇ, ὡς ἐκ τοῦ σχετικοῦ περὶ ἀξιωματικῶν νόμου.

Ἀλλ' ὅπερ φοβερότερον εἶναι ὅτι εἷς ἐκ τῶν ἀντιθέτων, ὁ Θεμ. Κανάρης, ἔγγονος τοῦ ναυάρχου, ὑπότροφος τοῦ κληροδοτήματος — διὰ τοῦ υἱοῦ του — Βαρβάκη, ταμίας τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, συνελήφθη ὑπὸ τοῦ δικαστικοῦ ἀντιπροσώπου κ. Πουλίτσα ρίπτων ὑπεράριθμα σφαιρίδια εἰς τὴν κάλπην του. Ἡ λαθροχειρία αὐτὴ εἶναι ἔγκλημα τιμωρούμενον διὰ φυλακίσεως καὶ τριετοῦς στερήσεως τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων, δι' ὃ καὶ ἐπεδόθη ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ μας ἡ δέουσα μήνυσις.

Ὅλα αὐτά, ἐννοεῖται, ἀποτελοῦν στοιχεῖα νοθείας καὶ συρροὴν λόγων ἀκυρότητος, ἥτις θὰ ζητηθῇ παρὰ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως.

✱

ΚΟΛΥΜΒΗΘΡΑ ΤΟΥ ΣΙΛΩΑΜ

Θαύματα ἀληθινὰ γίνονται εἰς τὴν ὀφθαλμολογικὴν κλινικὴν τοῦ κ. Σπηλίου Χαραμῆ. Ἄνθρωποι χάσαντες τὴν ὅρασιν ἀναβλέπουν καὶ τυφλοὶ ἐκ γενετῆς βλέπουν διὰ πρώτην φορὰν τὸ φῶς καὶ τὸν κόσμον. Ἐντεῦθεν ἡ κοσμοπλημμύρα τὴν ὁποίαν βλέπουν οἱ κατερχόμενοι τὴν ὁδὸν Πειραιῶς εἰς τὸν ἀριθμὸν ὑπ' ἀρ. 20. Ἔχει καταντήσει ἀληθινὴ διὰ τὰ ὀφθαλμολογικὰ νοσήματα Κολυμβήθρα τοῦ Σιλωάμ, εἰς ἣν ὁ ἐμβαίνων ὑγιὴς γίνεται ᾧδήποτε κατέχεται νοσήματι. Καὶ συρρέουν οἱ πάσχοντες καὶ ἰῶνται καὶ εὐγνωμονοῦν εἰς τὸν σοφὸν ἐπιστήμονα, ὅστις ἔχει δύο πολύτιμα πλεονεκτήματα: Χέρι στερρὸν καὶ καθαριότητα ἀπόλυτον. Νησιώτης γὰρ καὶ θαλασσινὸς ὁ ἀνήρ.

✱

ΟΙ ΤΥΠΟΓΡΑΦΟΙ

Ἡ 15 Αὐγούστου ἔχει καθιερωθεῖ ὡς ἡμέρα ἑορτῆς τῆς Ἀδελφότητος τῶν Τυπογράφων. Κατὰ τὴν ἡμέραν λοιπὸν αὐτὴν οὐδὲν τυπογραφεῖον τῶν Ἀθηνῶν ἐργάζεται καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἑπομένην δὲν ἐκδίδονται ἐφημερίδες.

Ἐφέτος ἡ ἡμέρα ἑωρτάσθη μετὰ μεγάλης λαμπρότητος, ψαλείσης ἱεροτελεστείας ἐν τῷ ἐξοχικῷ ναῷ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος, ὅπου εἶχον ἐκδράμει πλεῖστα μέλη τῆς Ἀδελφότητος καὶ οἱ ἐκ τοῦ δημοσιογραφικοῦ καὶ τοῦ τυπογραφικοῦ κόσμου πάμπολλοι προσκεκλημένοι.

Ἀτυχῶς ὁ ἡμέτερος Διευθυντὴς κ. Δ. Βρατσάνος, Πρόεδρος τῆς Ἀδελφότητος τῶν Τυπογράφων, ἀσθενῶν, δὲν ἠδυνήθη νὰ συνεκδράμῃ μετὰ τῶν ἄλλων μελῶν καὶ συνεορτάσῃ μετ' αὐτῶν.

✱

Ο ΗΡΑΚΛΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΤΑΥΛΟΙ

Ἔχετε καμμίαν ἀντίρρησιν εἰς τὸ ὅτι τὸ Δημοτικὸν Θέατρον χάρις εἰς τὸ περίφημον Δημόσιον, ὅπερ στερρῶς ἐχόμενον τῆς ἐπιθυμίας τοῦ μακαρίτου Συγγροῦ, δὲν ἐννοεῖ νὰ χάσῃ τὰ ὀλίγα ἐνοίκια ποῦ λαμβάνει ἐκ τῶν περὶ αὐτὸ μαγαζειῶν, κατήντησε πλέον ἀχοῦρι;

Τί νὰ κάμῃ ἡ ὑπηρεσία του καὶ τὸ προσωπικόν του καὶ ἡ Δημαρχία;

Η ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΗΤΙΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΤΩΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ ΤΩΝ ΕΝ ΤΩι ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΘΕΑΝ ΝΑΩι ΤΗΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ [Φωτ. Δ. Σπίγγου]

Νὰ τὸ ἐπισκευάσουν δὲν δύνανται πρὶν λήξουν τὰ δικαιώματα τοῦ Δημοσίου. Καὶ στάζει, καὶ μπάζει κρύο, καὶ βρωμᾷ μοῦχλα, καὶ καταρρέει.

Ἀλλ' εἶχε καὶ αὐτὸ τὴν τύχην του, ἥτις τοῦ ἐπεφύλαξεν ἡμέρας λαμπρότητος. Εὑρέθη ὁ Ἡρακλῆς του, ὁ ὁποῖος θὰ τὸ καθαρίσῃ, θὰ τὸ ἐπισκευάσῃ, θὰ τὸ ἀνακαινίσῃ, θὰ τὸ μεταρρυθμίσῃ. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἀνέλαβεν ὁ γνωστὸς καὶ δαιμόνιος ἰμπρεσσάριος κ. Ἀπ. Κονταρᾶτος, διὰ συμβάσεως μὲ τὸν Δῆμον, μὲ πολὺ ἀμφίβολα ἀντιλλάγματα δέ. Νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὴν σκηνήν του, ἐφ' ὅσον δὲν ἀποφασίζεται ἡ ὑπὸ σκέψιν γενικὴ μετασκευὴ τοῦ Δημοτικοῦ Θεάτρου.

Τοιουτοτρόπως ἐργάται ἄπειροι εἰσελθόντες ἀφῄρεσαν τὴν ἐξέδραν, εὐρυνομένης οὕτω τῆς πλατείας, ἀνοίγουν θύρας, ταπετσιέρηδες ἀλλάζουν τὰ εὐρωτιῶντα βελοῦδα, ἄλλοι χρωματίζουν, ἄλλοι καρφώνουν.

Ὅπερ ὅμως σπουδαιότερον εἶναι ὅτι ἡ ἰμπρέσσα τοῦ κ. Κονταράτου ἐξησφάλισε πρώτης τάξεως ὄπεραν διὰ τὴν πρώτην χειμερινὴν περίοδον καὶ ἄλλα ὡραῖα πράγματα καὶ θεάματα βραδύτερον.

Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ὁ Δήμαρχος εἶναι ἄξιος συγχαρητηρίων διὰ τὴν ἐκχώρησιν τοῦ Θεάτρου εἰς τὸν ἐγνωσμένης πλέον εὐσυνειδησίας καὶ ἐπιτηδειότητος κ. Κονταρᾶτον.

✱

ΚΑΜΑΡΩΣΤΕ ΤΟΥΣ

Τὸ νὰ μᾶς ἐπιστρέψῃ ἕνας κύριος, δυνάμενος νὰ γίνῃ συνδρομητὴς τῆς «Εἰκονογραφημένης», τὸ τεῦχος ποῦ τοῦ στέλλομεν ὡς δεῖγμα δωρεάν, ὅταν δὲν θέλῃ νὰ θεωρηθῇ ὡς συνδρομητής, εἶναι κάτι ποῦ οὔτε δι' ἡμᾶς ἀποτελεῖ ἐξευτελισμόν, οὔτε δι' ἐκεῖνον. Εἴμεθα ἔμποροι καὶ προτείνομεν εἴτε ἀπ' εὐθείας, εἴτε διὰ τῶν πλασιὲ καὶ τῶν κομμὶ βουαγιαζὲρ τὸ ἐμπόρευμα πρὸς τοποθέτησιν, ἀπαράλλακτα ὅπως τὰ μεγάλα ἐργοστάσια στέλλουν τοὺς ἀπεσταλμένους των μὲ τὰ δειγματολόγιά των εἰς τὰς ἀγοράς. Δι' ἡμᾶς ἀγοραὶ εἶναι αἱ κοινότητες τῶν ὁμογενῶν καὶ κάθε μέρος ὅπου ὑπάρχουν Ἕλληνες. Θέλετε τὸ ἐμπόρευμά μας, κύριε; Ἔχει καλῶς· ἐγγράφεσθε. Δὲν θέλετε; Δικαίωμά σας. Δὲν ἔχετε παρὰ μὲ τὸ αὐτὸ γραμματόσημον, ἂν τὸ ἐκόψατε ἤδη ταχυδρομήσατε, νὰ μᾶς ἐπιστρέψητε τὸ τεῦχος ποῦ σᾶς ἐστάλη. Διατί δὲν εἶναι ἐξευτελιστικὸν τὸ ἐπιστρέψητε τὸ τεῦχος ποῦ καταλόγους τοῦ Printemps, τῆς Samaritaine καὶ τῶν ἄλλων καταστημάτων τῆς Εὐρώπης ποῦ κατακλύζουν κάθε σπίτι τῆς Ἀνατολῆς;

Τὸ νὰ κρατήσῃ κανεὶς ὅμως τὸ τεῦχος ποῦ τοῦ στέλλομεν, ὡς δεῖγμα, καὶ ἀκόμη νὰ κρατήσῃ τὰ τεύχη ἑνὸς ἔτους καὶ τριῶν μηνῶν, δηλῶν

οὕτω ὅτι ἀποδέχεται τὰ φύλλα, ἀφοῦ τρὶς διὰ συστημένων ἐπιστολῶν, κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ἔτους, τοῦ ἐζητήσαμεν τὸ ἀντίτιμον καὶ κατόπιν νὰ ἀρνηθῇ νὰ πληρώσῃ, πῶς πρέπει νὰ χαρακτηρισθῇ;

Τὸν χαρακτηρισμὸν τὸν ἀφίνομεν εἰς τοὺς κ.κ. συνδρομητάς μας, πρὸς τοὺς ὁποίους παραδίδομεν μόνον τὰ ὀνόματά των. Εἶναι ὁ ἐν Χαλκίδι φαρμακοποιὸς Λεωνίδας Τζώρτζης. Ἐπίσης οἱ Γ. καὶ Α. Β. Τσιβιτζῆς καὶ ὁ Σταῦρος Γ. Παυλίδης ἐν Μερσίνᾳ ἠρνήθησαν νὰ πληρώσουν ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου 1909 ποῦ στέλλομεν τεῦχος εἰς τὸ ἐκεῖσε ξενοδοχεῖόν των.

Ὡσαύτως ὁ Ι. Σαρικάκης, διευθυντὴς ξενοδοχείου, ἐν Δαμασκῷ μᾶς κατεχράσθη τὸ ἀντίτιμον συνδρομῆς ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου 1909 καθὼς καὶ ὁ Κουρουμπακάλης ἐν Γαλατᾷ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅστις μᾶς κατεχράσθη τὸ ἀντίτιμον συνδρομῆς ἀπὸ τοῦ 58ου τεύχους τοῦ Αὐγούστου 1909.

Καὶ καλὰ πάλιν αὐτοί. Δὲν ἔχει κανεὶς πολλὰς ἀξιώσεις ἀπὸ ἀνθρώπους ἀγνώστου προελεύσεως. Ἀλλὰ τί σᾶς λέει ἡ διαγωγὴ ἑνὸς Καραπάνου, ἑκατομμυριούχου, πρώην ὑπουργοῦ, πολιτευομένου, ἀνεπτυγμένου; Ἐπὶ πέντε ἔτη ἦτο συνδρομητής μας καὶ ἐπλήρωνε, ὅπως πληρώνει ὁ κ. Καραπάνος. Αἴφνης πρό τινων ἡμερῶν ἐπιστρέφουν ἀπὸ τὸ γραφεῖόν του εἰς τὸν εἰσπράκτορά μας τὴν ἐγχειρισθεῖσαν πρὸς ἐξόφλησιν ἀπόδειξιν τοῦ ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1909 ἀρξαμένου καὶ μὲ τὸ τεῦχος τοῦ Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. λήγοντος ἕκτου ἐκδοτικοῦ ἔτους, ἀφοῦ δηλαδὴ ἔλαβον ἐννέα ὁλοκλήρων μηνῶν φύλλα, τῶν ὁποίων ἀρνοῦνται τώρα νὰ πληρώσουν τὸ ἀντίτιμον. Καὶ ἕνας Ν. Κασσιανός, ἀπὸ τὴν Παζαδένα τῆς Καλλιφορνίας μᾶς κατεχράσθη 66 φρ. καὶ κάποιος Γ. Ψακῆς ἐκ Ν. Ὑόρκης ἄλλα 22 φρ.

ΜΠΟΥΚΟΤΑΤΖΗΔΕΣ ΤΟΥ ΓΑΛΑΤΑ

ΜΙΚΡΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

I.

Κοιμᾶσαι!.. Τὰ μετάξινα μαλλάκια σου
ξεπλεκα σοῦ στολίζουν τὸ κεφάλι
καὶ τὸ λευκὸ καὶ τὸ ρόδινό σου πρόσωπο
σὰν δύσι στὰ σεντόνια ξεπροβάλει.

Τὸ χέρι σου κοιμήθηκ' ἀπαλώτατα
σὰν διάφανο κατάχλωμο κρινάκι
καὶ ἡ πνοή σου ἀνασηκών' ὁλόκληρο
τ' ὁλόγλυκο κι' ὡραῖό σου κορμάκι.

Κοιμᾶσαι!.. Θὰ πετάξανε ἡ σκέψεις σου
ψηλά, σὲ χρυσοστόλιστα παλάτια...
Τὰ χείλια σου γελᾶνε σὰν τριαντάφυλλα
Ὦ!.. κι' ἀλλονῶν δακρύζουνε τὰ μάτια!..

II.

Ἀπόψ' ὁ ὕπνος πάλ' ἐγλυκοκοίμισε
τὸν κόσμο, ἐσένα, τ' ἄστρα, τὸ δρομάκι,
καὶ ξύπνιο μοναχὰ ἐμέναν ἄφησε
γιὰ νὰ ποθῶ τὸ ὡραῖό σου κορμάκι.

Στὸν ἔρημό σου δρόμο ξαναπέρασα
τὴν ὥρα, ποῦ κοιμῶσουν στὸ κρεββάτι,
κι' ἔννοιωσα πικρὸ ἕνα δάκρυ ἔξαφνα
νὰ μοῦ ὑγράνῃ ἀπαλὰ τὸ μάτι.

Κι' ἔπειτα... ἐοιγόκλαψα μονάχος μου
κυττῶντας στὴ σελήνη ἐπάνω...
Γιατ' ἡ καρδιά μου πάλε τόσο πόνεσε;..
Πῶς ἤθελα ἀπόψε νὰ πεθάνω!..

ΣΠΥΡΟΣ Κ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ

ΤΙ ΤΟΥΣ ΧΡΕΩΣΤΟΥΜΕΝ;

Πολὺ περίεργοι μερικοὶ ἄνθρωποι! Πηγαίνει ὁ Διευθυντής μας εἰς τὴν Καβάλλαν, τὸν δεξιοῦνται οἱ πρῶτοι τοῦ τόπου, τὸν περιποιοῦνται, τοῦ παραθέτουν προγεύματα καὶ γεύματα. Προστίθεται εἰς τὴν ὁμάδα τῶν μεγάλων καὶ ἕνας Χρ. Δημητριάδης, ὑπάλληλος τῆς Regie, καὶ ὅταν, διδόντων τὸ σύνθημα τοῦ ἐκεῖ ἑτέρου τῶν Διευθυντῶν τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν κ. Γ. Μπουφέτη καὶ τοῦ ἐγκρίτου ὁμογενοῦς μεγαλεμπόρου κ. Εὐγενίου Ἰορδάνου, εἰς μίαν προγευματινὴν ἐν τῇ Λέσχῃ συνάθροισιν, ἐγγράφονται πανηγυρικῶς δεκαπέντε εἴκοσι ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων, ἐγγράφεται καὶ αὐτός. Καὶ τώρα ἀφοῦ μᾶς ἔκαμε καὶ τὸν ἐνεγράψαμεν καὶ τοῦ ἠνοίξαμεν θυρίδα καὶ τοῦ ἐτυπώσαμεν καὶ ταινίαν τῆς διευθύνσεώς του, μᾶς ἐπιστρέφει τὸ πρῶτον φύλλον ποῦ ἔλαβε, μὲ τὴν ξηρὰν δήλωσιν ὅτι δὲν θέλει νὰ εἶναι συνδρομητής, ἐπιφυλασσόμενος νὰ ἐγγραφῇ τὸ ἐπιὸν ἔτος. Τὸν εὐχαριστοῦμεν καὶ τοῦ δηλοῦμεν ὅτι δὲν τὸν θέλομεν. Δὲν τοῦ ἐχρεωστούσαμεν τίποτε, οὔτε τὸν ἐβίασε κανεὶς διὰ νὰ ἐγγραφῇ. Ἔπρεπε δὲ πρὶν θελήσῃ νὰ ἐξομοιωθῇ μὲ τοὺς Κροίσους τῆς Καβάλλας νὰ ἐρωτήσῃ τὴν τσέπην του. Σημειοῦμεν δὲ ὅτι δὲν εἶναι Καβαλλαῖος αὐτὸς ὁ κύριος.

ΟΡΙΣΤΕ, ΚΥΡΙΟΙ, ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΝ

Ὅταν οἱ Νεότουρκοι ἔβαλαν χέρι εἰς τὰ χαρτιὰ τοῦ Χαμίτ εὗρῆκαν καὶ μίαν μερίδα «Δοῦναι καὶ Λαβεῖν» εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἐφημερίδος «Temps», ἥτις ἐκδίδεται ἐν Παρισίοις. Ἀντίγραφον τῆς μερίδος αὐτῆς ἐδημοσιεύθη εἰς τὰς τουρκικὰς ἐφημερίδας, ἀκούσατε δὲ μερικὰ κονδύλια.

Πέντε χιλιάδας φράγκων ἐπῆρε ἀπὸ τὸ Γιλδίζ διὰ νὰ γράψῃ ἄρθρον καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι ὁ Μιδὰτ Πασσᾶς ἀπέθανεν ἐκ φυσικοῦ θανάτου. Δι' εἰκοσιτέσσαρα δημοσιεύματα ἐναντίον τῶν Νεοτούρκων 12.000. φρ. ἐτησίως. Διὰ 4 δημοσιεύματα ἐναντίον τῶν περὶ ἀσθενειῶν τοῦ Χαμίτ φημῶν ἔλαβε 10.000 φρ. Διὰ τὴν εὐθύδικον κυβέρνησιν τοῦ Χαμίτ 6.000 μηνιαίως. Δι' ἓν ἄρθρον κατὰ τῶν Νεοτούρκων ὀλίγον πρὸ τῆς ἀνατροπῆς τοῦ Χαμίτ 20.000. Δι' ἓν ἄλλο ἄρθρον παριστῶν ὡς συντελεσθεῖσαν τὴν ἕνωσιν Κρήτης καὶ Ἑλλάδος, σκοποῦν δὲ νὰ διεγείρῃ τοὺς Τούρκους 5.000 φρ. Μόνον ἓν κονδύλιον δὲν ἐσημειοῦτο, ἴσως διότι δὲν ἐπρόφθασαν νὰ τὸ πληρώσουν. Ἀντὶ πόσου θὰ ἐπληρώνετο ἢ ἐπληρώθη ἓν ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀνίσχυρον σύνταγμα ταχέως καταλύεται», ὅπερ ἀφεώρα τὸ ἀντιδραστικὸν κίνημα τῆς 31 Μαρτίου.

Ἀλλὰ μήπως μόνον ἀπὸ τοὺς Τούρκους ἐπληρώνετο; Εἶναι γνωσταὶ καὶ τῶν Βουλγάρων μερικαὶ ἀφαιμάξεις. Οὕτω ἔλαβεν ἡ αὐτὴ ἐφημερὶς πρὸ 6 ἐτῶν ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν τῆς Βουλγαρίας διὰ 3 ἄρθρα ὑπὲρ τῆς αὐτονομίας τῆς Μακεδονίας 4.000 φρ. Διὰ κύρια ἄρθρα ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα ὑπὲρ τῆς οἰκονομικῆς πίστεως τῆς Βουλγαρίας, διαπραγματευομένης πρόπερσι δάνειον 15.000 φρ. καὶ ἀκόμη πρὸ ὀλίγου 5.000 φρ. διὰ νὰ συνηγορήσῃ εἰς ἓν ἄρθρον ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Βουλγαρίας.

Καθὼς βλέπετε λοιπόν, ὁποιος πλειοδοτήσῃ εὑρίσκει τὸ δίκαιόν του ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα αὐτήν. Καὶ ἂν ὑπάρχουν — τί λέτε; — ἀκόμη τρεῖς τέσσαρες τοιαῦται *εὐσυνείδητοι* ἐφημερίδες ἐν Εὐρώπῃ, ἐπ' ἀμοιβῇ ὑποστηρίζουσαι τὰ δίκαια τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου λαοῦ, ὁ πλειοδοτῶν κάνει τὴ δουλειά του. Διότι ἔτσι δημιουργεῖται ἐν Εὐρώπῃ ἡ Κοινὴ Γνώμη.

Κάποιος παντοπώλης Ἀθηναῖος ἐπισκεφθεὶς κάποτε τὰς Μυκῆνας εἰσῆλθε καὶ εἰς τὸν λεγόμενον τάφον τοῦ Ἀγαμέμνονος. Ἐστάθη ἀρκετὴν ὥραν καὶ περιειργάζετο τὸν δροσερὸν τάφον καὶ ἔξαφνα λέγει: «Νὰ τόπος γιὰ τυριά!»

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΡΑΣΙΑ

Ὁλονὲν κατακτοῦν ἔδαφος τὰ ἑλληνικὰ κρασιά, τὰ ἁγνά, τὰ τέλεια. Τὴν πρώτην θέσιν τώρα κατέχουν τὰ κρασιὰ Τσακάλη, ἐκτοπίζοντα ἀδιαλείπτως πάντα ἄλλον οἶνον.

Πράγματι οἱ οἶνοι Τσακάλη εἶναι οἱ εὐγεστότεροι ἐκ τῶν ἐπιτραπεζίων οἴνων, εἶναι, κατὰ τὴν γνώμην τῶν εἰδικῶν, τὰ ἑλληνικὰ graves, ἀνώτερα μάλιστα ἐκείνων, πολὺ δὲ ἁγνότερα.

Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἁγνότητος ἰδίᾳ, μόνον οἱ παρακολουθήσαντες τὴν παρασκευὴν τοῦ οἴνου καὶ ἰδόντες, ποῖοι ὅροι καθαριότητος τηροῦνται κατὰ τὴν μετάγγισιν τοῦ γλεύκους καὶ τοῦ οἴνου κατὰ τὰ διάφορα στάδια καὶ οἱ ἰδόντες ἀκόμη ὅτι οὐδεμία ξένη οὐσία ρίπτεται, καμμία πρόσμιξις δὲν γίνεται, ἀλλ' ὅτι ὁ ἀποδιδόμενος οἶνος δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο, παρὰ αὐτὸς ὁ χυμὸς τῆς σταφυλῆς, ὑφιστάμενος μόνον τὰς σχετικὰς ζυμώσεις καὶ καθιζήσεις, μόνον ὅσοι παρηκολούθησαν καὶ εἶδον ὅλα αὐτὰ εἰς τὸ κτῆμα *Ἀμπέλια* τῆς Χαλκίδος, ὅπου ἐποπτεύει καὶ σχεδὸν μόνος ἐπεξεργάζεται τὴν παρασκευὴν ὁ ἰδιοκτήτης κ. Ἐπ. Τσακάλης, ὁ εὐπαίδευτος καὶ ἐγκυκλοπαιδικώτατος ἀρχιμηχανικὸς τοῦ Στόλου, παραιτηθεὶς τοῦ βαθμοῦ του καὶ ἀγοράσας τὸ τεράστιον κτῆμα, διὰ νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν οἰνοποιΐαν, μόνον αὐτοὶ δύνανται νὰ μαρτυρήσουν περὶ τῆς ἁγνότητος τῶν οἴνων Τσακάλη.

Θέλετε νὰ ἀκούσετε καὶ μερικὰ νούμερα; Τὸ κτῆμα ἀποδίδει ἐτησίως 80 - 120 χιλιάδας ὀκάδας γλεύκους, ἐξ ὧν πρὸς τὸ παρὸν οἰνοποιοῦνται μόνον 40 χιλ. ὀκάδες.

Ἐν Ἀθήναις, Τυπογραφεῖον «Ἑστία» Κ. Μάϊσνερ καὶ Ν. Καργαδούρη — 7946.